

Raport
Nordea Bank Polska S.A.
za rok 2013

Wybrane dane finansowe dotyczące sprawozdania finansowego

Wybrane dane finansowe	w tys. zł		w tys. EUR	
	okres	okres	okres	okres
	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Wynik odsetkowy netto	592 057	695 058	140 598	166 537
Wynik prowizyjny netto	39 154	115 686	9 298	27 719
Suma przychodów operacyjnych	742 967	938 945	176 435	224 972
Zysk przed opodatkowaniem	96 753	202 989	22 976	48 636
Zysk za okres	59 566	144 954	14 145	34 731
Zysk (strata) na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w zł/EUR)	1,07	2,61	0,25	0,63
Przepływy środków pieniężnych w działalności operacyjnej	438 286	(1 045 172)	104 081	(250 425)
Przepływy środków pieniężnych w działalności inwestycyjnej	268 786	254 054	63 829	60 872
Przepływy środków pieniężnych w działalności finansowej	(1 427 780)	268 211	(339 060)	64 264
Przepływy środków pieniężnych w danym roku	(720 708)	(522 907)	(171 149)	(125 289)

Wybrane dane finansowe	w tys. zł		w tys. EUR	
	okres	okres	okres	okres
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Aktywa ogółem	32 855 745	33 325 879	7 922 392	8 151 724
Kapitały własne ogółem	2 343 085	2 282 761	564 980	558 379
Kapitał zakładowy	277 494	277 494	66 911	67 877
Liczba akcji	55 498 700	55 498 700	55 498 700	55 498 700
Wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	42,22	41,13	10,18	10,06
Fundusze podstawowe (Tier 1)	2 275 014	2 244 052	548 566	548 910
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	987 427	988 946	238 095	241 903
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	7 764	4 388	1 872	1 073

Wybrane pozycje sprawozdania finansowego przeliczono na EUR według następujących kursów:

- pozycje *Sprawozdanie z całkowitych dochodów* oraz *Sprawozdanie z przepływów pieniężnych* kurs liczony, jako średnia z kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego z dwunastu miesięcy okresu zakończonego dnia 31 grudnia 2013 i 2012 roku (odpowiednio: 1 EURO = 4,211 zł i 1 EURO = 4,1736 zł),
- pozycje *Sprawozdanie z sytuacji finansowej* – kurs średni NBP na dzień 31 grudnia 2013 roku (1 EURO = 4,1472 zł) oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku (1 EURO = 4,0882 zł).

***Roczne
Sprawozdanie Finansowe
Nordea Bank Polska S.A.
za rok 2013***

Spis treści:

Tytuł	Str.
Sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	6
Sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	7
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	8
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
1. Informacja ogólna o Banku.....	10
2. Istotne zasady rachunkowości.....	10
3. Ważniejsze oszacowania i oceny	40
4. Sprawozdanie według segmentów.....	43
5. Zarządzanie ryzykiem finansowym	46
6. Wynik odsetkowy netto.....	63
7. Wynik prowizyjny netto.....	64
8. Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji.....	65
9. Pozostałe przychody operacyjne	65
10. Koszty administracyjne.....	66
11. Pozostałe koszty operacyjne	67
12. Amortyzacja	67
13. Wynik z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	68
14. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	69
15. Zysk przypadający na jedną akcję	69
16. Kasa i środki w banku centralnym	70
17. Należności od banków	70
18. Należności od klientów	71
19. Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu.....	72
20. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	73
21. Wartości niematerialne	74
22. Rzeczowe aktywa trwałe	77

23. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego.....	79
24. Pozostałe aktywa.....	81
25. Aktywa przeznaczone do sprzedaży	81
26. Zobowiązania wobec banków.....	82
27. Zobowiązania wobec klientów.....	83
28. Rezerwy.....	84
29. Pozostałe zobowiązania.....	85
30. Zobowiązania podporządkowane.....	88
31. Kapitał własny	89
32. Klasyfikacja instrumentów finansowych	91
33. Zarządzanie kapitałem	95
34. Wartość godziwa	97
35. Aktywa i zobowiązania warunkowe.....	98
36. Aktywa stanowiące zabezpieczenie	100
37. Leasing operacyjny	101
38. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych – informacja dodatkowa	101
39. Jednostki powiązane.....	102
40. Program akcji pracowniczych	107
41. Istotne zdarzenia w ciągu okresu sprawozdawczego	113
42. Zdarzenia po dacie bilansu.....	114

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tys. zł

	Nota	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012 *przekształcone
PRZYCHODY OPERACYJNE			
Przychody odsetkowe		1 015 220	1 235 338
Koszty odsetkowe		(423 163)	(540 280)
Wynik odsetkowy netto	6	592 057	695 058
Przychody prowizyjne		134 914	139 515
Koszty prowizyjne		(95 760)	(23 829)
Wynik prowizyjny netto	7	39 154	115 686
Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji	8	69 842	98 198
Pozostałe przychody operacyjne	9	41 914	30 003
Suma przychodów operacyjnych		742 967	938 945
KOSZTY OPERACYJNE			
Koszty administracyjne	10	(477 694)	(476 284)
- osobowe		(230 171)	(229 301)
- pozostałe koszty administracyjne		(247 523)	(246 983)
Pozostałe koszty operacyjne	11	-	(32 194)
Amortyzacja	12;21;22	(41 151)	(43 578)
Suma kosztów operacyjnych		(518 845)	(552 056)
Wynik z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	13	(111 515)	(159 915)
Wynik z tytułu utraty wartości majątku Banku		(15 854)	(23 985)
Zysk przed opodatkowaniem		96 753	202 989
Podatek dochodowy	14	(37 187)	(58 035)
Zysk za okres		59 566	144 954
Inne całkowite dochody		758	251
Pozycje, które zostaną przeklasyfikowane do zysku lub straty po spełnieniu określonych warunków		-	-
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do zysku lub straty		758	251
Całkowite dochody ogółem za okres		60 324	145 205

*Patrz nota 2.5.

	Noty	od 01/01/2013 do 31/12/2013	do 01/01/2012 od 31/12/2012
Zysk na jedną akcję	15		
- podstawowy z zysku za okres (PLN)		1,07	2,61
- rozwodniony z zysku za okres (PLN)		1,07	2,61
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie		55 498 700	55 498 700
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie		55 498 700	55 498 700

Noty przedstawione na stronach 10 – 115 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

w tys. zł

AKTYWA	Nota	31/12/2013	31/12/2012 * przekształcone	01/01/2012 *przekształcone
Kasa i środki w banku centralnym	16	2 297 982	2 443 243	1 021 025
Należności od banków	17	799 370	575 426	283 229
Należności od klientów	18	27 088 660	26 473 165	27 584 938
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		2 348 526	3 476 180	6 102 972
<i>Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu</i>	20	12 503	26 062	123 024
<i>Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu</i>	19	2 336 023	3 450 118	5 979 948
Wartości niematerialne	21	21 051	49 861	48 071
Rzeczowe środki trwałe	22	101 162	150 402	177 461
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	23	73 727	85 581	63 267
Pozostałe aktywa	24	33 391	72 021	46 711
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	25	91 876	-	-
AKTYWA OGÓŁEM		32 855 745	33 325 879	35 327 674

w tys. zł

PASYWA	Nota	31/12/2013	31/12/2012 * przekształcone	01/01/2012 *przekształcone
Zobowiązania wobec banków	26	14 753 709	15 945 857	18 834 996
Zobowiązania wobec klientów	27	14 491 648	13 467 278	13 291 863
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		-	-	248 098
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		16 477	51 363	36 452
<i>Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu</i>	20	16 477	51 363	36 452
Pozostałe zobowiązania	29	237 151	292 061	241 701
<i>w tym podatek bieżący</i>		16 520	5 725	4 049
Zobowiązania podporządkowane	30	989 950	1 259 239	536 629
Rezerwy	28	23 725	27 320	379
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		30 512 660	31 043 118	33 190 118
Kapitał zakładowy		277 494	277 494	277 494
Pozostałe kapitały		2 022 593	1 870 746	1 573 832
Zyski z lat ubiegłych i roku bieżącego		42 998	134 521	286 230
KAPITAŁY WŁASNE RAZEM	31	2 343 085	2 282 761	2 137 556
PASYWA OGÓŁEM		32 855 745	33 325 879	35 327 674

*Patrz nota 2.5.

Noty przedstawione na stronach 10 – 115 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

w tys. zł

Wyszczególnienie	Kapitał podstawowy			Zyski zatrzymane oraz wynik roku bieżącego		Razem
	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Wynik z lat ubiegłych	Zysk za okres	
01 styczeń 2013 r.	277 494	847 936	1 022 810	(10 433)	144 954	2 282 761
Przejęcie niepodzielonego zysku z lat ubiegłych	-	-	457	(457)	-	-
Przeniesienie niepokrytych strat z 2012 r. na Wynik z lat ubiegłych	-	-	-	(5 678)	5 678	-
Podział zysku	-	-	150 632	-	(150 632)	-
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	758	-	59 566	60 324
<i>Zysk za okres</i>	-	-	-	-	59 566	59 566
<i>Akcje pracownicze</i>	-	-	643	-	-	643
<i>Wycena aktuarialna świadczeń pracowniczych</i>	-	-	115	-	-	115
31 grudzień 2013 r.	277 494	847 936	1 174 657	(16 568)	59 566	2 343 085

w tys. zł

Wyszczególnienie	Kapitał podstawowy			Zyski zatrzymane oraz wynik roku bieżącego		Razem
	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Wynik z lat ubiegłych	Zysk za okres	
01 styczeń 2012 r.	277 494	847 936	725 896	457	296 663	2 148 446
Korekta z tyt. zmian zasad rachunkowości*	-	-	-	(6 957)	(3 933)	(10 890)
Bilans otwarcia 2012 r. po korekcie	277 494	847 936	725 896	(6 500)	292 730	2 137 556
Przeniesienie niepokrytych strat z roku 2011 na Wynik z lat ubiegłych	-	-	-	(3 933)	3 933	-
Podział zysku	-	-	296 663	-	(296 663)	-
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	251	-	144 954	145 205
<i>Zysk za okres</i>	-	-	-	-	150 632	150 632
<i>Korekta z tyt. zmian zasad rachunkowości</i>	-	-	-	-	(5 678)	(5 678)
<i>Akcje pracownicze</i>	-	-	251	-	-	251
31 grudzień 2012 r.	277 494	847 936	1 022 810	(10 433)	144 954	2 282 761

*Patrz nota 2.5.

Noty przedstawione na stronach 10 – 115 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

w tys. zł

	Nota	Od 01/01/2013 Do 31/12/2013	Od 01/01/2012 Do 31/12/2012 *przekształcone
Działalność operacyjna			
Zysk za okres		59 566	144 954
Korekta do uzgodnienia zysku netto ze środkami pieniężnymi netto z działalności operacyjnej		(46 611)	(19 964)
Odsetki		(75 067)	11 337
Podatek dochodowy		(13 435)	(75 704)
Efekt różnic kursowych dla działalności operacyjnej		740	825
Amortyzacja		41 151	43 578
Działalność operacyjna			
Zmiany w aktywach operacyjnych		(493 804)	1 266 583
Zmiany w kredytach instytucji finansowych		(48 394)	190 745
Zmiany w pożyczkach (akcji kredytowej)		(511 873)	931 307
Zmiany w instrumentach pochodnych		13 452	96 962
Zmiany stanu w pozostałych aktywach z wyjątkiem instrumentów finansowych		53 011	47 569
Zmiany w pasywach operacyjnych		919 135	(2 436 745)
Zmiany w depozytach od instytucji finansowych		(172 927)	(2 545 008)
Zmiany w depozytach i pożyczkach od pozostałych instytucji		1 181 395	26 040
Zmiany w pozostałych pasywach		(89 333)	82 223
Przepływy środków pieniężnych w działalności operacyjnej		438 286	(1 045 172)
Działalność inwestycyjna			
Zakup aktywów trwałych		(32 834)	(33 018)
Zakup niematerialnych aktywów		55	543
Sprzedaż aktywów trwałych		(13 148)	(6 120)
Zmiana stanu pozostałych aktywów finansowych		314 713	292 649
Przepływy środków pieniężnych w działalności inwestycyjnej		268 786	254 054
Działalność finansowa			
Zaciągnięcie zobowiązań podporządkowanych		-	797 552
Emisja dłużnych papierów wartościowych		-	172 409
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	(425 000)
Splata długoterminowych kredytów od banków		(1 161 440)	-
Splata zobowiązań podporządkowanych		(266 372)	-
Pozostałe, w tym pożyczki otrzymane		32	(276 750)
Przepływy środków pieniężnych w działalności finansowej		(1 427 780)	268 211
Przepływy środków pieniężnych w danym roku		(720 708)	(522 907)
Środki pieniężne i ich ekwiwalent na początek okresu	36	5 417 691	5 940 598
Środki pieniężne i ich ekwiwalent na koniec okresu		4 696 983	5 417 691
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		(720 708)	(522 907)
Odsetki zapłacone		433 570	543 623
Odsetki otrzymane		816 827	1 051 182

*Patrz nota 2.5

Noty przedstawione na stronach 10 – 115 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacja ogólna o Banku.

1.1. Informacje o Nordea Bank Polska S.A.

Nordea Bank Polska S.A. jest Bankiem mającym siedzibę w Polsce: 81-303 Gdynia, ul. Kielecka 2, NIP 586-000-78-20, REGON 190024711, zarejestrowanym w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z numerem KRS: 0000021828. Bank oferuje szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem określonym w statucie Banku.

Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

2. Istotne zasady rachunkowości.

2.1. Oświadczenie o zgodności.

Roczne sprawozdanie finansowe Nordea Bank Polska S.A. za okres zakończony 31 grudnia 2013 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami.

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 07 lutego 2014 r.

Ostateczne zatwierdzenie sprawozdania finansowego nastąpi przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Bank zastosował w bieżącym okresie sprawozdawczym zmiany dotyczące standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących od 1 stycznia 2013 roku:

- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” – Ciężka hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” – Pożyczki rządowe (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – prezentacja pozycji innych całkowitych dochodów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Podatek odroczone: realizacja wartości aktywów, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

- MSSF 13 „Ustalenie wartości godziwej”, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (2012)” - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF opublikowane w dniu 17 maja 2012 roku (MSSF 1, MSR 1, MSR 16, MSR 32 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie).

Z wyjątkiem zaktualizowanych MSR 19 i MSR 1 oraz nowego MSSF 13, przyjęcie powyższych zmian standardów nie spowodowało znaczących zmian w zasadach rachunkowości poszczególnych aktywów i zobowiązań.

2.2 Wpływ nowych standardów i interpretacji na sprawozdanie finansowe Banku

Jak opisano w nocie 2.1 najbardziej istotny wpływ na sprawozdanie finansowe miało wprowadzenie nowego MSSF 13 oraz aktualizacja MSR 19 i MSR 1.

Nowy standard MSSF 13 wprowadzony w 2013 r., nie miał istotnego wpływu na wycenę aktywów i zobowiązań finansowych. Konsekwencją wprowadzenia standardu było rozbudowanie ujawnień w zakresie opisu metod wyceny dla instrumentów finansowych zakwalifikowanych do poszczególnych poziomów zaprezentowanych w nocie 32 *Klasyfikacja instrumentów finansowych*.

Zaktualizowany MSR 19 wprowadza istotne zmiany w zakresie prezentacji świadczeń pracowniczych w kapitale własnym Banku. Standard wymaga by wpływ zmiany założeń aktuarialnych na wycenę świadczeń pracowniczych prezentowany był w innych całkowitych dochodach. Wprowadzenia zaktualizowanego standardu nie miało istotnego wpływu na dane porównawcze, w związku z tym Bank nie dokonał przekształceń danych, porównawczych.

Zgodnie z zaktualizowanym MSR 1, Bank dokonał odrębnej prezentacji innych całkowitych dochodów, które mogą być reklasyfikowane do zysku lub straty i tych elementów innych całkowitych dochodów, które nigdy do zysku lub straty przeniesione nie będą.

2.3 Wcześniejsze zastosowanie standardów, które nie są jeszcze obowiązujące oraz zmian do istniejących standardów oraz interpretacji Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF).

Poniżej zaprezentowane zostały standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE, które jeszcze nie weszły w życie w dniu 31 grudnia 2013 r. oraz standardy i interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE, a także zmiany tych standardów i interpretacji wraz z oceną ich ewentualnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku. Bank nie zastosował wcześniej standardów, które nie są jeszcze obowiązujące.

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i>	<p>MSSF 10 przewiduje jeden nowy model analizy kontroli w odniesieniu do wszystkich podmiotów, w które dokonano inwestycji, włączając w to podmioty, które aktualnie jako JSP są w zakresie SKI-12. MSSF 10 wprowadza nowe wymagania, co do oceny kontroli, które różnią się od dotychczasowych wymogów z MSR 27 (2008). W nowym modelu kontroli inwestor kontroluje podmiot, w którym dokonał inwestycji, jeśli (1) jest narażony na lub ma prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w ten podmiot, (2) ma zdolność wpływania na te zwroty poprzez władzę nad podmiotem inwestycji oraz (3) istnieje związek pomiędzy ww. władzą a zwrotami.</p> <p>Nowy standard zawiera również wymogi, co do ujawnień oraz wymogi odnoszące się do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Wymogi te przeniesiono z MSR 27 (2008).</p>	1 stycznia 2014 r	Nowa regulacje nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSSF 11 <i>Wspólne porozumienia</i>	<p>MSSF 11 <i>Wspólne ustalenia umowne</i> zastępuje MSR 31 <i>Udziały we wspólnych przedsięwzięciach</i>. MSSF 11 nie wprowadza zasadniczych zmian co do ogólnej definicji porozumienia pod wspólną kontrolą, chociaż definicja kontroli i pośrednio współkontroli uległy zmianie w związku z MSSF 10.</p> <p>Zgodnie z nowym standardem wspólne ustalenia umowne są podzielone na 2 rodzaje, dla których zdefiniowano następujące modele ujmowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspólne działania to takie, w których współkontrolujące je podmioty, zwane współnikami wspólnego działania, mają udział w aktywów oraz udział w zobowiązaniach związanych z wspólnych działaniem. • wspólne przedsięwzięcie to takie, w którym współkontrolujące podmioty, zwane współnikami przedsięwzięcia, mają prawo do aktywów netto porozumienia. <p>MSSF 11 faktycznie wyłącza z zakresu MSR 31 te przypadki, gdy wspólne przedsięwzięcia, pomimo ich istnienia w formie odrębnych podmiotów nie mogą być faktycznie rozdzielone. Porozumienia takie są traktowane podobnie do współkontrolowanych aktywów/działalności zgodnie z MSR 31 i określane terminem wspólnego działania. Dla pozostałych jednostek współkontrolowanych wg MSR 31, określanych teraz wspólnymi przedsięwzięciami (joint ventures), należy stosować metodę praw własności. Nie ma możliwości zastosowania konsolidacji proporcjonalnej.</p>	1 stycznia 2014 r	Nowe regulacje nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
MSSF 12 <i>Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach</i>	MSSF 12 zawiera dodatkowe wymogi związane z ujawnianiem informacji dotyczących znaczących osądów, przy określaniu charakteru posiadanych udziałów w innych jednostkach, wspólnych ustaleniach umownych, jednostkach stowarzyszonych i/lub jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji.	1 stycznia 2014 r.	Bank oczekuje, że MSSF 12 nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12: <i>Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe, Wspólne ustalenia umowne, Ujawnienia informacji na temat udziałów w innych jednostkach</i>	Zmiany: <ul style="list-style-type: none"> • definiują datę początkowego zastosowania MSSF 10 jako początek rocznego okresu sprawozdawczego, w którym standard został zastosowany po raz pierwszy (tj. 1 stycznia 2013 r. jeśli nie został zastosowany wcześniej). Na ten dzień jednostka weryfikuje czy nastąpiła zmiana osądów w stosunku do konieczności konsolidacji posiadanych inwestycji w inne jednostki; • ograniczają wymóg przekształcenia danych porównawczych do okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania, co ma zastosowanie do wszystkich omawianych standardów. Jednostki, które przedstawiają dobrowolnie dane porównawcze za więcej niż jeden okres, mogą pozostawić dodatkowe okresy porównawcze nieprzekształcone; • wymagają ujawnień wpływu zmiany w polityce rachunkowości dla okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania (tj. ujawnienie wpływu zmian na bieżący okres nie jest wymagane); • usuwają wymóg przedstawienia danych porównawczych w odniesieniu do ujawnień dotyczących niekonsolidowanych ustrukturyzowanych jednostek, dla któregośkolwiek okresu poprzedzającego roczny okres, w którym MSSF 12 został zastosowany po raz pierwszy. 	1 stycznia 2014 r.	Bank nie oczekuje, aby zmienione Standardy miały wpływ na sprawozdanie finansowe, ponieważ nie posiada żadnych inwestycji w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięć, na które wpłynęłyby powyższe zmiany
MSR 27 (2011) <i>Jednostkowe sprawozdania finansowe</i>	MSR 27 (2011) pozostawia istniejące wymagania MSR 27 (2008) co do rachunkowości i ujawnień w jednostkowych sprawozdaniach finansowych wprowadzając jedynie kilka drobnych uściśleń. Obowiązujące obecnie wymogi MSR 28 (2008) i MSR 31 w zakresie jednostkowych sprawozdań finansowych również zostały włączone do MSR 27 (2011). Standard nie zawiera już kwestii kontroli i wymagań dotyczących sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które zostały przeniesione do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> .	1 stycznia 2014 r.	Bank nie oczekuje, aby powyższa zmiana miała znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe, ponieważ nie skutkuje to zmianą polityki rachunkowości jednostki.

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
MSR 28 (2011) <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach</i>	<p>W MSR 28 (2011) dokonano ograniczonych zmian:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia przeznaczone do sprzedaży.</i> MSSF 5 <i>Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana</i> jest stosowany do inwestycji, lub jej części, w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, które spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczone do sprzedaży. Do zatrzymanej części inwestycji, której nie zaklasyfikowano jako przeznaczona do sprzedaży, stosuje się metodę praw własności aż do momentu zbycia części przeznaczony do sprzedaży. Po jej zbyciu zatrzymana część inwestycji ujmowana jest metodą praw własności, jeśli zatrzymana inwestycja nadal stanowi inwestycję w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie. <i>Zmiany w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach.</i> Upřednio zgodnie z MSR 28 (2008) i MSR 31, ustanie znaczącego wpływu lub współkontroli powodowało we wszystkich przypadkach konieczność ponownej wyceny zatrzymanych udziałów, nawet w przypadku, gdy znaczący wpływ zamieniał się we współkontrolę. MSR 28 (2011) wymaga, aby w takich sytuacjach zatrzymane inwestycje nie były ponownie wyceniane. 	1 stycznia 2014 r.	Bank nie oczekuje, aby zmieniony Standard miał znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe, ponieważ nie posiada żadnych inwestycji w jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia, na które wpłynęłyby powyższe zmiany.
Zmiany do MSR 32 <i>Instrumenty finansowe: prezentacja – Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych</i>	<p>Zmiany nie wprowadzają nowych zasad dotyczących kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych; Wyjaśniają one natomiast kryteria dotyczące kompensat, co ma na celu usunięcie niespójności w ich stosowaniu.</p> <p>Zmiany objaśniają, że jednostka posiada tytuł prawny do kompensaty, jeśli tytuł ten:</p> <ul style="list-style-type: none"> nie jest uwarunkowany wystąpieniem określonego zdarzenia w przeszłości; oraz jest egzekwowalny zarówno w zwykłym trybie prowadzenia działalności jak i w przypadku niewywiązania się z płatności lub w przypadku niewypłacalności lub upadłości jednostki i wszystkich kontrahentów. 	1 stycznia 2014 r.	Bank nie oczekuje, że zmieniony Standard będzie miał wpływ na sprawozdanie finansowe, ponieważ nie stosuje zasad dotyczących kompensat w odniesieniu do posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych ani nie zawarł ramowych umów dotyczących kompensat.

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
<p><i>Jednostki inwestycyjne (Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 and MSR 27)</i></p>	<p>Zmiany przewidują wyjątek od obowiązku konsolidacji wynikającego z MSSF 10 i wymagają od podmiotów spełniających kryteria jednostek inwestycyjnych, aby wyceniały swoje inwestycje w jednostkach kontrolowanych – jak również w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – w wartości godziwej przez wynik finansowy, zamiast ujmować je w drodze konsolidacji.</p> <p>Zwolnienie z obowiązku konsolidacji ma charakter obowiązkowy (tzn. nie jest dobrowolny), z wyłączeniem podmiotów zależnych, uznawanych za zintegrowane z działalnością inwestycyjną danej jednostki inwestycyjnej, które nadal podlegają konsolidacji.</p> <p>Za jednostkę inwestycyjną uznajemy podmiot, który spełnia wszystkie kluczowe kryteria definicji jednostki inwestycyjnej. Jest to więc podmiot, który:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. otrzymuje fundusze od inwestorów w celu świadczenia tym inwestorom usług zarządzania inwestycjami; 2. zobowiązuje się wobec inwestorów, że celem jego działalności jest inwestowanie środków wyłącznie w celu osiągnięcia zwrotów ze wzrostu wartości inwestycji i/lub dywidend; oraz 3. dokonuje pomiaru i oceny wyników zasadniczo wszystkich swoich inwestycji na podstawie ich wartości godziwej. <p>Zmiany określają również wymagania wobec jednostek inwestycyjnych w zakresie ujawnień.</p>	<p>1 stycznia 2014 r.</p>	<p>Bank nie oczekuje, aby zmiany do standardów miały wpływ na sprawozdanie finansowe .</p>

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
Ujawnienia wartości odzyskiwalnej dotyczące aktywów niefinansowych (Zmiany do MSR 36 Utrata wartości aktywów)	<p>Zmiany wyjaśniają że wartość odzyskiwalna powinna być ujawniona jedynie dla poszczególnych aktywów (w tym wartości firmy) lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne, dla których rozpoznano lub odwrócono w danym okresie straty z tytułu utraty wartości.</p> <p>Zmiany wprowadzają również wymóg ujęcia następujących dodatkowych ujawnień w przypadku gdy strata z tytułu utraty wartości składnika aktywów (w tym wartości firmy) lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne została rozpoznana lub odwrócona w danym okresie a wartość odzyskiwalna została ustalona w oparciu o wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poziomu hierarchii ustalania wartości godziwej zgodnie z MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej, do którego przypisano dany szacunek wartości godziwej; • dla wycen w wartości godziwej zaklasyfikowanych do poziomu 2 oraz poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, opis zastosowanych technik wyceny oraz ewentualnych zmian w tych technikach wraz z podaniem ich przyczyn; • dla wycen w wartości godziwej zaklasyfikowanych do poziomu 2 oraz poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, opis kluczowych założeń (tzn. założeń, na które wartość odzyskiwalna jest najbardziej wrażliwa) wykorzystanych przy ustalaniu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. Jeśli wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży została określona w oparciu o szacunek wartości bieżącej, należy również ujawnić stopy dyskonta wykorzystane w bieżącym oraz poprzednim okresie. 	1 stycznia 2014 r.	Bank nie oczekuje, aby zmiany do standardów miały wpływ na sprawozdanie finansowe .

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
KIMSF 21 Opłaty publiczne	<p>Interpretacja zawiera wytyczne w zakresie identyfikacji zdarzeń obligujących, powodujących powstanie zobowiązania z tytułu opłat publicznych oraz momentu ujęcia takiego zobowiązania.</p> <p>Zgodnie z Interpretacją, zdarzenie obligujące to zdarzenie wynikające z odpowiednich przepisów prawa, które skutkuje powstaniem zobowiązania do uiszczenia danej opłaty publicznej i koniecznością jego ujęcia w sprawozdaniu finansowym.</p> <p>Zobowiązanie z tytułu opłaty publicznej jest ujmowane w sposób stopniowy w przypadku jeśli zdarzenie obligujące następuje w ciągu pewnego okresu.</p> <p>W przypadku jeśli zdarzeniem obligującym jest osiągnięcie określonego minimalnego progu działalności, zobowiązanie ujmowane jest w momencie osiągnięcia tego progu.</p> <p>Interpretacja wyjaśnia, że fakt, iż jednostka jest ekonomicznie zobowiązana do kontynuowania działalności w kolejnym okresie nie powoduje zwyczajowo oczekiwanego obowiązku uiszczenia opłaty publicznej, która wynika z prowadzenia działalności w przyszłości.</p>	1 stycznia 2014 r.	Bank nie oczekuje, że zmieniony Standard będzie miał wpływ na sprawozdanie finansowe, ponieważ nie stosuje zasad dotyczących kompensat w odniesieniu do posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych ani nie zawarł ramowych umów dotyczących kompensat.
Nowacja instrumentów pochodnych a kontynuowanie rachunkowości zabezpieczeń (Zmiany do MSR 39 Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i Wycena)	<p>Zmiany pozwalają na dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń w przypadku gdy instrument pochodny, wyznaczony jako instrument zabezpieczający, podlega nowacji (czyli odnowieniu) wynikającej z przepisów prawa w celu rozliczenia z izbą rozliczeniową (kontrahentem centralnym), kiedy spełnione są następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowacja wymagana jest przepisami prawa, • izba rozliczeniowa zostaje nową stroną transakcji dla każdej z pierwotnych stron kontraktu dotyczącego instrumentu pochodnego, oraz • zmiany warunków instrumentu pochodnego ograniczają się do tych, które są konieczne do zmiany strony umowy. 	1 stycznia 2014 r.	Bank nie oczekuje, aby zmiany do standardów miały wpływ na sprawozdanie finansowe .

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
<p>MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe (2009)</i>.</p>	<p>Nowy standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące obecnie w MSR 39 kategorie: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.</p> <p>W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:</p> <p>aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; lub</p> <p>aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej.</p> <p>Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu; oraz, • jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału. <p>Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość dokonania nieodwracalnej decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.</p>	<p>Data nie została ustalona</p>	<p>Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, nowy standard będzie miał znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe, w związku z faktem, że będzie obowiązkowe jego retrospektywne zastosowanie. Jednakże, do momentu pierwszego zastosowania tego standardu, Bank nie jest w stanie przeprowadzić analizy wpływu tego standardu na sprawozdanie finansowe. Bank nie zdecydował jeszcze o dacie początkowego zastosowania standardu.</p>

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
<p>Zmiany do MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe</i> (2010)</p>	<p>Zmiany do MSSF 9 z 2010 roku zmieniają wskazówki zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena na temat klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych.</p> <p>Standard zachowuje prawie wszystkie dotychczasowe wymogi MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych.</p> <p>Standard wymaga, aby zmiana wartości godziwej dotycząca zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane w ramach innych całkowitych dochodów. Jedynie pozostała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej ma być ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu. W przypadku jednak, gdyby zastosowanie tego wymogu powodowało brak współmierności przychodów i kosztów, cała zmiana wartości godziwej byłaby ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.</p> <p>Wartości zaprezentowanych w innych całkowitych dochodach nie przeklasyfikowuje się w późniejszych okresach do zysku lub straty bieżącego okresu. Mogą one być jednak przeklasyfikowane w ramach kapitału własnego.</p> <p>Zgodnie z MSSF 9 wycena pochodnych instrumentów finansowych, które związane są z nienotowanymi instrumentami kapitałowymi i które muszą być uregulowane poprzez dostarczenie nienotowanych instrumentów kapitałowych, których wartość nie może zostać wiarygodnie ustalona, powinna nastąpić według wartości godziwej.</p>	<p>Data nie została ustalona.</p>	<p>Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, nowy standard będzie miał znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe, w związku z faktem, że będzie obowiązkowe jego retrospektywne zastosowanie. Jednakże, do momentu pierwszego zastosowania tego standardu, Bank nie jest w stanie przeprowadzić analizy jego wpływu na sprawozdanie finansowe. Bank nie zdecydował jeszcze o dacie początkowego zastosowania standardu.</p>

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
<p>Zmiany do MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe i MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnienia</i></p>	<p>Zmiany te zmieniają wymogi dotyczące ujawnień oraz przekształcania danych porównawczych dotyczących początkowego zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe (2009) oraz MSSF 9 Instrumenty finansowe (2010).</p> <p>Zmiany do MSSF 7 wymagają ujawnienia szczegółów dotyczących skutków początkowego zastosowania MSSF 9, w sytuacji kiedy jednostka nie przekształca danych porównawczych zgodnie ze wymaganiami zmienionego MSSF 9.</p> <p>Jeśli jednostka zastosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2013 r. lub później, wówczas nie jest wymagane przekształcenie danych porównawczych dla okresów przed datą początkowego zastosowania.</p> <p>Jeśli jednostka dokona wcześniejszego zastosowania MSSF 9 w 2012 r., wówczas ma możliwość przekształcenia danych porównawczych bądź przedstawienia dodatkowych ujawnień, zgodnie z wymaganiami zmienionego MSSF 7.</p> <p>Jeśli jednostka dokona wcześniejszego zastosowania MSSF 9 przed 2012 r., wówczas nie ma ona obowiązku przekształcania danych porównawczych ani przedstawiania dodatkowych ujawnień wymaganych przez zmieniony MSSF 7.</p>	<p>Data nie została ustalona.</p>	<p>Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, nowy Standard będzie miał znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe, w związku z faktem, że będzie obowiązkowe jego retrospektywne zastosowanie. Jednakże, do momentu pierwszego zastosowania tego standardu, Bank nie jest w stanie przeprowadzić analizy jego wpływu na sprawozdanie finansowe. Bank nie zdecydował jeszcze o dacie początkowego zastosowania Standardu.</p>
<p>Zmiana do MSR 19 Świadczenia pracownicze zatytułowaną Programy określonych świadczeń: składki pracowników</p>	<p>Zmiana dotyczą składki wnoszonych do programów określonych świadczeń przez pracowników lub strony trzecie. Celem zmian jest uproszczenie ujęcia składek, które nie zależą od okresu zatrudnienia, na przykład składki pracownicze ustalone jako stały procent wynagrodzenia.</p>	<p>1 lipca 2014 r.</p>	<p>Bank nie oczekuje, aby zmiany do standardów miały wpływ na sprawozdanie finansowe .</p>

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
<p>Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010-2012</p>	<p>Doroczne ulepszenia MSSF 2010-2012 zawierają 8 zmian do 7 standardów, z odpowiednimi zmianami do pozostałych standardów i interpretacji. Głównie zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśniają definicję “warunków nabycia uprawnień” z Załącznika A do MSSF 2 Płatności w formie akcji, poprzez oddzielne zdefiniowanie warunków związanych z dokonaniem i warunków świadczenia usług; • wyjaśniają pewne aspekty ujęcia księgowego zapłaty warunkowej w transakcjach połączenia jednostek; • zmieniają paragraf 22 w MSSF 8 Segmenty operacyjne, aby wprowadzić wymóg ujawniania przez jednostki czynników, które służą do identyfikacji segmentów sprawozdawczych, gdy segmenty operacyjne jednostki są łączone. Ma to uzupełnić obecne wymogi dotyczące ujawnień zawarte w paragrafie 22(a) w MSSF 8; • zmieniają paragraf 28(c) w MSSF 8 Segmenty operacyjne, by wyjaśnić, że uzgodnienie sumy bilansowej aktywów segmentów sprawozdawczych do sumy bilansowej jednostki powinno być ujawnione, jeśli jest to regularnie przekazywane głównemu decydentowi operacyjnemu jednostki. Zmiana ta jest spójna z wymogami zawartymi w paragrafach 23 i 28(d) w MSSF 8; • wyjaśniają uzasadnienie RMSR usunięcia paragrafu B5.4.12 z MSSF 9 Instrumenty finansowe i paragrafu OS79 z MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena jako zmian wynikających z MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej; • wyjaśniają wymogi dotyczące modelu wartości przeszacowanej z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe i MSR 38 Wartości niematerialne, aby odnieść się do zgłaszanych wątpliwości w kwestii ustalenia umorzenia i amortyzacji na dzień przeszacowania; • ustanawiają podmiot świadczący usługi zarządzania jednostką, jej podmiotem powiązanym. 	<p>1 lipca 2014 r.</p>	<p>Bank nie oczekuje, aby zmiany do standardów miały wpływ na sprawozdanie finansowe .</p>

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący od	Wpływ na Bank
<p>Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2011-2013</p>	<p>Doroczne ulepszenia MSSF 2011-2013 zawierają 4 zmiany standardów, z odpowiednimi zmianami do pozostałych standardów i interpretacji. Głównie zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśniają znaczenie określenia “ każdego z MSSF obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego, w którym zastosowano MSSF po raz pierwszy”, użytego w paragrafie 7 w MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy; • wyjaśniają, że wyjątek z zastosowania, zawarty w paragrafie 2(a) w MSSF 3 Połączenia jednostek: <ul style="list-style-type: none"> - wyłącza tworzenie wszelkich rodzajów wspólnych przedsięwzięć, jak zdefiniowano w MSSF 11 Wspólne przedsięwzięcia, z zakresu MSSF 3; i - dotyczy jedynie sprawozdań finansowych wspólnych przedsięwzięć lub wspólnych działań. • wyjaśniają, że wyjątek dotyczący portfela instrumentów, zawarty w paragrafie 48 w MSSF 13 dotyczy wszystkich umów będących w zakresie MSR 39 Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena, albo MSSF 9 Instrumenty finansowe, niezależnie, czy spełniają one definicje aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z MSR 32 Instrumenty finansowe: Prezentacja. • wyjaśniają, że do oceny, czy zakup nieruchomości inwestycyjnej jest nabyciem składnika aktywów, grupy aktywów czy też połączeniem przedsięwzięć w zakresie MSSF 3, wymagane jest zastosowanie osądu, oraz że osąd ten bazuje na wytycznych zawartych w MSSF 3. 	<p>1 lipca 2014 r.</p>	<p>Bank nie oczekuje, aby zmiany do standardów miały wpływ na sprawozdanie finansowe .</p>

2.4. Zmiany zasad rachunkowości

W 2013 roku Bank zmienił zasady rachunkowości w zakresie rozpoznawania przychodów z tytułu dystrybucji produktów ubezpieczeniowych oraz z tytułu organizacji i gwarantowania emisji obligacji.

Po zmianach, pobrane prowizje w części stanowiącej wynagrodzenie Banku za wykonanie czynności związanych bezpośrednio ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozpoznawane są jako przychód prowizyjny w momencie sprzedaży produktu. Pobrane prowizje w części stanowiącej wynagrodzenie Banku za czynności posprzedażowe związane z obsługą danego produktu są rozliczane liniowo i rozpoznawane jako przychód prowizyjny w trakcie życia produktu. W przypadku prowizji z tytułu organizacji i gwarantowania emisji obligacji Bank dokonuje liniowego rozliczenia tych prowizji w czasie i rozpoznaje przychód prowizyjny w okresie od rozpoczęcia okresu gwarantowania do momentu ostatecznego odkupu obligacji przez emitenta.

Zmiany wprowadzone przez Bank miały na celu dokładniejsze przedstawienie treści ekonomicznej transakcji oraz charakterystyki usług i produktów oferowanych przez Bank. Szczegółowy opis zasad rachunkowości dotyczących ujęcia przychodów prowizyjnych z tytułu dystrybucji produktów ubezpieczeniowych oraz z tytułu organizacji i gwarantowania emisji obligacji znajdują się odpowiednio w notach 2.22 a) oraz 2.22 b).

Zgodnie z MSR 8 korekty wynikające ze zmian zasad rachunkowości zostały ujęte retrospektywnie.

W zakresie rozpoznania przychodów prowizyjnych z tytułu dystrybucji organizacji i gwarantowania emisji obligacji na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz za 2013 rok korekty przedstawiają się następująco:

1. Prowizje pozostające do rozliczenia w kolejnych okresach wynoszą 11 182 tys. zł
2. Aktywa z tytułu podatku odroczonego wynoszą 2 125 tys. zł
3. Zwiększenie przychodów prowizyjnych rozpoznanych w roku bieżącym wynosi 3 646 tys. zł (z uwzględnieniem podatku)
4. Zmniejszenie kapitałów w pozycji Wynik lat ubiegłych wynosi 12 703 tys. zł (z uwzględnieniem podatku)

W zakresie rozpoznania przychodów prowizyjnych z tytułu dystrybucji produktów ubezpieczeniowych na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz za 2013 rok korekty przedstawiają się następująco:

1. Prowizje pozostające do rozliczenia w kolejnych okresach wynoszą 5 405 tys. zł
2. Aktywa z tytułu podatku odroczonego wynoszą 1 027 tys. zł
3. Zmniejszenie przychodów prowizyjnych rozpoznanych w roku bieżącym wynosi 514 tys. zł (z uwzględnieniem podatku)
4. Zmniejszenie kapitałów w pozycji Wynik lat ubiegłych wynosi 3 864 tys. zł (z uwzględnieniem podatku)

Wpływ zmian zasad rachunkowości na dane finansowe dotyczące 2012 roku zaprezentowano w nocie 2.5 *Porównywalność z wynikami poprzednich okresów.*

2.5. Porównywalność z wynikami poprzednich okresów

W związku ze zmianą zasad rachunkowości opisaną w nocie 2.4 Bank w celu zachowania porównywalności danych finansowych dokonał korekty danych dotyczących 2012 roku. Ponadto Bank dokonał zmian prezentacyjnych w zakresie prezentacji rezerwy na ryzyko operacyjne i rezerwy IBNR na należności pozabilansowe. Poniżej zaprezentowano wpływ wprowadzonych korekt i zmian prezentacyjnych na pozycje w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów oraz Sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Zmiana zasad rachunkowości – korekta 1 – korekta w zakresie rozpoznawania przychodów prowizyjnych z tytułu organizacji i gwarantowania emisji obligacji.

Zmiana zasad rachunkowości – korekta 2 – korekta w zakresie rozpoznawania przychodów prowizyjnych z tytułu dystrybucji produktów ubezpieczeniowych.

Zmiana prezentacyjna 1 – zmiana dotycząca prezentacji rezerwy IBNR na należności pozabilansowe, która obecnie jest prezentowana w pozycji Rezerwy.

Zmiana prezentacyjna 2 – zmiana prezentacyjna rezerwy na ryzyko operacyjne, która obecnie jest prezentowana w pozycji Rezerwy.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie (w tys. zł)	31 grudnia 2012 r.	Zmiana zasad rachunkowości - korekta 1	Zmiana zasad rachunkowości - korekta 2	31 grudnia 2012 r. skorygowany
Przychody prowizyjne	146 524	(5 837)	(1 172)	139 515
Zysk przed opodatkowaniem	209 998	(5 837)	(1 172)	202 989
Podatek dochodowy	(59 366)	1 109	222	(58 035)
Zysk za okres	150 632	(4 728)	(950)	144 954

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wyszczególnienie (w tys. zł)	01 stycznia 2012 r.	Zmiana zasad rachunkowości - korekta 1	Zmiana zasad rachunkowości - korekta 2	01 stycznia 2012 r. skorygowany
Należności od klientów	27 584 938	-	-	27 584 938
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	60 710	1 872	685	63 267
Pozostałe aktywa	46 711	-	-	46 711
AKTYWA OGÓŁEM	35 325 117	1 872	685	35 327 674
Pozostałe zobowiązania	228 254	9 847	3 600	241 701
Rezerwy	379	-	-	379
Zobowiązania ogółem	33 176 671	9 847	3 600	33 190 118
Zyski z lat ubiegłych i roku bieżącego	297 120	(7 975)	(2 915)	286 230
KAPITAŁY WŁASNE RAZEM	2 148 446	(7 975)	(2 915)	2 137 556
PASYWA OGÓŁEM	35 325 117	1 872	685	35 327 674

Wyszczególnienie (w tys. zł)	31 grudnia 2012 r.	Zmiana zasad rachunkowości - korekta 1	Zmiana zasad rachunkowości - korekta 2	Zmiana prezentacyjna 1	Zmiana prezentacyjna 2	31 grudnia 2012 r. skorygowany
Należności od klientów	26 462 954	-	-	10 211	-	26 473 165
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	81 695	2 980	906	-	-	85 581
Pozostałe aktywa	70 457	-	-	-	1 564	72 021
AKTYWA OGÓŁEM	33 310 218	2 980	906	10 211	1 564	33 325 879
Pozostałe zobowiązania	271 607	15 683	4 771	-	-	292 061
Rezerwy	15 545	-	-	10 211	1 564	27 320
Zobowiązania ogółem	31 010 889	15 683	4 771	10 211	1 564	31 043 118
Zyski z lat ubiegłych i roku bieżącego	151 089	(12 703)	(3 865)	-	-	134 521
KAPITAŁY WŁASNE RAZEM	2 299 329	(12 703)	(3 865)	-	-	2 282 761
PASYWA OGÓŁEM	33 310 218	2 980	906	10 211	1 564	33 325 879

Opisane powyżej zmiany przyjętych zasad polityki rachunkowości przez Bank miały również wpływ na dane zaprezentowane w Sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Zmiany te miały wpływ na wartości zysku netto za okres od 01 stycznia 2012 do 31 grudnia 2012 r. (było 150 632 tys. zł jest 144 954 tys. zł), zmiany stanu w pozostałych aktywach (było 48 901 tys. zł. jest 45 569 tys. zł) oraz zmiany stanu w pozostałych pasywach (było 75 231 tys. zł. jest 82 223 tys. zł).

2.6. Zastosowanie szacunków i ocen

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł.

Szacunki i założenia podlegają weryfikacji. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

W nocy 3 zaprezentowano ważniejsze oszacowania i oceny, jakich dokonało kierownictwo Banku przy sporządzaniu sprawozdania finansowego

2.7. Transakcje w walutach obcych

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po średnim kursie NBP obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym w danym dniu. Różnice kursowe powstające z przeliczenia rozpoznawane są w rachunku zysków i strat. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po średnim kursie NBP obowiązującym w dniu transakcji. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane w wartości godziwej, przeliczane są na walutę, w której sporządzane jest sprawozdanie finansowe po średnim kursie NBP, który obowiązywał na dzień ustalenia ich wartości godziwej.

2.8. Aktywa i zobowiązania finansowe

Bank klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pożyczki i należności,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

Bank nie klasyfikuje aktywów finansowych do kategorii utrzymywanych do terminu zapadalności bądź dostępnych do sprzedaży.

(a) Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Jest to składnik aktywów lub zobowiązań finansowych spełniający jeden z poniższych warunków:

1. Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych kwalifikuje się, jako przeznaczone do obrotu, jeśli są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie; są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego

wzoru generowania krótkoterminowych zysków. Instrumenty pochodne klasyfikuje się również jako przeznaczone do obrotu, chyba, że instrument pochodny jest wyznaczonym i efektywnym instrumentem zabezpieczającym.

2. Przy początkowym ujęciu został wyznaczony przez Bank, jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Wyznaczenie takie Bank stosuje, jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- wyznaczony składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe jest instrumentem łącznym zawierającym jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych kwalifikujących się do odrębnego ich ujmowania i wbudowany instrument pochodny - zmienia znacząco przepływy pieniężne wynikające z umowy zasadniczej lub wydzielenie instrumentu pochodnego jest zabronione;
- zastosowanie takiej kwalifikacji aktywa lub zobowiązania eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. niedopasowanie księgowo na skutek innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań lub odmiennego ujmowania związanych z nimi zysków lub strat);
- grupa aktywów lub zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Banku.

(b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się, jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży; lub
- aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się, jako dostępne do sprzedaży.

(c) Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe są to umowne zobowiązania Banku do przekazania środków pieniężnych lub innych aktywów finansowych innej jednostce, inne niż przeznaczone do obrotu bądź desygnowane do, wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Kategoria ta obejmuje depozyty otrzymane od innych banków i klientów oraz wyemitowane papiery wartościowe.

Ujmowanie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim bilansie wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy danego instrumentu. Bank ujmuje standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych według daty rozliczenia transakcji. Pożyczki i należności są rozpoznawane w momencie wypłaty środków do kredytobiorcy.

Wyłączenie z bilansu

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych w transakcji przenoszącej znaczącą część ryzyka i korzyści związanych z posiadaniem aktywów finansowych.

Bank wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło - to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego, których nie klasyfikuje się, jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu, Bank wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów, za wyjątkiem pożyczek i należności (należności od banków i klientów), które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (pochodne instrumenty finansowe).

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za zbycie składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzanej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

W przypadku aktywów i zobowiązań finansowych o charakterze krótkoterminowym zakłada się, że wartość bilansowa tych instrumentów jest w przybliżeniu równa ich wartości godziwej. Wynika to z faktu, iż różnica pomiędzy wartością bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych wyznaczoną przy wykorzystaniu średniej rocznej stopy dyskontowej a ich wartością bilansową jest nieistotna. W szczególności dotyczy to przepływów planowanych w okresie krótszym niż 12 miesięcy.

W przypadku aktywów finansowych o charakterze długoterminowym uwzględniane są szacunki przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem wpływów związanych z realizacją zabezpieczeń. Na podstawie prognozy przyszłych przepływów pieniężnych odnośnie ekspozycji kredytowej jest wyznaczany odpis aktualizujący na dzień dokonywania jej oceny.

Wartość godziwą instrumentów dłużnych notowanych na aktywnych rynkach ustala się na podstawie bieżących rynkowych cen dla tych instrumentów.

Bank ustala wartość godziwą instrumentów pochodnych stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają

faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. Wszystkie modele wykorzystują wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Bank posiada następujące instrumenty pochodne:

- transakcje walutowe forward, transakcje swap walutowy, transakcje swap stopy procentowej, transakcje cross-currency swap i transakcje FRA; transakcje te są wyceniane w wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych,
- *opcje walutowe*: transakcje opcyjne są wyceniane w wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji.

Istnieje szereg instrumentów finansowych, dla których nie można ustalić wartości godziwej ani bezpośrednio - na podstawie kwotowanych cen rynkowych, ani pośrednio - przy zastosowaniu technik wyceny lub modeli wspomaganych możliwymi do zaobserwowania cenami lub stawkami rynkowymi. Ma to zwykle miejsce w przypadku nienotowanych papierów wartościowych, bardziej złożonych lub mniej aktywnych rynków dostarczających dane wejściowe dla zastosowania techniki lub modelu do wyceny instrumentów pochodnych w obrocie nieregulowanym lub strukturyzowanych instrumentów finansowych oraz nie płynnych obligacji.

Zyski i straty wynikające z wyceny w terminie późniejszym

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego kwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, nie stanowiących części powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto, wtedy i tylko wtedy, gdy istnieje ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot i gdy rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto albo realizacja składnika aktywów i wykonanie zobowiązania następuje jednocześnie.

Rachunkowość zabezpieczeń

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Bank ocenia na każdy dzień bilansowy, czy istnieją obiektywne przesłanki, że jakkolwiek składnik aktywów finansowych (lub grupy aktywów finansowych) utracił wartość.

Obiektywną przesłanką utraty wartości składnika lub grupy aktywów finansowych może być pojedyncze wydarzenie albo połączony efekt kilku zdarzeń.

Bank włącza następujące przykładowe wydarzenia do listy obiektywnych przesłanek utraty wartości:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- naruszenie umowy, np. niespłacenie lub opóźniona spłata odsetek lub części kapitałowej zobowiązania,
- dokonanie przez Bank ustępstwa na rzecz dłużnika, które nie byłoby brane pod uwagę, gdyby ekonomiczne lub prawne problemy dłużnika nie miały miejsca,
- prawdopodobieństwo bankructwa lub innej reorganizacji finansowej dłużnika spowodowanej jego trudną sytuacją,

- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi, lub
- dające się zaobserwować dane wskazujące na wymierne zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących grupy aktywów finansowych od czasu pierwotnego ich ujęcia, nawet jeżeli zmniejszenia tego nie można jeszcze przypisać do poszczególnych składników grupy aktywów finansowych, w tym:
 - niekorzystne zmiany sytuacji płatniczej dłużników (np. wzrastająca liczba płatności z opóźnieniami), lub
 - niekorzystne zmiany na krajowym lub lokalnym rynku, które są skorelowane (mogą mieć wpływ) na utratę wartości aktywów należących do danej grupy (np. wzrost wskaźnika bezrobocia, niekorzystne zmiany ekonomiczne lub prawne w danej branży gospodarki).

Powyższa lista powinna być traktowana jako przykładowa, nie wyczerpująca wszystkich możliwych przypadków, które mogą być uznane za wystarczającą przesłankę utraty wartości.

Bank poddaje okresowym testom na utratę wartości wszystkie ekspozycje kredytowe poprzez identyfikację znaczących zdarzeń mających wpływ na ich ekspozycję lub wycenę.

W przypadku identyfikacji obiektywnych przesłanek utraty wartości, kalkulacja wartości odpisu aktualizującego następuje z zastosowaniem:

- kolektywnej metody wyceny aktywów – polegającej na ustaleniu utraty wartości dla grup ekspozycji kredytowych homogenicznych pod względem profilu ryzyka, w oparciu o wskaźniki strat generowanych przez podobne portfele ekspozycji; wycena kolektywna stosowana jest w odniesieniu do portfela klientów indywidualnych, dla ekspozycji innych niż indywidualnie istotne,
- indywidualnej metody wyceny aktywów – dla ekspozycji wobec klientów innych niż klienci indywidualni oraz dla ekspozycji spełniających definicje indywidualnie istotnych wobec klientów indywidualnych.

Odpis z tytułu utraty wartości bilansowej ekspozycji kredytowej jest różnicą pomiędzy wartością bilansową ekspozycji, a wartością bieżącą oczekiwanych, przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji:

- przy ustalaniu odpisu z tytułu utraty wartości dla ekspozycji kredytowych objętych metodą kolektywną wartość przyszłych przepływów pieniężnych szacowana jest z wykorzystaniem metod statystycznych, na podstawie historycznych obserwacji ekspozycji o podobnych cechach ryzyka,
- przy ustalaniu odpisu z zastosowaniem indywidualnej metody wyceny. Jeżeli występują obiektywne przesłanki na utratę wartości ekspozycji kredytowych, kwotę straty oblicza się, jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Czynnikiem czasu (utrata wartości pieniądza w czasie) uwzględniany jest w procesie kalkulacji szacowanych przepływów pieniężnych, zarówno w przypadku oczekiwanych dodatkowych płatności, jak i spodziewanych wyników działalności windykacyjnej (egzekucji z posiadanych zabezpieczeń). Szacując wartość posiadanych zabezpieczeń, Bank uwzględnia możliwą do uzyskania cenę w przypadku wymuszonej sprzedaży. Cena ta jest dodatkowo pomniejszana o spodziewane koszty egzekucji, sprzedaży, przechowywania itp. W przypadku ekspozycji w stosunku do podmiotów gospodarczych, w ocenie ryzyka i przeprowadzaniu testów na utratę wartości, Bank stosuje wewnętrzny system ratingowy, który w swoim zamierzeniu ma odzwierciedlać prawdopodobieństwo wystąpienia efektu niewypłacalności (probability of default).

Bank tworzy także odpisy aktualizujące na wypadek zaistniałych, ale jeszcze niezidentyfikowanych zdarzeń wskazujących na utratę wartości (tzw. wycena IBNR). Odpis aktualizujący wyznaczany jest dla homogenicznych pod względem profilu ryzyka portfeli ekspozycji nie znajdujących się w statusie „default” (tj. w przypadku których nie zaistniały przesłanki utraty wartości). Na potrzeby wyceny IBNR Bank wyodrębnia pięć portfeli ekspozycji kredytowych, zasadniczo różnych z punktu widzenia ryzyka:

- klienci indywidualni – ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie,
- klienci indywidualni – pozostałe ekspozycje kredytowe,
- klienci instytucjonalni – ekspozycje wobec podmiotów niefinansowych,
- klienci instytucjonalni – ekspozycje wobec podmiotów finansowych,
- klienci instytucjonalni – ekspozycje wobec podmiotów budżetowych.

W ramach poszczególnych portfeli Bank dokonuje dodatkowej segmentacji ekspozycji kredytowych na potrzeby kalkulacji parametrów ryzyka wykorzystywanych w wycenie IBNR.

Wycena poniesionych a nieujawnionych strat (wycena IBNR) dokonywana jest w oparciu o koncepcję straty oczekiwanej jaką Bank spodziewa się zanotować na danym portfelu kredytowym w horyzoncie jednego roku. Pomiar straty odbywa się przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez klienta (ang. probability of default – PD) oraz współczynnika strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (ang. loss given default - LGD). W celu wyeliminowania ze strat oczekiwanych strat z tytułu zajścia zdarzeń przyszłych, horyzont strat oczekiwanych skorygowany jest do okresu identyfikacji straty kredytowej (parametr LIP – ang. Loss Identification Period). Parametr LIP pozwala na oszacowanie, jaka część straty oczekiwanej przypada na straty już poniesione, ale jeszcze nie zidentyfikowane na poziomie pojedynczej ekspozycji kredytowej. Wartość LIP zależy zarówno od segmentu klienta i związanego z tym procesu monitoringu, jak i charakteru samej ekspozycji kredytowej.

Wycenie IBNR podlegają również wszystkie ekspozycje kredytowe, które zostały zaklasyfikowane do kategorii default, lecz nie zidentyfikowano dla nich utraty wartości w ramach wyceny indywidualnej lub kolektywnej. Wysokość rezerwy IBNR w tych przypadkach wyznaczana jest na bazie współczynnika pokrycia rezerwą (ang. Provision Cover - PC) dla portfela IBNR produktów o tej samej charakterystyce.

Dla ekspozycji pozabilansowych odpis aktualizujący jest tworzony w odniesieniu do ekwiwalentu bilansowego ekspozycji pozabilansowej w zakresie wyceny kolektywnej i IBNR lub, w przypadku wyceny indywidualnej, na bazie analizy indywidualnej, zgodnie z obowiązującymi zasadami wyceny poszczególnych portfeli kredytowych.

Kiedy prawdopodobieństwo odzyskania należności kredytowych z rozpoznaną utratą wartości się nie zwiększa i odzyskanie tych należności jest w praktyce niemożliwe, kwota należności kredytowej podlega spisaniu w ciężar uprzednio utworzonej rezerwy z tytułu utraty wartości. Kwoty należności uprzednio spisanych, ale w późniejszych okresach odzyskane, zmniejszają wartość odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe takie jak: gwarancje, akredytywy i niewykorzystane linie kredytowe ujmowane są zgodnie z tymi zasadami.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą

stratę z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie rachunku rezerw. Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

2.9. Rzeczowe aktywa trwałe

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wyceniane są początkowo wg kosztu nabycia. Po początkowym ujęciu rzeczowych aktywów trwałych, jako składników aktywów, Bank wykazuje je według ceny nabycia pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

2.10. Wartości niematerialne

Wartość firmy

Wszystkie połączenia jednostek gospodarczych rozlicza się metodą nabycia. Wartość firmy jest różnicą pomiędzy ceną nabycia a wartością godziwą nabytych, możliwych do zidentyfikowania aktywów.

Wartość firmy jest alokowana na ośrodki wypracowujące środki pieniężne i nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości.

Licencje i oprogramowanie

Licencje i oprogramowanie wyceniane są początkowo według kosztu nabycia, a po początkowym ujęciu, jako składniki aktywów Bank wykazuje je w cenie nabycia pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Bank ujmuje w wartości bilansowej, pozycji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Bank uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów można ustalić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne dokonywane są według metody liniowej przez okres użyteczności danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych i wykazywane są w rachunku zysków i strat.

Gruntów się nie amortyzuje. Szacowane okresy użytkowania są następujące:

budynki i budowle	10 - 40 lat
maszyny i urządzenia	3 - 22 lat
wyposażenie	5 - 10 lat
środki transportu	5 lat
oprogramowanie komputerowe	5 lat
licencje	2 - 5 lat

Wartość końcowa oraz okres użytkowania składnika aktywów podlega corocznemu oszacowaniu.

2.11. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub aktywa i zobowiązania stanowiące grupę przeznaczoną do zbycia), co do których Bank oczekuje, że wypracują one korzyści w wyniku sprzedaży lub wydania, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie, są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. Bezpośrednio przed przeklasyfikowaniem do grupy przeznaczonych do sprzedaży, aktywa te (lub składniki grupy przeznaczonej do zbycia) są

ponownie wyceniane zgodnie z zasadami rachunkowości Banku. Następnie aktywa lub grupy przeznaczone do zbycia są ujmowane według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży. Utrata wartości ujęta przy początkowej klasyfikacji jako przeznaczone do sprzedaży lub wydania jest ujmowana w zysku i stracie bieżącego okresu. Dotyczy to również zysków i strat wynikających z późniejszej zmiany wartości. Zyski z tytułu wyceny do wartości godziwej są ujmowane tylko do wysokości uprzednio zarachowanych strat z tytułu utraty wartości.

2.12. Pozostałe należności

Należności handlowe i inne należności są ujmowane w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

2.13. Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów środków pieniężnych, środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony (m.in. bony pieniężne) oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa.

2.14. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Wartości bilansowe aktywów Banku innych niż aktywa z tytułu podatku odroczonego, są przeglądane na dzień bilansowy w celu określenia, czy zaistniały przesłanki do dokonania odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości. Jeżeli istnieje taka przesłanka, określana jest wartość odzyskiwalna aktywów.

W przypadku wartości firmy oraz wartości niematerialnych, które mają nieokreślony okres użytkowania oraz w przypadku wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, wartość odzyskiwalna jest szacowana na każdy dzień bilansowy.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa aktywa lub jego ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości w przypadku ośrodków wypracowujących środki pieniężne w pierwszej kolejności redukują wartość firmy przypadającą na te ośrodki wypracowujące środki pieniężne (grupę ośrodków), a następnie redukują proporcjonalnie wartość księgową innych aktywów w ośrodku (grupie ośrodków).

2.15. Kalkulacja wartości odzyskiwalnej

Wartość odzyskiwalna w przypadku innych aktywów jest wartością większą z: wartości sprzedaży, pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej. W celu wyznaczenia wartości użytkowej, oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące oczekiwania rynku, co do wartości pieniądza oraz specyficznego ryzyka w odniesieniu do danego aktywa. Dla aktywów niegenerujących niezależnych wpływów gotówki, wartość odzyskiwalna jest wyznaczana dla danego ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego te aktywa należą.

2.16. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwracaniu. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów innych niż aktywa finansowe podlega odwracaniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej, która pomniejszona o kwotę amortyzacji, zostałaby wyznaczona, jeżeli nie zostałyby ujęte odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

2.17. Umowy leasingu i płatności leasingowe

Bank jest stroną umów leasingu operacyjnego, gdzie przedmioty leasingu nie są ujmowane w bilansie Banku.

Płatności dokonane z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane metodą liniową jako koszty w rachunku zysków i strat przez okres leasingu.

2.18. Kapitał własny

Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem Banku.

Pozostałe kapitały:

- Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku lub premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.
- Kapitał rezerwowy obejmuje fundusz ogólnego ryzyka bankowego i inne kapitały rezerwowe.

2.19. Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze mają charakter krótko- i długoterminowy. Świadczenia pracownicze zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy, składki na ubezpieczenie społeczne oraz nagrody jubileuszowe i są ujmowane jako koszty w momencie poniesienia.

Zobowiązania z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych stanowią kwotę przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za pracę świadczoną w okresie bieżącym i okresach poprzednich.

W Banku funkcjonuje program zmiennych składników wynagrodzeń ("VSP") dla osób pełniących funkcje kierownicze w Banku. Zobowiązania wynikające z systemu zmiennych składników wynagrodzeń dzielone są, zgodnie z wymogami Uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego, na komponent wypłacany w gotówce (50%) podlegający wycenie i ujawnieniu zgodnie z MSR 19 oraz komponent powiązany ze zmianami wskaźnika Total Shareholder Return (TSR) dla akcji Banku notowanych na GPW (50%), rozliczany w gotówce zgodnie z MSSF 2 *Płatności w formie akcji*. Ww. świadczenia cechują się odroczeniem płatności w czasie.

2.20. Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w bilansie, jeżeli Bank posiada zobowiązanie wynikające ze zdarzeń przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Jeżeli skutek jest istotny, kwotę rezerwy wyznacza się za pomocą zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych według stopy przed

opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz tam gdzie to dotyczy ryzyka związanego z danym składnikiem zobowiązań.

2.21. Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek dla kredytów i pożyczek są ujmowane w rachunku zysków i strat w wysokości wynikającej z wyceny wg zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego, jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i elementy stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz dyskonta.

2.22. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank i obejmują udzielenie kredytów, opłaty za zobowiązanie się Banku do udzielenia kredytu, opłaty za wydanie kart, usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne oraz planowanie finansowe, usługi bankowości inwestycyjnej, usługi dotyczące finansowania projektów inwestycyjnych oraz strukturyzacji transakcji finansowych oraz usługi zarządzania aktywami.

Opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody jak i koszty) są ujmowane w rachunku zysków i strat, jako korekta kalkulacji efektywnej stopy procentowej i są prezentowane jako przychody odsetkowe. Opłaty i prowizje otrzymywane z tytułu udzielenia kredytów odnawialnych, linii kredytowych, kart kredytowych, udzielonych gwarancji i akredytyw rozliczane są w rachunku zysków i strat metodą liniową w okresie do daty zapadalności i są prezentowane jako przychody z tytułu prowizji.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, takie jak: usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne, planowanie finansowe, usługi bankowości inwestycyjnej, usługi dotyczące finansowania projektów inwestycyjnych oraz strukturyzacji transakcji finansowych oraz usługi zarządzania aktywami, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

a) Przychody z tytułu dystrybucji produktów ubezpieczeniowych

Bank osiąga przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych (bancassurance), takich jak grupowe ubezpieczenia na życie lub produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne, korzystając z kanałów dystrybucji Banku. Produkty te, w określonych przypadkach, mogą zostać uznane za ściśle powiązane z oferowanym przez Bank produktem kredytowym. Opłaty pobierane od klientów Banku za objęcie ochroną ubezpieczeniową uzależnione są zasadniczo od wysokości udzielonego kredytu lub wartości nieruchomości (w przypadku kredytów hipotecznych), przy czym umownie określona część przedmiotowych opłat przekazywana jest towarzystwu ubezpieczeń w charakterze składki, a pozostała ich część zatrzymywana

przez Bank, między innymi z tytułu wynagrodzenia za usługę pośrednictwa ubezpieczeniowego. Jednocześnie, w trakcie ochrony ubezpieczeniowej, Bank świadczy dodatkowe usługi na rzecz towarzystwa ubezpieczeń (okresowe raporty dla towarzystwa ubezpieczeniowego, monitorowanie klienta).

Bank ujmuje przychody z tytułu bancassurance w oparciu o analizę składającą się z następujących etapów:

Ustalenie, czy kwota przychodu może być oszacowana w wiarygodny sposób

W przypadku produktów bancassurance Bank pobiera opłaty z góry z zachowaniem przez klientów prawa do anulowania ochrony ubezpieczeniowej i zwrotu nadpłaconej składki w dowolnym momencie. Zgodnie z paragrafem 20 MSR 18 *Przychody* kluczowym etapem procesu rozpoznania przychodu jest weryfikacja, czy kwotę wynagrodzenia do rozpoznania można oszacować w wiarygodny sposób, a wpływ korzyści ekonomicznych z transakcji jest prawdopodobny. Zgodnie z powyższym, Bank w pierwszym etapie analizy dokonuje wiarygodnego szacunku rezerwy na zwroty, czyli kwoty, o którą winna być pomniejszona suma wynagrodzenia z tytułu dystrybucji ubezpieczeń do rozliczenia w dalszych etapach analizy. Bank opiera szacunek rezerwy na zwroty na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach wynagrodzenia w przeszłości, jak również na przewidywaniach Banku co do trendu w przyszłości.

Ustalenie, czy transakcje sprzedaży produktu ubezpieczeniowego oraz kredytu powinny być uznane za transakcje powiązane

W przypadku wykazania powiązania dwóch lub większej liczby transakcji, kryteria ujmowania przychodu stosuje się łącznie. Bank każdorazowo dokonuje analizy treści ekonomicznej transakcji umów kredytu i ubezpieczenia na rzecz tych samych klientów pod kątem spełnienia przez nie kryteriów powiązania. Bank uznaje dwie lub większą liczbę transakcji za powiązane, między innymi, w oparciu o analizę następujących czynników:

- Transakcje zostały zawarte w tym samym czasie lub zostały zawarte w sekwencji, w której każda kolejna transakcja wynika z poprzedniej.
- Transakcje w swojej istocie stanowią pojedynczą umowę, która ma na celu osiągnięcie ustalonego celu ekonomicznego.
- Jedna lub kilka spośród tych transakcji nie ma sensu ekonomicznego, jeśli rozważana jest osobno, lecz wszystkie transakcje wzięte razem mają sens ekonomiczny.
- Wystąpienie jednej z transakcji jest warunkowe i zależne od wystąpienia drugiej transakcji.

Każdorazowo istotna jest dogłębna analiza i ustalenie ekonomicznej treści zawieranych transakcji na podstawie wzajemnych powiązań pomiędzy oferowanym produktem kredytowym i ubezpieczeniowym, przy czym istotne znaczenie ma tutaj również właściwy osąd kierownictwa Banku.

Analiza możliwości wydzielenia odrębnych elementów danej transakcji bądź powiązanych transakcji traktowanych łącznie, jako jedna transakcja oraz alokowanie wartości przychodów z tytułu transakcji do poszczególnych elementów / produktów

Bank dokonuje podziału transakcji, bądź powiązanych transakcji traktowanych łącznie, na elementy z oddzielnie alokowanym przychodem dotyczącym każdego z elementów oraz odrębnymi zasadami rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów. W oparciu o wytyczne KIMSF 18 *Przekazanie aktywów*

przez klientów, Bank wydziela dany element transakcji jedynie wówczas, gdy ma on odrębną wartość dla odbiorcy a jego wartość godziwa może być w sposób wiarygodny oszacowana.

W sytuacji spełnienia warunków wydzielenia, Bank dokonuje alokacji wartości należnej z tytułu transakcji (bądź kilku transakcji traktowanych łącznie) do poszczególnych elementów w oparciu o metodę „względnej wartości godziwej” polegającej na podziale wynagrodzenia w proporcji, odpowiednio, wartości godziwej wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego, wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz wartości godziwej wynagrodzenia z tytułu innych czynności na rzecz towarzystwa, w stosunku do sumy tych wartości. Ustalenie powyższych wartości godziwych oparte jest w maksymalnym stopniu na danych rynkowych, w szczególności:

- usługi pośrednictwa - na podejściu rynkowym polegającym na wykorzystaniu cen i innych danych rynkowych (np. relacji wynagrodzenia za usługę pośrednictwa do składki ubezpieczeniowej towarzystwa ubezpieczeniowego pomniejszonej o koszty zapłacone przez towarzystwo ubezpieczeniowe za pośrednictwo w sprzedaży) generowanych przez identyczne lub porównywalne transakcje rynkowe realizowane w ramach produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych niezależnie od produktów kredytowych,
- wynagrodzenia z instrumentu finansowego (kredytu, pożyczki czy też depozytu) - na podejściu polegającym na wykorzystaniu informacji na temat oprocentowania i innych opłat dla identycznych lub porównywalnych instrumentów finansowych oferowanych niezależnie od produktu ubezpieczeniowego oraz innych informacjach rynkowych bądź możliwych do wiarygodnego oszacowania wyliczeniach wewnętrznych (np. rynkowe stopy wolne od ryzyka, czy też szacunki wewnętrzne banku dotyczące stopnia wcześniejszych spłat kredytu i poziomu zdarzeń niewypłacalności klientów).
- W odniesieniu do elementu wynagrodzenia za inne czynności na rzecz ubezpieczyciela wykonywane przez Bank w trakcie trwania ubezpieczenia, szacunek wartości godziwej dla celów alokacji dokonywany jest na podstawie analizy poniesionych kosztów w związku z świadczeniem tych usług z uwzględnieniem odpowiedniej marży.

Ustalenie właściwych zasad ujmowania przychodów odrębnie dla każdego elementu transakcji

Poszczególne wyodrębnione elementy danej transakcji, bądź kilku transakcji rozpatrywanych łącznie, podlegają następującym zasadom ujmowania przychodu:

- Prowizje agencji ubezpieczeniowych – ujmowane w dniu rozpoczęcia bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej, przy czym, gdy jest prawdopodobne, iż Bank będzie zobowiązany do świadczenia dalszych usług w okresie ważności polisy, prowizja lub jej część jest odraczana i ujmowana jako przychód przez okres ważności polisy,
- Prowizje/opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego – traktowane jako korekta efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego.

b) Przychody prowizyjne z tytułu organizacji i gwarantowania emisji obligacji

Bank świadczy usługi dotyczące organizacji i gwarantowania emisji obligacji, w ramach których Bank gwarantuje objęcie każdej z transz obligacji w danym horyzoncie czasowym wyznaczonym przez okres dostępności poszczególnych transz. Bank pobiera dwa rodzaje prowizji:

- Prowizja za organizację i gwarantowanie – dotyczy usługi świadczonej przez Bank w okresie od momentu rozpoczęcia okresu gwarantowania poprzez moment objęcia obligacji aż do momentu ich ostatecznego odkupu przez emitenta. Prowizja ta obliczana jest jako procent od limitu emisji gwarantowanej przez Bank. Prowizja jest rozpoznawana w rachunku zysków i strat liniowo od momentu rozpoczęcia okresu gwarantowania do momentu wygaśnięcia zobowiązania gwarancyjnego bądź sprzedaży/zapadalności ostatniej możliwej do objęcia transzy.
- Prowizja od zaangażowania – stanowi wynagrodzenie Banku za gotowość do objęcia kolejnych transz emisji. Prowizja obliczana jest jako procent od nieobjętej emisji i rozpoznawana jest w rachunku zysków i strat w okresach kwartalnych.

2.23. Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji

Powyższa kategoria wyniku zawiera:

- zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (w tym instrumentów pochodnych). Odsetki oraz amortyzacja premii i dyskonta od papierów wartościowych desygnowanych do wyceny w wartości godziwej zaprezentowane zostały w wyniku odsetkowym;
- zyski i straty z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych denominowanych w walucie obcej (rewaluacja pozycji bilansowej) oraz zyski i straty zrealizowane oraz niezrealizowane z tytułu transakcji wymiany walut.

2.24. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują wynik osiągnięty przez Bank na działalności niezwiązanej bezpośrednio z działalnością finansową. W szczególności są to: przychody z tytułu wsparcia informatycznego dla innych podmiotów, przychody i koszty z tytułu sprzedaży środków trwałych oraz koszty związane z działaniami restrukturyzacyjnymi.

2.25. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy składa się z podatku bieżącego oraz odroczonego. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Bieżący podatek jest oczekiwanym zobowiązaniem podatkowym odnoszącym się do przychodu do opodatkowania przy użyciu stopy podatkowej obowiązującej na dzień bilansowy wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i rezerwa na podatek odroczony są kalkulowane przy użyciu metody bilansowej, poprzez wyliczenie przejściowych różnic pomiędzy wartością bilansową aktywów i zobowiązań oraz ich wartością podatkową. Aktywa z tytułu odroczonego podatku w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych tworzy się do wysokości, do której jest prawdopodobne, że osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych. Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i jest pomniejszana w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z tymi aktywami korzyści majątkowych.

3. Ważniejsze oszacowania i oceny

Kalkulacja rezerw na świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych, odpraw pośmiertnych oraz nagród jubileuszowych, wypłacane są zgodnie z obowiązującym w Banku Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy.

Zobowiązanie bilansowe z tego tytułu równe jest wartości bieżącej zobowiązania oszacowanego dla określonych świadczeń na koniec okresu sprawozdawczego z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych. Wysokość zobowiązań z tytułu poszczególnych świadczeń oszacowana została na koniec okresu sprawozdawczego przez niezależnego aktuarium przy zastosowaniu metody Prognozowanych Uprawnień Jednostkowych (ang. *Projected Unit Credit*).

Szacowana rezerwa na zobowiązania Banku określana jest w oparciu o zatrudnienie według stanu na dzień bilansowy. Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ustalana jest poprzez zdyskontowanie szacowanych przyszłych wypływów pieniężnych z tego tytułu. Stopa wykorzystana do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych ustalona jest na podstawie występujących na dzień bilansowy notowań 10-letnich i 15-letnich obligacji Skarbu Państwa. Ponadto w ramach kalkulacji zobowiązania bilansowego z tytułu świadczeń pracowniczych Bank dokonuje szacunków dotyczących rotacji pracowników, poziomu przyszłego wieku emerytalnego oraz śmiertelności.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Dla ekspozycji ocenianych indywidualnie Bank przeprowadza analizę zidentyfikowanych przesłanek wartości pod kątem konieczności przeprowadzenia testu na utratę wartości. W przypadku ekspozycji podlegających analizie kolektywnej identyfikacja przesłanki utraty wartości skutkuje utworzeniem odpisu w oparciu o metody statystyczne. Szacunek utraty wartości w analizie indywidualnej przeprowadzany jest w oparciu o szacowane przepływy pieniężne, termin otrzymania zakładanych przepływów pieniężnych jak i stopę procentową wykorzystaną do dyskontowania przepływów. Szacunki dla indywidualnie istotnych ekspozycji dokonywane są w oparciu o wiedzę ekspercką, podczas gdy dla ekspozycji ocenianych kolektywnie, szacunki dokonywane są w oparciu o statystyczne metody bazujące na obserwacjach historycznych.

Bank dokonuje również oszacowania strat poniesionych ale nieujawnionych na dzień bilansowy (tzw. *Incurring but not reported losses - IBNR*). W zakresie kalkulacji straty dla portfela IBNR, Bank wykorzystuje metody pomiaru uwzględniające założenia dotyczące okresu ujawniania straty (tzw. *Loss Identification Period*).

Szacunki dotyczące poniesionej straty uwzględniają następujące kluczowe składniki:

- Okres ujawnienia straty (ang. Loss Identification Period - LIP), pomiędzy momentem zaistnienia zdarzenia implikującego zagrożenie utraty wartości a momentem powzięcia przez Bank takiej informacji.
- Oparte na danych historycznych prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (ang. probability of default – PD), które łącznie z parametrem LIP w najlepszy sposób prezentuje straty poniesione, ale niemożliwe do bezpośredniej identyfikacji. Wyznaczenie wartości parametru PD dokonywane jest na podstawie ratingu klienta – w przypadku portfela klientów instytucjonalnych oraz historycznych stóp niewypłacalności (parametr DR – ang. Default Rate) – w przypadku portfela klientów indywidualnych, gdzie PD wyznaczone jest dla poszczególnych, jednorodnych portfeli ekspozycji kredytowych jako średnia ważona z następujących po sobie jednorocznych współczynników niewykonania zobowiązań z 12 ostatnich okresów, z wagami przypisanymi zgodnie z zasadą, iż najnowsze okresy otrzymują najwyższą wagę, a najstarsze najniższą.
- Stratę w przypadku niewykonania zobowiązania (ang. loss given default - LGD), tj. tą część zaangażowania, które będzie uznane za stracone w przypadku wystąpienia niewykonania zobowiązania. Biorąc pod uwagę dostępne dane historyczne oraz małą liczebność obserwacji, parametry LGD wyznaczone są w Banku statystycznie jedynie dla portfela kredytów hipotecznych. Bank wykorzystuje w tym celu metodę roll rates, bazującą na poziomach spłat dla każdego z koszyków opartych na liczbie miesięcy od daty wejścia w default oraz zmianę ekspozycji kapitałowej pomiędzy datą początkową a końcową danego koszyka. Ze względu na relatywnie krótką historię obserwacji odzysków dla portfela kredytów hipotecznych (stopa odzysku wyliczana jest na bazie ekspozycji kredytowych w analizie kolektywnej zaklasyfikowanych do kategorii default począwszy od 2009 roku), wyznaczona krzywa LGD na podstawie dostępnych danych empirycznych wydłużana jest do 6-cio letniego okresu analizy (przyjmowanego przez Bank za przeciętny okres dochodzenia należności dla portfela kredytów hipotecznych) w oparciu o szacowane średnie eksperckie stopy odzysku dla okresów, dla których Bank nie zgromadził jeszcze danych empirycznych. Bank ze względów ostrożnościowych, uwzględniając częściowo ekspercki charakter stóp odzysków, stosuje dodatkową korektę na brak precyzji oszacowań pomniejszając zakładane eksperckie stopy odzysków.
- Współczynnik konwersji zadłużenia (ang. credit conversion factor - CCF) określający na jakim poziomie zobowiązanie zostanie zrealizowane (zobowiązanie warunkowe zamieni się na należność bilansową).

Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

W 2013 r. Bank, w wyniku przeglądu metodologii, dokonał korekty parametrów odzysków stosowanych w wycenie kolektywnej dla portfela kredytów hipotecznych oraz skorygował okres ujawnienia straty wykorzystywany w wycenie z tytułu niezidentyfikowanej utraty wartości. Zmiany te wpłynęły na dotworzenie odpisów aktualizujących na portfelu kredytów hipotecznych w kwocie szacowanej na ok. 60 mln zł.

Utrata wartości (wartość firmy)

W ramach testu utraty wartości firmy Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych generowanych przez poszczególne CGU (Cash Generating Unit). Szacunki są dokonywane w oparciu o założenia dotyczące długości okresu dyskontowania, stopy dyskonta oraz stałej stopy wzrostu dla okresów poza dostępnymi prognozami. Osądy zastosowane przez kierownictwo Banku dotyczyły parametrów zastosowanych w modelu. Metodologia testu jak i kluczowe założenia zostały omówione w notce 21 *Wartości niematerialne*.

Kalkulacja aktywów i zobowiązań nie wycenianych wg wartości godziwej

Podczas szacowania wartości godziwej dla instrumentów finansowych dokonano założeń dotyczących aktywów i zobowiązań finansowych o charakterze krótkoterminowym, których wartość bilansowa jest zbliżona do ich wartości godziwej, dotyczy to, m.in. należności od banków.

W przypadku oszacowania wartości godziwej należności od klientów, wykorzystano dane dotyczące zdyskontowanej wartości oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i odsetek, przy założeniu zachowania terminów spłat określonych w umowach zawartych z klientami. Bank w bieżącym okresie sprawozdawczym nie udzielił nowych kredytów w CHF i EUR i nie miał możliwości obliczenia marży na ten okres. W związku z powyższym dokonał oszacowania marży walutowej dla CHF i EUR przy wykorzystaniu bieżącej marży PLN i odpowiednich basis spreadów (EUR/PLN i EUR/CHF) z dnia 31 grudnia 2013 r. (źródło: Bloomberg).

Dodatkowym założeniem w procesie oszacowania wartości godziwej dla kredytów o zmiennej stopie procentowej z zapadalnością do 1 roku oraz należności objętych utratą wartości (ocena ryzyka kredytowego klienta nie ulegnie istotnej zmianie), był fakt, iż ta wartość nie jest ostatecznie różna od ich wartości bilansowej.

W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie i depozytów bez ustalonej daty wymagalności, za wartość godziwą przyjmowana jest kwota, która byłaby wypłacona na żądanie na dzień bilansowy.

Wartość godziwa depozytów o ustalonym terminie zapadalności jest szacowana na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi właściwymi dla depozytów o zbliżonych terminach wymagalności.

W przypadku depozytów o zmiennym oprocentowaniu zakłada się, iż ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. W przypadku depozytów o terminie wymagalności do 3 miesięcy, Bank zakłada, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Ze względu na niewielki udział depozytów oprocentowanych według stałej stopy procentowej o terminie wymagalności powyżej 3 miesięcy przyjmuje się, że korekta wyceny tych depozytów do wartości godziwej jest nieistotna dla całego portfela depozytów.

Zobowiązania podporządkowane zostały oszacowane w oparciu o analizę przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi.

4. Sprawozdanie według segmentów

Sprawozdanie według segmentów zostało sporządzone w oparciu o zasady stosowane wewnątrz Banku dla prezentacji informacji na potrzeby regularnej oceny wyników działalności przez głównego decydenckiego operacyjnego, którym jest Zarząd Banku.

Segment Bankowości Detalicznej obejmuje transakcje zawierane w sieci Oddziałów Banku (z wyłączeniem transakcji z udziałem produktów skarbowych), w Oddziale Internetowym, w Centrum Obsługi Telefonicznej dla klientów Banku oraz w sieci placówek podporządkowanych Centrum Bankowości Detalicznej. Działalność detaliczna dotyczy następujących grup klientów: małe przedsiębiorstwa, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz klienci indywidualni.

Segment Korporacyjny obejmuje transakcje zawierane z klientami korporacyjnymi (przedsiębiorstwa o znaczących obrotach), klientami skandynawskimi, gminami, szpitalami oraz handel dłużnymi papierami wartościowymi. Zawarte są w nim także transakcje sprzedaży produktów skarbowych klientom Banku (transakcje wymiany oraz transakcje papierami wartościowymi).

Segment Finansowy zajmuje się transakcjami lokowania środków pieniężnych, transakcjami walutowymi, instrumentami pochodnymi oraz dłużnymi papierami wartościowymi zawieranymi na rynku międzybankowym.

Przychody bankowe i koszty bankowe segmentu to przychody oraz koszty osiągnięte ze sprzedaży zewnętrznym klientom, jak również wewnętrzne rozliczenia pomiędzy segmentami Banku. Przychody bankowe i koszty bankowe zewnętrzne zostały przypisane segmentom na bazie założeń przynależności grup klientów do poszczególnych segmentów działalności (tzw. jednostki odpowiedzialności za klienta). Wynik bankowy wewnętrzny oparty jest na ustalonych założeniach w ramach wewnętrznych cen transferowych. Koszty działania segmentu to dające się przypisać w sposób bezpośredni oraz poprzez alokację koszty działania danego segmentu.

W ramach wewnętrznych cen transferowych ceny sprzedaży pomiędzy segmentami oparte są na cenach rynkowych, skorygowanych o stosowane marże.

Aktywa i pasywa Banku dzieli się pomiędzy segmenty w myśl tzw. odpowiedzialności za klienta.

Do Segmentów Korporacyjnego i Detalicznego przypisuje się kredyty i depozyty klientów, za które te piony odpowiadają.

Aktywa i pasywa, w przypadku, których nie jest możliwe przyporządkowanie do wyodrębnionych segmentów ujmowane są w pozycjach „nieprzypisane aktywa” i „nieprzypisane pasywa”.

Działalność Nordea Bank Polska S.A. prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Nie zostały zidentyfikowane istotne różnice w ryzyku wynikającym z geograficznego umiejscowienia jej placówek, w związku z tym emitent zrezygnował z prezentacji sprawozdań finansowych w podziale na segmenty geograficzne.

Bilans Nordea Bank Polska S.A. (stan na 31/12/2013)

w tys. zł

AKTYWA	31/12/2013 Razem	Segment Korporacji	Segment Detalu	Segment Finansowy
1. Aktywa segmentu	32 782 018	10 611 785	17 399 952	4 770 281
<i>w tym środki trwałe i wartości niematerialne i prawne</i>	122 213	6 204	89 335	26 674
2. Pozostałe aktywa (nieprzypisane)	73 727	-	-	-
AKTYWA OGÓŁEM	32 855 745	10 611 785	17 399 952	4 770 281

w tys. zł

PASYWA	31/12/2013 Razem	Segment Korporacji	Segment Detalu	Segment Finansowy
1. Zobowiązania segmentu	30 488 935	7 944 664	6 517 850	16 026 421
2. Pozostałe zobowiązania (nieprzypisane)	23 725	-	-	-
3. Kapitały własne	2 343 085	-	-	-
PASYWA OGÓŁEM	32 855 745	7 944 664	6 517 850	16 026 421

Bilans Nordea Bank Polska S.A. (stan na 31/12/2012)

w tys. zł

AKTYWA	31/12/2012 Razem	Segment Korporacji	Segment Detalu	Segment Finansowy
1. Aktywa segmentu	33 240 298	9 504 698	17 766 216	5 969 384
<i>w tym środki trwałe i wartości niematerialne i prawne</i>	200 263	17 035	130 252	52 976
2. Pozostałe aktywa (nieprzypisane)	85 581	-	-	-
AKTYWA OGÓŁEM	33 325 879	9 504 698	17 766 216	5 969 384

w tys. zł

PASYWA	31/12/2012 Razem	Segment Korporacji	Segment Detalu	Segment Finansowy
1. Zobowiązania segmentu	31 015 798	6 828 608	6 625 932	17 561 258
2. Pozostałe zobowiązania (nieprzypisane)	27 320	-	-	-
3. Kapitały własne	2 282 761	-	-	-
PASYWA OGÓŁEM	33 325 879	6 828 608	6 625 932	17 561 258

Rachunek Zysków i Strat Nordea Bank Polska S.A. (za okres 01/01/2013-31/12/2013)

w tys. zł

	Razem	Segment Korporacji	Segment Detalu	Segment Finansowy	Wyłączenia
Przychody segmentu ogółem	1 237 273	684 346	708 732	100 925	(256 730)
Przychody segmentu (zewnątrzne)	1 237 273	455 289	552 101	229 883	-
Przychody segmentu (wewnętrzne)	-	229 057	156 631	(128 958)	(256 730)
Koszty segmentu ogółem	(1 003 344)	(449 955)	(612 950)	(197 169)	256 730
Koszty segmentu (zewnątrzne)	(962 193)	(304 828)	(496 647)	(160 718)	-
Koszty segmentu (wewnętrzne)	-	(139 829)	(85 252)	(31 649)	256 730
Amortyzacja	(41 151)	(5 298)	(31 051)	(4 802)	-
Utrata wartości kredytów i pożyczek	(111 515)	(25 458)	(86 057)	-	-
Wynik segmentu	122 414	208 933	9 725	(96 244)	-
Przychody pozostałe (nieprzypisane)	24 617	-	-	-	-
Koszty pozostałe (nieprzypisane)	(34 424)	-	-	-	-
Utrata wartości majątku rzeczowego	(15 854)	-	-	-	-
Zysk przed opodatkowaniem	96 753	-	-	-	-
Podatek dochodowy	(37 187)	-	-	-	-
Zysk za okres	59 566	-	-	-	-

Rachunek Zysków i Strat Nordea Bank Polska S.A. (za okres 01/01/2012-31/12/2012)

w tys. zł

	Razem	Segment Korporacji	Segment Detalu	Segment Finansowy	Wyłączenia
Przychody segmentu ogółem	1 483 981	808 783	857 482	240 837	(423 121)
Przychody segmentu (zewnątrzne)	1 483 981	532 784	634 637	316 560	-
Przychody segmentu (wewnętrzne)	-	275 999	222 845	(75 723)	(423 121)
Koszty segmentu ogółem	(1 044 014)	(586 806)	(728 309)	(152 020)	423 121
Koszty segmentu (zewnątrzne)	(1 000 436)	(338 096)	(561 189)	(101 151)	-
Koszty segmentu (wewnętrzne)	-	(242 425)	(130 379)	(50 317)	423 121
Amortyzacja	(43 578)	(6 285)	(36 741)	(552)	-
Utrata wartości kredytów i pożyczek	(159 915)	(129 100)	(30 815)	-	-
Wynik segmentu	280 052	92 877	98 358	88 817	-
Przychody pozostałe (nieprzypisane)	19 073	-	-	-	-
Koszty pozostałe (nieprzypisane)	(72 151)	-	-	-	-
Utrata wartości majątku rzeczowego	(23 985)	-	-	-	-
Zysk przed opodatkowaniem	202 989	-	-	-	-
Podatek dochodowy	(58 035)	-	-	-	-
Zysk za okres	144 954	-	-	-	-

5. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Bank posiada ekspozycje na następujące rodzaje ryzyka finansowego wynikającego z prowadzonej działalności:

- ryzyko kredytowe (w tym: ryzyko kredytowe kontrahenta)
- ryzyko rynkowe (w tym: ryzyko: stopy procentowej, walutowe oraz cen rynkowych akcji)
- ryzyko płynności.

Celem zarządzania ryzykiem w Banku jest ograniczanie możliwości wystąpienia strat będących wynikiem:

- zmian sytuacji rynkowej (ryzyko rynkowe),
- niewypłacalności kontrahenta (ryzyko kredytowe),

oraz zapewnienie Bankowi właściwej, bezpiecznej struktury finansowania (ryzyko płynności) i adekwatnej do ponoszonego ryzyka wielkości kapitałów własnych.

Bank jest również narażony na ryzyko operacyjne, to jest możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych. Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizacja prawdopodobieństwa wystąpienia i/lub ograniczenie skutków niekorzystnych zdarzeń. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym opiera się na identyfikacji ryzyka operacyjnego, analizie i wyciąganiu wniosków ze zdarzeń operacyjnych, planów utrzymania ciągłości biznesowej i okresowego raportowania dla Zarządu i Rady Nadzorczej banku.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe definiowane jest jako ryzyko poniesienia przez Bank straty w wyniku niewywiązywania się strony umowy z zobowiązań finansowych wobec Banku. Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie ryzyka poniesienia straty na akceptowalnym przez Bank poziomie oraz zapewnienie przestrzegania przepisów prawa zewnętrznego i regulacji wewnętrznych Banku dotyczących ryzyka kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmuje w szczególności:

- ocenę ryzyka pojedynczej transakcji, ustanowienie prawnych zabezpieczeń spłaty, podjęcie decyzji kredytowej,
- monitorowanie transakcji w okresie kredytowania, w tym, m.in. wartości zabezpieczeń oraz wypełniania przez stronę umowy warunków finansowania w niej określonych,
- monitorowanie poziomu ryzyka (w tym, m.in. adekwatności kapitałowej), zarządzanie stosownymi limitami, oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- budowę, wykorzystanie i walidację punktowych modeli oceny ryzyka (scoring, rating) w ocenie pojedynczych transakcji,
- system raportowania do Rady Nadzorczej, Zarządu Banku oraz właściwych komitetów i jednostek funkcjonujących w Banku,
- budowę i zarządzanie narzędziami informatycznymi wspierającymi zarządzanie ryzykiem kredytowym.

Bank udziela finansowania klientom spełniającym następujące warunki:

- Klient posiada zdolność kredytową lub – gdy zdolności kredytowej nie posiada - spełnia warunki określone Ustawą Prawo Bankowe,
- Bank ocenił pozytywnie wiarygodność kredytową klienta,
- Bank zaakceptował zaproponowane przez klienta prawne zabezpieczenie transakcji (gdy zabezpieczenie jest zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku wymagane),
- Klient i transakcja spełniają warunki funkcjonowania danego produktu kredytowego.

Poziom akceptowalnego ryzyka kredytowego (tzw. apetyt na ryzyko) określają: strategia Banku, plan finansowy na dany rok, ustalone wewnętrzne limity koncentracji i inne limity ograniczające ryzyko kredytowe oraz stosowane reguły oceny ryzyka kredytowego i zasady funkcjonowania produktów kredytowych. Określając poziom akceptowalnego ryzyka Bank uwzględnia między innymi sytuację makroekonomiczną, cele strategiczne Banku, strukturę portfela kredytowego, strukturę portfela klientów, obserwowane na rynku kredytowym trendy oraz specyfikę Banku. Bank czyni starania, aby jakość portfela kredytowego Banku była lepsza niż średnia dla rynku. Apetyt na ryzyko kredytowe akceptowany jest przez Zarząd Banku, a niektóre jego aspekty przez Radę Nadzorczą Banku.

Prowadząc działalność kredytową Bank dostosowuje swoje działania do zasad oceny ryzyka wypracowanych przez Grupę Nordea oraz do rekomendacji nadzorczych. Podstawowe zasady prowadzenia działalności kredytowej oraz organy decyzyjne określone są przez Politykę i strategię kredytową Banku.

Wszelkie szczegółowe procedury związane z udzielaniem kredytów zawarte są w obowiązujących w Banku wewnętrznych regulacjach.

W procesie oceny ryzyka kredytowego ekspozycji wobec podmiotów gospodarczych, Bank wykorzystuje wewnętrzny model ratingowy. Każdemu klientowi o znaczącej ekspozycji kredytowej przyporządkowana jest ocena wypłacalności (rating finansowy) oraz ocena pokrycia zabezpieczaniem (rating zabezpieczenia), które stanowią syntetyczną miarę ryzyka klienta.

Odpowiednio wysoki rating finansowy jest warunkiem wstępnym przyznania kredytu. Wewnętrzny rating finansowy pozwala nadać 18 ocen dla klientów wywiązujących się ze zobowiązań (non-defaulted) oraz 3 oceny dla klientów niewywiązujących się ze zobowiązań. Dodatkowo ocena S jest używana dla wywiązujących się ze zobowiązań podmiotów sektora publicznego. Składowymi ratingu są czynniki finansowe i jakościowe.

Obliczany w procesie oceny ratingowej poziom pokrycia zabezpieczeniem jest wykorzystywany w procesie kredytowym w celu dostarczenia organowi decyzyjnemu ogólnej informacji o zabezpieczonej części ekspozycji klienta. Skala ocen odnoszących się do pokrycia zabezpieczeniem składa się z pięciu stopni.

Podstawą oceny zdolności kredytowej klientów indywidualnych jest oszacowanie: nadwyżki dochodów netto kredytobiorcy (NDN), stosunku kwoty miesięcznych zobowiązań kredytowych do dochodów netto oraz stosunku miesięcznych zobowiązań finansowych (w tym także kredytowych) do dochodu netto. NDN stanowi średni miesięczny dochód netto pomniejszony o:

- 1) koszty utrzymania domu / mieszkania,
- 2) koszty utrzymania członków gospodarstwa domowego,
- 3) obciążenia z tytułów wykonawczych,
- 4) obciążenia finansowe.

Kredytobiorca posiada zdolność kredytową, jeżeli jego NDN jest wystarczający, aby zapewnić obsługę spłat wnioskowanego kredytu oraz gdy stosunek miesięcznych zobowiązań kredytowych do dochodów netto i miesięcznych zobowiązań finansowych do dochodu netto jest niższy niż wyznaczony przez Bank maksymalny poziom.

Przy podejmowaniu decyzji kredytowych Nordea Bank Polska S.A. stosuje zasadę konsensusu. Oznacza to, że zwiększenie zaangażowania kredytowego wymaga zgody wszystkich osób wchodzących w skład organu decyzyjnego.

Każda ekspozycja kredytowa podlega okresowemu monitoringowi. Zdolność klienta do spłaty zobowiązań, bieżąca wartość zabezpieczeń, potencjalne słabości w wynikach finansowych klienta oraz odchylenia od uzgodnionych warunków kredytowania są stale weryfikowane. Okresowy monitoring klientów kredytowych ma na celu zidentyfikowanie klientów, którzy nie wywiązują się lub są zagrożeni niewywiązaniem się ze swoich zobowiązań.

W przypadku klientów niewywiązujących się ze zobowiązań (klienci zakwalifikowani zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami do kategorii „default”) lub - tylko w przypadku podmiotów gospodarczych - zagrożonych niewywiązaniem się ze zobowiązań (kategorie „Poniżej standardu” oraz „Specjalnego monitoring”), Bank dokonuje testów na utratę wartości ekspozycji danego klienta (weryfikuje, czy wystąpiła lub istnieje ryzyko wystąpienia straty kredytowej).

Podstawowe zasady kalkulacji wartości straty kredytowej (a w konsekwencji odpisu aktualizującego) określone zostały w punkcie 3. *Ważniejsze oszacowania i oceny w części: Utrata wartości kredytów i pożyczek.*

Za proces kredytowy, nadzór nad odpowiednią klasyfikacją ekspozycji kredytowych, poziomem utworzonych odpisów aktualizujących oraz kontrolę działalności kredytowej odpowiadają niezależne komórki Centrali Banku.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe wg stanu na 31 grudnia 2013 roku wynikającą z pozycji bilansowych i pozabilansowych.

- Maksymalna ekspozycja kredytowa bez uwzględnienia zabezpieczeń i innych czynników ograniczających ryzyko:

w tys. zł

AKTYWA	Maksymalna ekspozycja wg wartości bilansowej 31/12/2013	Maksymalna ekspozycja wg wartości bilansowej brutto* 31/12/2013	Maksymalna ekspozycja wg wartości bilansowej 31/12/2012	Maksymalna ekspozycja wg wartości bilansowej brutto* 31/12/2012
Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu	2 348 526	2 348 526	3 476 180	3 476 180
<i>Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu</i>	<i>12 503</i>	<i>12 503</i>	<i>26 062</i>	<i>26 062</i>
<i>Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu</i>	<i>2 336 023</i>	<i>2 336 023</i>	<i>3 450 118</i>	<i>3 450 118</i>
Należności od banków	799 370	799 371	575 426	575 426
Należności od klientów	27 088 660	27 495 450	26 473 165	26 854 511
Razem	30 236 556	30 643 347	30 524 771	30 906 117
Zobowiązania warunkowe	5 128 169	5 128 169	5 747 688	5 747 688
Całkowita ekspozycja kredytowa	35 364 725	35 771 516	36 272 459	36 653 805

* wartości należności nie uwzględniają odpisów aktualizujących

Kwota maksymalnej ekspozycji wobec klientów wartości bilansowej brutto zaprezentowana na 31/12/2012 jest kwotą nominalną, nie skorygowaną o naliczone odsetki oraz kwotę nierozliczonej prowizji.

Zamieszczone w tabeli wartości od 0- do 6+ oraz S oznaczają wynik oceny ratingowej. Zgodnie ze stosowaną w Banku metodologią oceny ratingowej klienci, którym przypisana została wyższa wartość oceny ratingowej, charakteryzują się potencjalnie niższym poziomem ryzyka kredytowego, tj. niższym prawdopodobieństwem zaistnienia przesłanek utraty wartości w odniesieniu do ekspozycji kredytowych Banku wobec danego klienta.

- Aktywa z tytułu instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do portfela aktywów przeznaczonych do obrotu w podziale na wewnętrzne ratingi.

w tys. zł

Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
6+...6-	-	-
5+...5-	-	115
4+...4-	3 930	11 679
3+...3-	5 742	3 443
2+...2-	840	1 136
1+...1-	-	-
0+...0-	-	-
Niezratingowane	1 991	9 689
Razem zaangażowanie brutto	12 503	26 062

- Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w podziale na zewnętrzne ratingi agencji Standard & Poor's.

w tys. zł

Ratingi	31/12/2013	31/12/2012
A-	735 732	1 050 465
Brak ratingu *	1 600 291	2 399 653
Razem zaangażowanie brutto	2 336 023	3 450 118

* W tym bony pieniężne NBP odpowiednio miały wartość 1 599 781 tys. zł (31/12/2013) i 2 399 162 tys. zł (31/12/2012)

- Ekspozycja na ryzyko kredytowe w podziale na ratingi oraz typ klienta:

Banki

w tys. zł

Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
- bez utraty wartości		
Od AA- do AA+	767 418	566 304
Od A- do A+	23 472	7 035
Brak ratingu	8 481	2 087
Razem ekspozycja bilansowa banków brutto	799 371	575 426
Razem odpisy aktualizujące IBNR dla banków	(1)	-
Razem ekspozycja bilansowa banków netto	799 370	575 426
Ekspozycja pozabilansowa banków	197 377	185 870
Odpis aktualizujący na ekspozycję pozabilansową dla banków	(27)	-
Całkowita ekspozycja kredytowa brutto dla banków	996 748	761 296

KLIENCI (z wyłączeniem banków)

w tys. zł

Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
Podmioty gospodarcze		
- bez utraty wartości		
S	297 804	639 670
6+...6-	838 653	164 371
5+...5-	1 086 364	1 939 350
4+...4-	4 024 023	2 577 685
3+...3-	353 000	704 694
2+...2-	14 723	57 229
1+...1-	199	857
0+...0-	54 024	21 111
<i>Niezratingowane</i>	39 715	42 980
Razem brutto	6 708 505	6 147 947
Odpis aktualizujący IBNR	(8 933)	(12 596)
Razem netto	6 699 572	6 135 351
- z utratą wartości		
6+...1-	-	-
0+...0-	239 642	254 121
<i>Niezratingowane</i>	-	6
Razem brutto	239 642	254 127
Odpis aktualizujący	(199 904)	(176 356)
Razem netto	39 738	77 771
Osoby fizyczne		
- bez utraty wartości	16 443 750	17 018 549
Odpis aktualizujący IBNR	(40 824)	(35 155)
Razem netto	16 402 926	16 983 394
- z utratą wartości	346 746	232 633
Odpis aktualizujący	(155 019)	(71 261)
Razem netto	191 727	161 372
Sektor budżetowy		
- bez utraty wartości	3 756 287	3 200 699
Odpis aktualizujący IBNR	(539)	(432)
Razem netto	3 755 748	3 200 267
- z utratą wartości	520	555
Odpis aktualizujący	(520)	(576)
Razem netto	-	(21)
Razem ekspozycja bilansowa klientów	27 495 450	26 854 510
Razem odpisy aktualizujące dla klientów	(405 739)	(296 376)
Ekspozycja pozabilansowa klientów	4 930 792	5 561 818
Odpis aktualizujący na ekspozycję pozabilansową dla klientów	(7 760)	(10 211)
Całkowita ekspozycja kredytowa brutto dla klientów	32 426 242	32 416 328

Kredyty przeterminowane na dzień sprawozdawczy (zaległości nieprzekraczające trzech miesięcy):

<i>w tys. zł</i>		
Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
14 dni - 1 miesiąc	164 415	103 079
1 miesiąc - 2 miesiące	40 335	65 376
2 miesiące - 3 miesiące	12 779	18 267
Razem	217 529	186 722

Informacje dot. zaangażowania kredytów z rozpoznaną utratą wartości oraz struktura zabezpieczeń tych kredytów:

<i>w tys. zł</i>		
Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
Kredyty z rozpoznaną utratą wartości (wartość bilansowa brutto)	586 908	487 315
Zabezpieczenia dla kredytów z rozpoznaną utratą wartości	222 238	177 507
Cesja wierzytelności	-	173
Hipoteka	202 443	154 680
Zastaw	19 795	22 083
Kaucja	-	571

Koncentracja portfela kredytowego

Portfel kredytowy w podziale na sektory:

<i>w tys. zł</i>		
Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
Podmioty gospodarcze	11 330 146	11 204 954
Osoby fizyczne	17 158 253	17 725 847
Sektor budżetowy	3 937 843	3 485 527
Banki	996 748	761 296
Razem	33 422 990	33 177 624

Struktura produktowa w podziale na sektory:

w tys. zł

Rodzaj produktu	Razem		Podmioty gospodarcze		Budżet		Banki		Osoby fizyczne	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
kredyty w rachunku bieżącym	2 653 298	3 416 275	2 345 500	2 994 641	92 652	205 580	50 020	50 020	165 126	166 034
kredyty operacyjne	1 225 306	1 457 599	368 982	392 670	856 324	1 064 929	-	-	-	-
kredyty inwestycyjne	4 079 245	3 050 462	3 897 909	2 832 035	181 336	218 427	-	-	-	-
obligacje	4 833 378	3 973 972	2 235 932	2 266 975	2 597 446	1 706 997	-	-	-	-
gwarancje	813 233	862 273	657 915	688 273	289	35 048	155 029	138 946	-	6
kredyty hipoteczne	16 896 735	17 641 944	-	176 090	-	-	-	-	16 896 735	17 465 854
eFirma	172 505	336 942	171 305	335 742	1 200	1 200	-	-	-	-
kredyty konsumenckie	12 915	4 477	-	-	-	-	-	-	12 915	4 477
kredyty samochodowe	2 825	2 725	-	-	-	-	-	-	2 825	2 725
karty kredytowe	89 183	94 600	11 274	11 886	78	77	-	-	77 831	82 637
pozostałe	2 644 367	2 336 355	1 641 330	1 506 642	208 518	253 269	791 699	572 330	2 820	4 114
Razem:	33 422 990	33 177 624	11 330 147	11 204 954	3 937 843	3 485 527	996 748	761 296	17 158 252	17 725 847

Podział udzielonych zobowiązań warunkowych wynikających z gwarancji oraz niewykorzystanych linii kredytowych według sektorów:

w tys. zł

Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
podmioty gospodarcze	4 381 998	4 802 880
sektor budżetowy	181 037	284 272
osoby fizyczne	367 757	474 665
banki	197 377	185 871
Razem:	5 128 169	5 747 688

Struktura walutowa udzielonych zobowiązań warunkowych wynikających z gwarancji oraz niewykorzystanych linii kredytowych według walut :

w tys. zł

Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
PLN	4 190 059	4 778 337
USD	60 939	62 352
NOK	6 675	206
EUR	838 742	832 269
CHF	31 665	74 487
pozostałe	89	37
Razem:	5 128 169	5 747 688

Procentowy udział branż w stosunku do całkowitego zaangażowania wobec podmiotów gospodarczych:

w tys. zł

Nazwa branży	Wysokość udziału	
	31/12/2013	31/12/2012
Produkcja przemysłowa	17,51%	19,94%
Handel (detaliczny, hurtowy i komisowy)	12,18%	13,44%
Obsługa nieruchomości	15,97%	16,12%
Usługi finansowe	4,32%	2,88%
Zaopatrywanie w energię gaz i wodę	14,21%	16,22%
Budownictwo	5,73%	5,26%
Transport i łączność	12,24%	8,83%
Usługi i doradztwo gospodarcze	10,49%	10,57%
Rolnictwo	0,49%	0,51%
Hotele i restauracje	0,10%	0,11%
Pozostałe	6,76%	6,12%
Razem:	100,00%	100,00%

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi (kontrahenta).

Ryzyko kredytowe wynikające z instrumentów pochodnych związane jest z możliwością wystąpienia sytuacji niewypłacalności kontrahenta w zawartej transakcji, przed terminem jej zapadalności.

Ryzyko kontrahenta jest kontrolowane w Banku na podstawie limitów zaangażowania przyznawanych w procesie podejmowania decyzji dla produktów kredytowych, z zachowaniem wszelkich proceduralnych

wymagań dotyczących oceny zdolności kredytowej, i w zgodzie z zapisami polityki kredytowej. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta jest obliczana na podstawie bieżącej wartości rynkowej transakcji oraz oszacowania jej przyszłej potencjalnej wartości. Oszacowanie to zależy od stopnia zmienności określonych instrumentów bazowych (kurs walutowy, stopa procentowa) w poszczególnych produktach pochodnych.

Kontrolą, za pomocą odrębnych limitów, jest objęty również specyficzny rodzaj ryzyka kredytowego, jakim jest ryzyko rozliczeniowe, występujące w transakcjach obrotu instrumentami pochodnymi.

Ryzyko rynkowe

Działalność Banku jest narażona na ryzyko rynkowe. Ryzyko to obejmuje utratę wartości rynkowej pozycji na skutek zmian stóp procentowych, kursów walutowych i cen instrumentów kapitałowych oraz ryzyko negatywnego wpływu tych zmian na wynik finansowy.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się w ramach przyjętej przez Bank polityki zarządzania ryzykiem rynkowym.

Ekspozycja na ryzyko rynkowe jest formalnie ograniczana poprzez limity ryzyka ustanowione przez Zarząd w ramach limitów na kwotę VaR przyjętych przez Radę Nadzorczą Banku. Limity te obejmują kwotę wartości narażonej na ryzyko VaR (ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko zmian cen instrumentów kapitałowych), wrażliwości na zmianę stóp procentowych (ryzyko stopy procentowej) oraz ograniczenie nominalnych kwot ekspozycji (ryzyko walutowe).

Pomiar ryzyka oraz kontrola zgodności z zaakceptowanymi przez Zarząd limitami na poszczególne miary ryzyka jest dokonywany codziennie przez wyspecjalizowaną jednostkę niezależną od pionów biznesowych odpowiedzialnych za realizację wyniku. Regularne raporty na temat ryzyka rynkowego są omawiane na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz prezentowane Zarządowi Banku.

Limity na poszczególne kategorie ryzyka akceptowane przez Zarząd są okresowo oceniane w celu zapewnienia zgodności z aktualnymi celami i strategią Banku.

Wszystkie procedury są na bieżąco aktualizowane, tak, aby uwzględniały najnowsze rozwiązania w zakresie kontroli ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej powstaje w wyniku niedopasowania terminów przeszacowania aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych. W takiej sytuacji zmiana stóp procentowych na rynku może spowodować powstanie strat (bądź zysków) w efekcie zmiany wartości rynkowej instrumentów lub zmiany wysokości przepływów odsetkowych.

Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej są transakcje (kredyty i depozyty) portfela bankowego. Bank unika instrumentów rodzących wysokie ryzyko stopy procentowej. Długoterminowe aktywa i pasywa są oprocentowane w oparciu o zmienne stopy procentowe. Bank włącza do swojej oferty jedynie produkty, których ryzyko stopy procentowej jest w stanie zabezpieczyć. Ekspozycja wynikająca z działalności handlowej Banku jest minimalna, gdyż wszystkie transakcje z klientami są zamykane przeciwstawnymi transakcjami na rynku międzybankowym.

Za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odpowiedzialna jest wyspecjalizowana komórka w Banku. Na bazie dziennej otrzymuje ona informacje na temat ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej.

Pomiar i kontrola poziomu ryzyka stopy procentowej dokonywana jest przez inną (niezależną od pionów biznesowych odpowiedzialnych za realizację wyniku) jednostkę. Ryzyko kontrolowane jest poprzez limity ograniczające ekspozycję na:

- zmianę wartości rynkowej wynikającą ze wszystkich pozycji bilansu wrażliwych na zmianę stóp procentowych,
- zmianę wartości rynkowej wynikającą z pozycji bilansu przeszacowywanych w okresie powyżej 12 miesięcy,
- kwotę wartości narażonej na ryzyko stopy procentowej VaR.

Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej używane w Banku zostały opisane poniżej w sekcji „Metody pomiaru ryzyka rynkowego”.

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej

Bank analizuje ryzyko stopy procentowej poprzez analizę luki przeszacowania oraz obliczanie kwoty VaR i wrażliwości wartości rynkowej na zmianę stóp procentowych (przesunięcie krzywej zerokuponowej o jeden punkt procentowy).

Luka przeszacowania na dzień 31.12.2013 r. (w milionach zł):

	Suma	do 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	pow. 5 lat	Pozycje niewrażliwe
Aktywa	32 855	16 051	14 139	2 195	9	-	461
Pasywa	(32 855)	(17 067)	(11 789)	(1 357)	-	-	(2 642)
Pozycje pozabilansowe (netto)	(4)	(4)	-	-	-	-	-
Luka	(4)	(1 020)	2 350	838	9	-	-

Luka przeszacowania na dzień 31.12.2012 r. (w milionach zł):

	Suma	do 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	pow. 5 lat	Pozycje niewrażliwe
Aktywa	33 326	17 295	13 745	1 731	2	1	552
Pasywa	(33 326)	(22 519)	(6 497)	(1 643)	-	-	(2 667)
Pozycje pozabilansowe (netto)	(27)	(27)	-	-	-	-	-
Luka	(27)	(5 251)	7 248	88	2	1	-

Prezentowana luka jest tworzona na podstawie zestawienia przepływów pieniężnych generowanych przez pozycje uznane za wrażliwe na ryzyko stopy procentowej (tylko nominały, bez uwzględnienia utraty wartości kredytów). Pozostałe pozycje bilansu, w tym kredyty uznane za stracone, są wyłączone z analizy i umieszczone w kolumnie Pozycje niewrażliwe.

Zarządzanie ryzykiem walutowym

Bank zarządza ryzykiem wykorzystując limity na otwartą pozycję walutową oraz limit na wartość narażoną na ryzyko (VAR).

Zarządzaniem pozycją walutową zajmuje się wyodrębniona komórka Banku. Pozycja wymiany walutowej wynikająca z każdej transakcji walutowej na znaczącą kwotę (o indywidualnie negocjowanym kursie) jest bezpośrednio zamykana przeciwstawną transakcją na rynku – ryzyko walutowe jest w pełni eliminowane. Pozycja wynikająca z transakcji walutowych o niższych wartościach jest zamykana zbiorczo w trakcie i na koniec każdego dnia roboczego.

Odrębna jednostka kontrolująca ryzyko (niezależna od pionów biznesowych odpowiedzialnych za realizację wyniku) sprawdza, czy otwarta pozycja nie przekracza ustalonych limitów, oraz czy rzeczywisty i/lub spodziewany poziom strat z tytułu utrzymywania pozycji, nie uzasadnia konieczności zmiany wysokości obowiązujących limitów na otwartą pozycję. W tym celu stosuje się zaawansowane metody pomiaru ryzyka, w tym wartość narażoną na ryzyko (VaR).

Ekspozycja na ryzyko walutowe

Pozycja walutowa Banku:

Wyszczególnienie	31/12/2013		31/12/2012	
	Pozycja długa	Pozycja krótka	Pozycja długa	Pozycja krótka
EUR	-	804	512	-
USD	324	-	198	-
CHF	-	14 330	-	5 084
Pozostałe waluty	1 127	13	689	25
Całkowita pozycja walutowa	1 451	15 147	1 399	5 109

w tys. zł

Metody pomiaru ryzyka rynkowego

Wartość narażona na ryzyko.

Podstawową metodą pomiaru ryzyka rynkowego w Banku jest model wartości narażonej na ryzyko (Value at Risk). Wartość narażona na ryzyko (VaR) jest miarą największej oczekiwanej straty, która z określonym prawdopodobieństwem może wystąpić w określonym przedziale czasu w normalnych warunkach rynkowych. Kwota VaR jest szacowana statystycznie na podstawie kształtowania się zbioru wartości rynkowych określonych dla poszczególnych kategorii ryzyka rynkowego.

W Banku kwota VaR jest obliczana metodą symulacji historycznej na podstawie danych z ostatnich 500 dni roboczych przy użyciu techniki oczekiwanej straty z ogona rozkładu (Expected Tail Loss). Należy zauważyć, że założenia na podstawie których obliczana jest miara VaR, powodują pewne jej ograniczenia i potencjalne straty, które Bank może ponieść w określonych (wyjątkowych) warunkach, mogą być wyższe niż kwota VaR.

Poniższa tabela przedstawia wysokość kwoty VaR na koniec roku 2013 i w okresie porównawczym dla poszczególnych kategorii ryzyka rynkowego, obliczoną przy założeniu 10-dniowego okresu utrzymania pozycji oraz przy 99% poziomie ufności.

w tys. zł		31/12/2013	31/12/2012
Ryzyko stopy procentowej	VAR	4 876	3 906
	średnia	2 702	1 687
	minimum	622	538
	maksimum	5 982	4 462
Ryzyko walutowe	VAR	676	578
	średnia	120	121
	minimum	20	8
	maksimum	1 832	636
Całkowite ryzyko rynkowe	VAR	5 008	4 026
	średnia	2 857	1 839
	minimum	789	679
	maksimum	6 158	4 619

Wrażliwość na zmianę stopy procentowej.

Wrażliwość na zmianę stopy procentowej jest obliczana na podstawie teoretycznego modelu wartości rynkowej metodą przepływów pieniężnych, jako zmiana wartości rynkowej przepływu na skutek wzrostu odpowiedniej stopy procentowej o 1 punkt procentowy. Metoda ta zakłada, że wartość rynkowa określonego instrumentu jest równa wartości zaktualizowanej przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez tę pozycję.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wartości ekonomicznej Banku na zmianę stopy procentowej obliczoną przy założeniu wzrostu stóp procentowych o 1 punkt procentowy (przesunięcie równoległe).

w tys. zł	31/12/2013	średnia	minimum	maksimum
Wrażliwość na zmianę stopy procentowej w 2013 r.	22 417	13 570	4 495	22 417

w tys. zł	31/12/2012	średnia	minimum	maksimum
Wrażliwość na zmianę stopy procentowej w 2012 r.	12 736	12 499	6 779	20 619

Zarządzanie ryzykiem cen instrumentów kapitałowych

Strategia Banku zakłada unikanie zaangażowania w instrumenty kapitałowe rodzące ryzyko cenowe. Ewentualne ekspozycje na tego typu ryzyko mogą wynikać jedynie z działalności windykacyjnej – przejęcia aktywów niewypłacalnych dłużników i mają charakter okresowy. Bank jest więc narażony na ryzyko cen akcji w stopniu marginalnym.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest definiowane jako ryzyko zaistnienia sytuacji, w której Bank może spełnić swoje zobowiązania płatnicze tylko po podwyższonym koszcie albo, w najgorszym przypadku, nie będzie w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań w momencie ich wymagalności. Bank jest narażony na ryzyko płynności, gdy jego działalność kredytowa lub inna generuje ujemne niedopasowanie przepływów pieniężnych, a Bank nie jest w stanie pozyskać odpowiedniej kwoty finansowania lub spieniężyć posiadanych aktywów.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Krótkoterminowe ryzyko płynności jest zarządzane przez Departament Skarbu, zapewniający środki na bieżące finansowanie działalności banku. Dla zapewnienia finansowania w każdym momencie działalności, w banku obowiązuje limit na minimalny stan najbardziej płynnych środków, tzw. bufor płynności.

Ryzyko średnio- i długoterminowe jest kontrolowane przez odrębną jednostkę odpowiedzialną za kontrolę ryzyka, na podstawie analiz przewidywanych przepływów pieniężnych w czasie, badania zmian stanów źródeł finansowania, wykorzystania tych źródeł oraz stabilności bazy depozytowej i jej koncentracji. Regularne, okresowe raporty na temat ryzyka płynności są omawiane na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz prezentowane Zarządowi Banku.

Bank posiada również opracowany i zatwierdzony przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą plan działań awaryjnych na wypadek wystąpienia niespodziewanych problemów z zapewnieniem płynności.

Bank stosuje szereg metod oceny sytuacji w obszarze płynności. Począwszy od codziennego monitorowania krótkookresowej luki płynności będącej obrazem bieżącego zapotrzebowania na środki płynne, poprzez okresową obserwację różnych wskaźników płynności, aż do analizy długoterminowej luki płynności tworzonej przy użyciu rezultatów statystycznych badań bazy depozytowej oraz szacunków dotyczących terminów zapadalności i wymagalności poszczególnych pozycji bilansowych oraz możliwości upłynnienia aktywów Banku.

Ekspozycja na ryzyko płynności

Poniższa tabela prezentuje nominalne kwoty zobowiązań finansowych Banku według umownych terminów zapadalności, kwoty wynikające z zawartych transakcji pochodnych oraz kwotę udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych w formie linii kredytowych bądź limitów zadłużenia w rachunkach bieżących.

Analiza umownych terminów zapadalności zobowiązań finansowych (w milionach zł):

31/12/2013	Suma	do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
Zobowiązania bilansowe:	(30 205)	(12 107)	(4 288)	(11 545)	(1 278)	(987)
Zobowiązania wobec sektora finansowego	(15 737)	(1 372)	(2 764)	(10 324)	(1 277)	-
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	(13 481)	(10 735)	(1 524)	(1 221)	(1)	-
Zobowiązania podporządkowane	(987)	-	-	-	-	(987)
Zobowiązania z tyt. instrumentów pochodnych:	(4)	(4)	-	-	-	-
Wpływy	1 195	743	35	149	268	-
Wyływy	(1 199)	(747)	(35)	(149)	(268)	-
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	(5 128)	(5 128)	-	-	-	-
Suma	(35 337)	(17 239)	(4 288)	(11 545)	(1 278)	(987)

Analiza umownych terminów zapadalności zobowiązań finansowych (w milionach zł):

31/12/2012	Suma	do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
Zobowiązania bilansowe:	(30 643)	(10 170)	(4 527)	(8 584)	(6 373)	(989)
Zobowiązania wobec sektora finansowego	(18 008)	(980)	(2 929)	(7 994)	(6 105)	-
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	(11 378)	(9 190)	(1 598)	(590)	-	-
Zobowiązania podporządkowane	(1 257)	-	-	-	(268)	(989)
Zobowiązania z tyt. instrumentów pochodnych:	(27)	(27)	-	-	-	-
Wpływy	2 404	1 471	45	405	431	52
Wyływy	(2 431)	(1 498)	(45)	(405)	(431)	(52)
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	(5 748)	(5 748)	-	-	-	-
Suma	(36 418)	(15 945)	(4 527)	(8 584)	(6 373)	(989)

Na mocy podpisanych umów Bank posiada dostęp do linii kredytowych w Nordea Bank AB (Szwecja). Niewykorzystana kwota linii kredytowych na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosi równowartość ok. 2,5 miliarda zł.

Bank utrzymuje również portfel płynnych aktywów, który traktowany jako bufor płynności, służy zabezpieczeniu potencjalnych krótkoterminowych potrzeb płynnościowych Banku. Portfel płynnych aktywów jest wyceniany codziennie w celu ustalenia aktualnej wielkości środków możliwych do natychmiastowego uzyskania. Na jego wysokość nakładany jest limit kwoty minimalnej, ustalany z częstotliwością miesięczną. Wartość portfela aktywów płynnych w dniu 31 grudnia 2013 r. wynosiła 2 179 mln zł i była niższa od wartości portfela w okresie porównawczym (3 280 mln zł w dniu 31/12/2012 r.).

Dodatkowo, na mocy Uchwały nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, Bank zobowiązany jest do wyliczania miar płynności. Wyniki obliczeń na 31 grudnia 2013 r. i w okresie porównawczym przedstawia poniższa tabela:

Nadzorcze miary płynności		Minimalna wartość	Wartość na 31/12/2013	Wartość na 31/12/2012
M1	Luka płynności krótkoterminowej (w tys. zł)	0	2 083 919	3 639 031
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1	1,36	1,65
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1	5,63	6,70
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1	1,01	1,1

Ryzyko operacyjne

Zgodnie z przyjętą w Banku definicją ryzyko operacyjne oznacza ryzyko bezpośredniej albo pośredniej straty lub uszczerbku na reputacji wskutek nieodpowiednich lub nieprawidłowo funkcjonujących procesów wewnętrznych, z winy osób lub systemów, lub też spowodowanych przez wydarzenia zewnętrzne.

Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko prawne oraz ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje całokształt działań mających na celu rozpoznanie, pomiar lub szacowanie, ocenę, monitorowanie i kontrolę ryzyka operacyjnego, jak również przeciwdziałanie ryzyku i złagodzenie konsekwencji jego występowania.

W ramach zarządzania ryzykiem Bank wyróżnia systemowe i bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest procesem sprawowanym przez specjalnie do tego celu wyznaczoną komórkę organizacyjną Centrali Banku. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest procesem sprawowanym przez wszystkich pracowników Banku.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest w oparciu o instrumenty służące do identyfikacji, pomiaru, monitorowania poziomu ryzyka. Należą tu między innymi :

- przeglądy ryzyka operacyjnego w oparciu o proces samooceny,
- prowadzenie szczegółowych postępowań wyjaśniających dla istotnych zdarzeń operacyjnych,
- limity strat dla zdarzeń operacyjnych,
- obligatoryjna analiza jakości i ryzyka przed wdrożeniem każdej istotnej zmiany,
- proces akceptacji produktu przed wdrożeniem,
- wartości progowe dla kluczowych wskaźników ryzyka,
- zarządzanie ciągłością działania w oparciu o plany ciągłości działania, procedury awaryjne i wyspecjalizowane struktury powołane do reagowania w sytuacjach kryzysowych.

W 2013 roku Bank opracował Strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym, tj. pisemny program celów Banku w zakresie ryzyka operacyjnego na kolejne 12 miesięcy, uwzględniający apetyt Banku na ryzyko operacyjne, wartości limitów na ryzyko operacyjne oraz zasady utrzymania ryzyka w ramach przyjętego apetytu. Raportowanie z zakresu ryzyka operacyjnego, zawierające informację o spójności ze Strategią, odbywa się w okresach półrocznych. Raporty kierowane są do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą Basic Indicator Approach (BIA), tj. metodą wskaźnika podstawowego. Zgodnie z tą metodą wskaźnik stanowi średnią sumy dodatniego wyniku z tytułu odsetek oraz dodatniego wyniku pozaodsetkowego za okres trzech lat poprzedzających moment wyliczenia, a wymóg kapitałowy stanowi 15% tak obliczonego wskaźnika.

Noty do Sprawozdania z całkowitych dochodów

6. Wynik odsetkowy netto

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Przychody odsetkowe		
Kredyty i pożyczki dla banków	11 199	14 577
Kredyty i pożyczki dla klientów:	878 770	1 052 072
- podmioty finansowe (inne niż banki)	23 812	43 445
- osoby prywatne	435 792	485 530
- przedsiębiorstwa	273 114	342 898
- sektor publiczny	146 052	180 199
Dłużne papiery wartościowe	125 251	168 689
Razem	1 015 220	1 235 338

Przychody odsetkowe netto za okres 12 miesięcy kończących się 31 grudnia 2013 r. zawierają odsetki rozpoznane od kredytów, dla których zidentyfikowano utratę wartości w wysokości 6 260 tys. zł (12 miesięcy kończących się 31 grudnia 2012 r. – 10 237 tys. zł).

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
<i>w tys. zł</i>		
Koszty odsetkowe		
Depozyty bankowe	(65 508)	(74 827)
Depozyty klientów:	(357 654)	(460 960)
- podmioty finansowe (inne niż banki)	(72 325)	(104 736)
- osoby prywatne	(91 050)	(109 528)
- przedsiębiorstwa	(187 687)	(234 962)
- sektor publiczny	(6 592)	(11 734)
Dłużne papiery wartościowe	(1)	(4 493)
Razem	(423 163)	(540 280)
Wynik odsetkowy netto	592 057	695 058

7. Wynik prowizyjny netto

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Przychody prowizyjne		
Prowizje za przelewy i inne transakcje płatnicze	43 623	47 501
Prowizje związane z kartami płatniczymi	23 635	26 172
Prowizje z tytułu pośrednictwa finansowego, w tym dystrybucja produktów ubezpieczeniowych	23 355	22 052
Prowizje od kredytów	21 592	18 766
Prowizje od gwarancyjnych zobowiązań pozabilansowych	10 671	16 944
Prowizje z tytułu papierów wartościowych oraz organizacji i gwarantowania emisji obligacji	12 018	7 263
Pozostałe przychody prowizyjne	20	817
Razem	134 914	139 515

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Koszty prowizyjne		
Prowizje od płatności	(13 845)	(16 920)
Prowizje od gwarancji otrzymanych	(79 803)	(4 503)
Pozostałe koszty prowizyjne	(2 112)	(2 406)
Razem	(95 760)	(23 829)

Wynik prowizyjny netto	39 154	115 686
-------------------------------	---------------	----------------

Pozycja: Prowizje od gwarancji otrzymanych zawiera koszty gwarancji, na mocy której ryzyko kredytowe części portfela hipotecznego Banku przenoszone jest na Nordea Bank AB. Szczegółowy opis otrzymanej gwarancji znajduje się w notce 35 *Aktywa i zobowiązania warunkowe*.

8. Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji

	w tys. zł	
	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Wynik z pozycji wymiany i walutowych instrumentów pochodnych domykających pozycję walutową	80 491	83 837
Dłużne papiery wartościowe	(10 770)	12 475
Kapitałowe papiery wartościowe	18	25
Pochodne instrumenty finansowe	103	1 861
Razem	69 842	98 198

Wynik prezentowany w liniach: *Dłużne papiery wartościowe* i *Kapitałowe papiery wartościowe* dotyczy wyniku generowanego na aktywach finansowych desygnowanych do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu. Natomiast pozycja: *Pochodne instrumenty* dotyczy wyniku generowanego na instrumentach pochodnych, klasyfikowanych, jako przeznaczone do obrotu, który obejmuje wynik na transakcjach IRS, CIRS i FX Forward. Ponadto w linii: *Wynik z pozycji wymiany i walutowych instrumentów pochodnych domykających pozycję walutową* zaprezentowano m.in. wynik na rewaluacji bilansowej oraz wynik na walutowych transakcjach pochodnych klasyfikowanych, jako przeznaczone do obrotu, obejmujących transakcje FX Spot i FX Swap.

9. Pozostałe przychody operacyjne

	w tys. zł	
	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Przychody z tytułu projektów IT	19 977	13 226
Obsługa procesu zawierania transakcji FX	9 482	5 272
Przychody związane ze zwrotem kosztów wyceny nieruchomości	1 111	1 921
Przychody związane ze zwrotem kosztów dotyczących BFG	2 216	2 774
Sprzedaż towarów i usług	2 564	1 979
Postępowania sądowe i komornicze	489	396
Inne	6 075	4 435
Razem	41 914	30 003

10. Koszty administracyjne**Koszty osobowe**

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Wynagrodzenia:	(201 727)	(200 550)
- wynagrodzenia Władz Banku	(9 888)	(5 341)
- wynagrodzenia pracowników	(191 839)	(195 209)
Ubezpieczenia społeczne	(27 290)	(27 961)
Pozostałe wydatki osobowe	(1 154)	(790)
Razem	(230 171)	(229 301)

Na dzień 31 grudnia 2013 r. zatrudnienie w Banku wynosiło 1 958 osób, a 31 grudnia 2012 r. – 2 011 osób.

Pozostałe koszty administracyjne

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Koszty wynajmu nieruchomości	(90 680)	(88 336)
Koszty usług informatycznych, porządkowych, medycznych oraz archiwum	(45 249)	(41 634)
Opłata BFG	(24 959)	(24 333)
Koszty utrzymania nieruchomości	(9 974)	(15 003)
Usługi pocztowe i telekomunikacyjne	(18 481)	(19 346)
Podatki i opłaty	(3 360)	(7 053)
Eksploracja systemów informatycznych	(11 442)	(13 469)
Koszty podróży służbowych	(3 966)	(5 111)
Marketing	(8 085)	(11 466)
Obsługa prawna	(6 553)	(2 493)
Koszty szkoleń	(4 439)	(3 792)
Dodatkowe koszty związane z obsługą kredytów	(1 075)	(2 023)
Koszty z tytułu zawiązania rezerw na zobowiązania wynikające z przeszłych zdarzeń	(2 100)	(1 663)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(246)	(145)
Inne	(16 914)	(11 116)
Razem	(247 523)	(246 983)

11. Pozostałe koszty operacyjne

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Koszty związane z rozwiązaniem umów najmu lokali w związku z restrukturyzacją (koszty najmu powierzchni, bankomatów, infomatów)	-	(14 742)
Odprawy dla pracowników w związku z restrukturyzacją	-	(11 300)
Koszty związane z rozwiązaniem innych umów w ramach restrukturyzacji	-	(4 059)
Pozostałe koszty restrukturyzacji oddziałów Banku	-	(2 093)
Razem	-	(32 194)

Koszty restrukturyzacji dotyczą wydatków poniesionych na działania restrukturyzacyjne rozpoczęte w Banku w drugim kwartale 2012 roku.

12. Amortyzacja

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Środki trwałe (nota 22)	(34 883)	(36 886)
Urządzenia i inne środki trwałe	(23 087)	(24 043)
Budynki i ulepszenia w obcych środkach trwałych	(11 796)	(12 843)
Wartości niematerialne (nota 21)	(6 268)	(6 692)
Licencje	(5 584)	(6 156)
Oprogramowanie	(680)	(532)
Pozostałe	(4)	(4)
Razem	(41 151)	(43 578)

13. Wynik z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013		
	Należności od banków	Należności od klientów	Razem
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących dla kredytów i pożyczek			
Utworzenie odpisów z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości dla wyceny kolektywnej	-	(103 926)	(103 926)
Utworzenie odpisów z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości dla wyceny indywidualnej	-	(81 758)	(81 758)
Odwrocenie odpisów z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości dla wyceny kolektywnej	-	36 888	36 888
Odwrocenie odpisów z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości dla wyceny indywidualnej	-	32 069	32 069
Utworzenie odpisów z tytułu niezidentyfikowanej utraty wartości dla należności bilansowych (IBNR)	(2)	(52 450)	(52 452)
Odwrocenie odpisów z tytułu niezidentyfikowanej utraty wartości dla należności bilansowych (IBNR)	2	46 126	46 128
Odwrocenie odpisów z tytułu niezidentyfikowanej utraty wartości dla należności pozabilansowych (IBNR)	-	14 159	14 159
Utworzenie odpisów z tytułu niezidentyfikowanej utraty wartości dla należności pozabilansowych (IBNR)	-	(11 686)	(11 686)
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	-	3 418	3 418
Pomniejszenie z tytułu otrzymanej gwarancji (prawo do zwrotu kosztów odpisów aktualizujących)	-	5 645	5 645
Razem	-	(111 515)	(111 515)

w tys. zł

	Od 01/01/2012 do 31/12/2012		
	Należności od banków	Należności od klientów	Razem
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących dla kredytów i pożyczek			
Utworzenie odpisów z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości dla wyceny kolektywnej	-	(45 741)	(45 741)
Utworzenie odpisów z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości dla wyceny indywidualnej	-	(146 407)	(146 407)
Odwrocenie odpisów z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości dla wyceny kolektywnej	-	23 971	23 971
Odwrocenie odpisów z tytułu zidentyfikowanej utraty wartości dla wyceny indywidualnej	-	9 681	9 681
Utworzenie odpisów z tytułu niezidentyfikowanej utraty wartości (IBNR)	-	(4 656)	(4 656)
Odwrocenie odpisów z tytułu niezidentyfikowanej utraty wartości (IBNR)	-	1 167	1 167
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw.	-	1 639	1 639
Wynik ze sprzedaży wierzytelności	-	431	431
Razem	-	(159 915)	(159 915)

14. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego**Obciążenie z tytułu podatku dochodowego**

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Podatek bieżący	(23 346)	(81 429)
Podatek odroczony	(11 854)	21 898
Korekta bieżącego podatku za poprzedni okres	(1 987)	1 496
Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	(37 187)	(58 035)

Uzgodnienie obciążenia podatkowego i iloczynu zysku przed opodatkowaniem i stawki podatkowej

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Zysk przed opodatkowaniem	96 753	209 998
Stawka podatku	19%	19%
Podatek według obowiązującej stawki podatkowej	(18 383)	(39 900)
Różnice trwałe oraz pozostałe pozycje korygujące efektywne obciążenie podatkowe	(16 838)	(19 654)
Darowizny	21	23
Korekta podatku bieżącego za poprzedni okres	(1 987)	1 496
Ogółem obciążenie zysku przed opodatkowaniem	(37 187)	(58 035)

15. Zysk przypadający na jedną akcję**Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję**

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jako stosunek zysku za okres (w zł) do średniej ważonej liczby akcji zwykłych wyrażonych w sztukach.

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję obliczany jako stosunek zysku za okres (w zł) do średniej ważonej liczby akcji zwykłych wyrażonych w sztukach, która jest korygowana o instrumenty rozwadniające.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. i 31 grudnia 2012 r. *Podstawowy zysk* przypadający na 1 akcję był równy *Rozwodnionemu zyskowi* na 1 akcję, z uwagi na brak nowych emisji akcji.

Sposób wyliczenia średniej ważonej liczby akcji zwykłych:**na 31/12/2013 r.:**

Liczba akcji w okresie 12 miesięcy: 01/01/2013 r. – 31/12/2013 r.

w okresie 01/01/2013 r.– 31/12/2013 r. (365 dni) – 55 498 700 szt. akcji

Wyliczenie średniej ważonej liczby akcji:

$(55\,498\,700 \text{ szt. akcji}) \cdot (365 \text{ dni}) / (365 \text{ dni}) = 55\,498\,700 \text{ szt. akcji}$

na 31/12/2012 r.:

Liczba akcji w okresie 12 miesięcy: 01/01/2012 r. – 31/12/2012 r.

w okresie 01/01/2012 r.– 31/12/2012 r. (366 dni) – 55 498 700 szt. akcji

Wyliczenie średniej ważonej liczby akcji:

$55\,498\,700 \cdot 366 / 366 = 55\,498\,700 \text{ szt. akcji}$

Noty do Sprawozdania z sytuacji finansowej

16. Kasa i środki w banku centralnym

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Gotówka w kasie	77 724	79 962
Środki na rachunkach w banku centralnym	1 971 746	2 208 768
Pozostałe	248 512	154 513
Razem	2 297 982	2 443 243

Bank utrzymuje na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim rezerwę obowiązkową w wysokości 3,5% wartości średniego stanu depozytów otrzymanych przez Bank. Kwota naliczonej rezerwy pomniejszona jest o równowartość 500 tys. EUR, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

17. Należności od banków

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Rachunki bieżące	308 581	273 919
Lokaty i kredyty	490 000	300 000
Inne	639	1 367
Razem	799 220	575 286
Odsetki	151	140
Razem należności od banków brutto	799 371	575 426
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(1)	-
Należności od banków netto	799 370	575 426

Należności od banków brutto (wg walut)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
PLN	526 691	337 198
waluty obce (przeliczone na PLN)	272 680	238 228
EUR	191 591	116 602
USD	4 201	91 076
CHF	14 285	3 699
SEK	4 863	2 665
GBP	17 765	2 237
pozostałe	39 975	21 949
Razem	799 371	575 426

Należności od banków brutto (wg zapadalności)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Bez określonego terminu	301 026	270 964
Do 3 miesięcy (włącznie)	494 825	301 366
Od 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	-	25
Od 1 roku do 5 lat (włącznie)	3 520	3 071
Razem	799 371	575 426

18. Należności od klientów

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Osoby fizyczne	16 762 296	17 120 070
Podmioty gospodarcze	6 935 683	6 391 660
Sektor publiczny	3 740 056	3 197 425
Razem	27 438 035	26 709 155
Odsetki	56 363	60 386
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	27 494 398	26 769 541
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(405 738)	(296 376)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	27 088 660	26 473 165

Odpis aktualizacyjny

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Osoby fizyczne	(155 019)	(71 278)
Podmioty gospodarcze	(199 903)	(176 339)
Sektor publiczny	(520)	(576)
Odpis aktualizujący z tytułu poniesionych nie zidentyfikowanych strat (IBNR)	(50 296)	(48 183)
Razem*	(405 738)	(296 376)

* Zgodnie z zasadą szacowania utraty wartości kredytów i pożyczek opisanych w nocie 3 w sumie noty Odpis aktualizujący na dzień 31/12/2013 znajdują się odpisy indywidualne i kolektywne (odpowiednio 229 933 tys. zł i 125 509 tys. zł).

Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto (wg walut)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
PLN	10 749 475	9 607 163
waluty obce (przeliczone na PLN)	16 744 923	17 162 378
EUR	4 164 619	3 926 843
USD	130 533	170 755
CHF	12 430 707	13 047 594
SEK	5 140	5 898
pozostałe	13 924	11 288
Razem	27 494 398	26 769 541

Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto (wg zapadalności)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Bez określonego terminu	362 283	1 583 105
Do 3 miesięcy (włącznie)	390 644	529 334
Od 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	1 250 746	1 336 106
Od 1 roku do 5 lat (włącznie)	5 745 654	4 806 206
Powyżej 5 lat	19 745 071	18 514 790
Razem	27 494 398	26 769 541

Zmiana stanu odpisów aktualizujących na należności od klientów

w tys. zł

	od 01/01/2013 do 31/12/2013	od 01/01/2012 do 31/12/2012
Saldo na początek okresu	(296 376)	(149 823)
Utworzone w bieżącym okresie	(238 134)	(196 804)
Umorzenie/spisania należności nieściągalnych	12 068	34 819
Rozwiązane w bieżącym okresie	115 083	2 249
Zmiana z tytułu różnic kursowych	223	2 972
Pozostałe	1 398	-
Zmiana prezentacji bilansu - odpisy na należności pozabilansowe IBNR	-	10 211
Saldo na koniec okresu	(405 738)	(296 376)

Bank w bieżącym okresie sprawozdawczym dokonał modyfikacji metody kalkulacji odpisów aktualizujących należności. Efektem tego działania było utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących IBNR na należności pozabilansowe. W okresie porównywalnym ww. zmiana, nie miała znaczącego wpływu na dane zaprezentowane w Rocznym Sprawozdaniu finansowym za rok 2012.

19. Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Dłużne papiery wartościowe	2 335 512	3 449 627
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	735 731	1 050 465
- obligacje	735 731	752 727
- bony	-	297 738
Papiery wartościowe banku centralnego	1 599 781	2 399 162
- bony	1 599 781	2 399 162
Akcje i udziały	511	491
Razem	2 336 023	3 450 118

Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu (wg zapadalności)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
wg zapadalności		
Do 3 miesięcy (włącznie)	1 599 781	2 696 900
Od 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	-	-
Od 1 roku do 5 lat (włącznie)	322 958	752 727
Powyżej 5 lat	412 773	-
bez terminu zapadalności		
Akcje i udziały	511	491
Razem	2 336 023	3 450 118

Przychody z instrumentów dłużnych oraz innych instrumentów o stałej stopie dochodu są ujmowane w pozycji przychodów z tytułu odsetek.

Bank desygnował portfel papierów wartościowych do kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w związku z tym, iż zarządza portfelem oraz raportuje jego wyniki do Zarządu na bazie wartości godziwej.

20. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		
- FX swap	1 232	795
- FX forward	466	8 894
- IRS	9 986	15 237
- CIRS	819	1 136
Razem	12 503	26 062

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu		
- FX swap	5 213	26 482
- FX forward	459	8 508
- IRS	9 986	15 237
- CIRS	819	1 136
Razem	16 477	51 363

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (wg terminu zapadalności)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		
Do 3 miesięcy (włącznie)	2 130	3 490
Od 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	1 941	6 917
Od 1 roku do 5 lat (włącznie)	8 432	8 542
Powyżej 5 lat	-	7 113
Razem	12 503	26 062

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu		
Do 3 miesięcy (włącznie)	6 107	29 056
Od 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	1 939	6 651
Od 1 roku do 5 lat (włącznie)	8 431	8 542
Powyżej 5 lat	-	7 114
Razem	16 477	51 363

21. Wartości niematerialne

ZMIANA STANU WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)

w tys. zł

31/12/2013	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Pozostałe wartości niematerialne	Nakłady	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	32 639	60 141	31 863	7 666	132 309
Zwiększenia (z tytułu)	-	13 148	-	16 204	29 352
- Przyjęte z nakładów	-	13 148	-	-	13 148
- Zwiększenie nakładów	-	-	-	16 204	16 204
Zmniejszenia (z tytułu)	(14 618)	(60 722)	(24 277)	(22 397)	(122 014)
- Przeniesienie na aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	(52 151)	(24 126)	(8 908)	(85 185)
- Spisanie wartości firmy	(14 618)	-	-	-	(14 618)
- Przyjęcie do użytkowania	-	-	-	(13 148)	(13 148)
- Likwidacja	-	(8 571)	(151)	-	(8 722)
- Pozostałe	-	-	-	(341)	(341)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	18 021	12 567	7 586	1 473	39 647
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(50 596)	(31 852)	-	(82 448)
Zwiększenia (z tytułu)	-	(6 264)	(6)	-	(6 270)
- Amortyzacja bieżącego okresu	-	(6 264)	(4)	-	(6 268)
- Pozostałe	-	-	(2)	-	(2)
Zmniejszenia (z tytułu)	-	45 845	24 277	-	70 122
- Likwidacja	-	8 428	151	-	8 579
- Przeniesienie na aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	37 417	24 126	-	61 543
- Pozostałe	-	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(11 015)	(7 581)	-	(18 596)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-
Zwiększenia – utworzenie odpisu aktualizującego	(14 618)	-	-	-	(14 618)
Zmniejszenia- spisanie w ciężar odpisu aktualizującego	14 618	-	-	-	14 618
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-
Wartość netto na 31/12/2013	18 021	1 552	5	1 473	21 051

W odniesieniu do wartości firmy test na utratę wartości jest przeprowadzany raz w roku lub w momencie wystąpienia przesłanek utraty wartości. Obejmuje on wartość firmy powstałą w wyniku połączenia Nordea Bank Polska S.A. z BWP Unibank S.A. oraz z połączenia Nordea Bank Polska S.A. z LG Petro Bank S.A. (łącznie 32 639 tys. zł).

Test na utratę wartości firmy przeprowadzany jest poprzez porównanie wartości odzyskiwalnej poszczególnych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne z wartością bilansową przypisaną na te ośrodki. Ustalenie wartości odzyskiwalnej przeprowadzono w oparciu o oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów przy uwzględnieniu szacunkowej prognozy oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych generowanych w trakcie kontynuowania użytkowania. Prognozy dotyczące przepływów pieniężnych opierają się na założeniach odzwierciedlających ocenę kierownictwa odnośnie całokształtu warunków, które wystąpią podczas pozostającego okresu użytkowania aktywów. Prognozy dotyczące przepływów oparte są na przyjętym w Banku planie finansowym oraz strategii długoterminowej obejmującej okres najbliższych lat. Zasadność przyjętych założeń jest okresowo weryfikowana, a rozbieżności pomiędzy szacowanymi przyszłymi przepływami a rzeczywistymi przepływami są analizowane.

Test przeprowadza się w podziale umożliwiającym zidentyfikowanie ośrodków wypracowujących środki pieniężne w podziale na tzw. Cash Generating Units (CGUs) - do których przypisano odpowiednią wartość firmy z połączenia. Testowanie sprowadza się do porównania dla każdego CGU przypisanych aktywów netto Banku z jego zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi i stwierdzeniu utraty wartości w przypadku wystąpienia wartości zdyskontowanych przepływów niższej od wartości przypisanych aktywów netto. Do testowania wykorzystywany jest model wraz z jego parametrami - długością okresu dyskontowania (31 okresów), stopą dyskonta (9%), stałą stopą wzrostu dla okresów poza dostępnymi prognozami (4%).

Wyniki przeprowadzonego testu wypadły negatywnie, wykazując utratę wartości w Segmencie Detalicznym oraz w pionach wsparcia. Oznaczało to konieczność rozpoznania utraty wartości firmy, jaka powstała podczas fuzji Nordea Bank Polska S.A. i LG Petro Bank S.A., w całej kwocie przyporządkowanej do tych segmentów (14 618 tys. zł).

ZMIANA STANU WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)

w tys. zł

31/12/2012	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Pozostałe wartości niematerialne	Nakłady	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	32 639	57 176	31 816	5 256	126 887
Zwiększenia (z tytułu)	-	6 073	47	8 298	14 418
- Przyjęte z nakładów	-	6 073	-	-	6 073
- Zwiększenie nakładów	-	-	-	8 298	8 298
- Pozostałe	-	-	47	-	47
Zmniejszenia (z tytułu)	-	(3 108)	-	(5 888)	(8 996)
- Przyjęcie do użytkowania	-	-	-	(5 888)	(5 888)
- Likwidacja	-	(3 061)	-	-	(3 061)
- Pozostałe	-	(47)	-	-	(47)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	32 639	60 141	31 863	7 666	132 309
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(47 014)	(31 802)	-	(78 816)
Zwiększenia (z tytułu)	-	(6 688)	(50)	-	(6 738)
- Amortyzacja bieżącego okresu	-	(6 688)	(4)	-	(6 692)
- Pozostałe	-	-	(46)	-	(46)
Zmniejszenia (z tytułu)	-	3 106	-	-	3 106
- Likwidacja	-	3 060	-	-	3 060
- Pozostałe	-	46	-	-	46
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(50 596)	(31 852)	-	(82 448)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-
Zwiększenia – utworzenie odpisu aktualizującego	-	-	-	-	-
Zmniejszenia- spisanie w ciężar odpisu aktualizującego	-	-	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-
Wartość netto na 31/12/2012	32 639	9 545	11	7 666	49 861

22. Rzeczowe aktywa trwałe

ZMIANA STANU ŚRODKÓW TRWAŁYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)

w tys. zł

31/12/2013	Grunty i budynki, lokale i obiekty inżynierii	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Środki trwałe, razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	166 580	116 926	222	37 851	10 935	332 514
Zwiększenia (z tytułu)	7 649	20 219	-	2 358	22 956	53 182
- Przyjęcie z środków trwałych w budowie	7 649	20 219	-	2 358	-	30 226
- Zwiększenie nakładów	-	-	-	-	22 956	22 956
Zmniejszenia (z tytułu)	(11 575)	(92 672)	(222)	(3 661)	(32 262)	(140 392)
- Sprzedaż	-	-	-	(444)	-	(444)
- Likwidacja	(2 686)	(23 152)	(222)	(1 516)	-	(27 576)
- Przeniesienie na aktywa przeznaczone do sprzedaży	(8 889)	(69 514)	-	(1 700)	(1 560)	(81 663)
- Przyjęcie do użytkowania	-	-	-	-	(30 226)	(30 226)
- Pozostałe	-	(6)	-	(1)	(476)	(483)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	162 654	44 473	-	36 548	1 629	245 304
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(72 263)	(83 781)	(170)	(25 898)	-	(182 112)
Zwiększenia (z tytułu)	(11 796)	(17 941)	(41)	(5 105)	-	(34 883)
- Amortyzacja bieżącego okresu	(11 796)	(17 941)	(41)	(5 105)	-	(34 883)
- Pozostałe	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	2 585	67 144	211	2 913	-	72 853
- Amortyzacja środków trwałych sprzedanych	-	-	-	388	-	388
- Amortyzacja środków trwałych zlikwidowanych	1 243	23 020	211	1 392	-	25 866
- Amortyzacja aktywów przeznaczonych do sprzedaży	1 334	44 124	-	1 133	-	46 591
- Pozostałe	8	-	-	-	-	8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(81 474)	(34 578)	-	(28 090)	-	(144 142)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia – utworzenie odpisu aktualizującego	(1 235)	-	-	-	-	(1 235)
Zmniejszenia- spisanie w ciężar odpisu aktualizującego	1 235	-	-	-	-	1 235
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-
Wartość netto na dzień 31/12/2013	81 180	9 895	-	8 458	1 629	101 162

w tys. zł

31/12/2012	Grunty i budynki, lokale i obiekty inżynierii	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Środki trwałe, razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	192 039	112 090	397	40 788	3 943	349 257
Zwiększenia (z tytułu)	11 194	14 901	-	1 438	36 307	63 840
- Przyjęcie z środków trwałych w budowie	11 194	14 901	-	1 427	-	27 522
- Zwiększenie nakładów	-	-	-	-	36 307	36 307
- Pozostałe	-	-	-	11	-	11
Zmniejszenia (z tytułu)	(36 653)	(10 065)	(175)	(4 375)	(29 315)	(80 583)
- Sprzedaż	(882)	(15)	-	(224)	-	(1 121)
- Likwidacja	(35 770)	(10 025)	(175)	(4 151)	-	(50 121)
- Przyjęcie do użytkowania	-	-	-	-	(27 522)	(27 522)
- Pozostałe	(1)	(25)	-	-	(1 793)	(1 819)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	166 580	116 926	222	37 851	10 935	332 514
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(73 549)	(75 104)	(292)	(22 851)	-	(171 796)
Zwiększenia (z tytułu)	(12 848)	(18 508)	(53)	(7 018)	-	(38 427)
- Amortyzacja bieżącego okresu	(12 843)	(17 676)	(53)	(6 314)	-	(36 886)
- Pozostałe	(5)	(832)	-	(704)	-	(1 541)
Zmniejszenia (z tytułu)	14 134	9 831	175	3 971	-	28 111
- Amortyzacja środków trwałych sprzedanych	361	6	-	212	-	579
- Amortyzacja środków trwałych zlikwidowanych	13 755	8 955	175	3 077	-	25 962
- Pozostałe	18	870	-	682	-	1 570
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(72 263)	(83 781)	(170)	(25 898)	-	(182 112)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia – utworzenie odpisu aktualizującego	(21 928)	-	-	(2 057)	-	(23 985)
Zmniejszenia- spisanie w ciężar odpisu aktualizującego	21 928	-	-	2 057	-	23 985
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-
Wartość netto na dzień 31/12/2012	94 317	33 145	52	11 953	10 935	150 402

23. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego.

w tys. zł

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	01/01/2013	Zwiększenia	Zmniejszenia	31/12/2013
Odsetki naliczone (koszt) oraz nierozliczone prowizje rozpoznawane wg ESP	41 552	2 814	4 379	39 987
Rezerwy na kredyty NKUP	43 181	-	14 831	28 350
Pozostałe rezerwy i inne pozycje	23 761	13 294	9 754	27 301
Przychody pobrane z góry	3 894	-	1 014	2 880
Wycena instrumentów pochodnych	2 807	-	1 022	1 785
Wynagrodzenie LTIP (Incentive Program)	387	135	-	522
Przychody niezrealizowane – premia - obligacje	179	-	-	179
Stan na koniec okresu	115 761	16 243	31 000	101 004

w tys. zł

Rezerwy z tytułu podatku odroczonego	01/01/2013	Zwiększenia	Zmniejszenia	31/12/2013
Odsetki naliczone (przychód) oraz nierozliczone prowizje rozpoznawane wg ESP	15 408	3 743	744	18 408
Papiery wartościowe – dyskonto rozliczane w czasie	2 478	-	1 818	660
Wycena papierów wartościowych	1 801	3	1 708	96
Wartość majątku niskocennego zgodnie z ustawą CIT	1 562	-	705	857
Wycena instrumentów pochodnych	2 803	-	1 022	1 781
Koszty zapłacone z góry	6 128	-	653	5 475
Stan na koniec okresu	30 180	3 746	6 650	27 277
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	85 581	12 497	24 350	73 727

w tys. zł

Aktywa	01/01/2012	Zwiększenia	Zmniejszenia	31/12/2012
Odsetki naliczone (koszt) oraz nierozliczone prowizje rozpoznawane wg ESP	47 237	1 340	7 025	41 552
Rezerwy na kredyty NKUP	14 104	29 077	-	43 181
Pozostałe rezerwy i inne pozycje	21 952	16 169	14 360	23 761
Przychody pobrane z góry	2 606	1 331	43	3 894
Wycena instrumentów pochodnych	1 883	924	-	2 807
Wynagrodzenie LTIP (Incentive Program)	337	50	-	387
Przychody niezrealizowane – premia - obligacje	179	-	-	179
Certyfikaty depozytowe	278	-	278	-
Stan na koniec okresu	88 576	48 891	21 706	115 761

w tys. zł

Pasywa	01/01/2012	Zwiększenia	Zmniejszenia	31/12/2012
Odsetki naliczone (przychód) oraz nierozliczone prowizje rozpoznawane wg ESP	13 946	1 539	77	15 408
Papiery wartościowe – dyskonto rozliczane w czasie Wycena papierów wartościowych	6 318	-	3 840	2 478
Wartość majątku niskocennego zgodnie z ustawą CIT	116	1 685	-	1 801
Wycena instrumentów pochodnych	2 010	237	685	1 562
Koszty zapłacone z góry	1 864	939	-	2 803
	1 055	5 073	-	6 128
Stan na koniec okresu	25 309	9 473	4 602	30 180
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	63 267	39 418	17 104	85 581

24. Pozostałe aktywa

	<i>w tys. zł</i>	
	31/12/2013	31/12/2012
Koszty zapłacone z góry	1 577	38 133
Dłużnicy różni	10 015	15 975
Należności z tytułu gwarancji	16 436	10 792
Rozliczenie z emitentami papierów wartościowych	603	1 815
Pozostałe przychody do otrzymania	2 825	3 166
Aktywa do zbycia	923	1 225
Rozliczenie z tyt. kart kredytowych/płatniczych	422	189
Rozrachunki międzybankowe/ międzyoddziałowe	6	149
Pozostałe	584	577
Razem	33 391	72 021

Pozycja: Należności z tytułu gwarancji, która przenosi ryzyko części portfela kredytów hipotecznych na Nordea Bank AB (publ) zawiera należność z tytułu przyszłej rekompensaty od gwaranta w kwocie utraty wartości IBNR, jak i strat na gwarantowanym portfelu od momentu obowiązywania gwarancji. Szczegółowy opis otrzymanej gwarancji znajduje się w nocie 34 *Aktywa i zobowiązania warunkowe*.

Pozostałe aktywa (wg terminu zapadalności)

	<i>w tys. zł</i>	
Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
Do 3 miesięcy (włącznie)	16 216	22 927
Od 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	739	6 132
Powyżej 1 roku	16 436	42 962
Razem	33 391	72 021

25. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

	<i>w tys. zł</i>	
Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
Środki trwałe	35 072	-
Wartości niematerialne	23 643	-
Przedpłaty z tytułu umów najmu	28 818	-
Pozostałe	4 343	-
Razem	91 876	-

Aktywa przeznaczone do sprzedaży obejmują aktywa dotyczące wydzielonej części IT Banku, które zostaną sprzedane do Spółki Nordea IT Polska sp. z o.o w związku z outsourcingowaniem usług informatycznych będących elementem toczącego się procesu sprzedaży Banku. Szczegóły transakcji zostały opisane w nocie 41 *Istotne zdarzenia w ciągu okresu sprawozdawczego*. Zasady Ujmowania i wyceny zostały przedstawione w Nocie 2 *Istotne zasady rachunkowości*

26. Zobowiązania wobec banków

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
W rachunku bieżącym	258 376	364 100
Terminowe	14 493 496	15 581 153
Razem	14 751 872	15 945 253
Odsetki	1 837	604
Razem	14 753 709	15 945 857

Zobowiązania wobec banków (wg wymagalności)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Bez określonego terminu	258 376	364 100
Do 3 m-cy (włącznie)	3 425 384	3 002 563
Od 3 m-cy do 1 roku (włącznie)	10 223 992	6 985 425
Od 1 roku do 5 lat (włącznie)	845 957	5 593 769
Razem	14 753 709	15 945 857

Zobowiązania wobec banków (wg walut)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
PLN	286 920	482 150
waluty obce (przeliczone na PLN)	14 466 789	15 463 707
EUR	3 189 218	2 694 397
USD	28 685	1 114 611
CHF	11 245 274	11 651 003
SEK	49	1 547
GBP	1 035	1 590
pozostałe	2 528	559
Razem	14 753 709	15 945 857

27. Zobowiązania wobec klientów

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Rachunki bieżące		
Osoby fizyczne	1 909 891	1 586 355
Podmioty gospodarcze	3 115 454	2 960 534
Sektor publiczny	176 144	255 582
Razem	5 201 489	4 802 471
Depozyty terminowe		
Osoby fizyczne	2 604 005	1 934 322
Podmioty gospodarcze	6 611 074	6 599 627
Sektor publiczny	29 467	66 755
Razem	9 244 546	8 600 704
Odsetki		
Osoby fizyczne	22 992	14 420
Podmioty gospodarcze	22 470	49 002
Sektor publiczny	151	681
Razem	45 613	64 103
Razem	14 491 648	13 467 278

Zobowiązania wobec klientów (wg wymagalności)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Bez określonego terminu	5 090 037	4 699 384
Do 3 m-cy (włącznie)	7 582 103	6 352 875
Od 3 m-cy do 1 roku (włącznie)	1 341 650	1 667 911
Od 1 roku do 5 lat (włącznie)	465 801	732 574
Powyżej 5 lat	12 057	14 534
Razem	14 491 648	13 467 278

Zobowiązania wobec klientów (wg walut)

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
PLN	12 746 821	11 875 183
waluty obce (przeliczone na PLN)	1 744 827	1 592 095
EUR	981 276	930 792
USD	280 517	267 630
CHF	33 027	31 852
SEK	96 804	83 729
GBP	21 252	33 951
pozostałe	331 951	244 141
Razem	14 491 648	13 467 278

28. Rezerwy

w tys. zł

Wyszczególnienie	Rezerwa na sprawy sporne i ryzyko ogólne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje pozabilansowe	Rezerwa dotycząca restrukturyzacji	Razem
01 styczeń 2013	1 978	10 166	10 211	4 965	27 320
Utworzenie/aktualizacja rezerw	1 209	2 927	11 749	-	15 885
Wykorzystanie rezerw	(100)	(810)	-	(4 370)	(5 280)
Różnice kursowe	-	-	(41)	-	(41)
Rozwiązanie rezerw	-	-	(14 159)	-	(14 159)
31 grudzień 2013	3 087	12 283	7 760	595	23 725

w tys. zł

Wyszczególnienie	Rezerwa na sprawy sporne i ryzyko ogólne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje pozabilansowe	Rezerwa dotycząca restrukturyzacji	Razem
01 styczeń 2012	379	-	-	-	379
Zmiana prezentacji bilansu zamknięcia 31 grudnia 2012 r. - odpisy na należności pozabilansowe IBNR	-	-	10 211	-	10 211
Utworzenie/aktualizacja rezerw	1 720	10 166	-	42 200	54 086
Rozwiązanie rezerw	-	-	-	(10 007)	(10 007)
Wykorzystanie rezerw	(121)	-	-	(27 228)	(27 349)
31 grudzień 2012	1 978	10 166	10 211	4 965	27 320

Komentarz dotyczący zmiany prezentacji bilansu zamknięcia 31 grudnia 2012 r. - odpis na należności pozabilansowe IBNR, został zamieszczony w nocie 18.

Rezerwy na sprawy sporne

Rezerwa na sprawy sporne utworzona została w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych w celu zaspokojenia roszczeń.

Rezerwa na świadczenia emerytalno – rentowe oraz nagrody jubileuszowe

Rezerwa na świadczenia emerytalno – rentowe, jak i na nagrody jubileuszowe, jest tworzona dla pracowników, którzy w określonym czasie i zgodnie z przyjętymi zasadami obowiązującymi w Banku nabyli prawa do ww. świadczeń (szczegóły zostały opisane w nocie 3).

Rezerwa dotycząca restrukturyzacji

W związku z wdrożeniem programu restrukturyzacji w czerwcu 2012 r. Bank utworzył rezerwę restrukturyzacyjną na pokrycie kosztów związanych z restrukturyzacją. Do oszacowania kosztów przyjęto kwoty z obowiązujących umów najmu lokali i innych, związanych z funkcjonowaniem placówek, kwoty odpraw i odszkodowań w związku ze zwolnieniami pracowników oraz wydatków związanych ze zmianą miejsca pracy pracowników zwalnianych.

29. Pozostałe zobowiązania

	<i>w tys. zł</i>	
	31/12/2013	31/12/2012
Rozliczenia międzyoddziałowe/międzybankowe	70 631	146 809
Pozostałe koszty do zapłacenia:	64 609	48 248
- koszty eksploatacyjne	9 209	15 009
- nagrody, w tym zmienne składniki wynagrodzeń	20 545	23 800
- prowizje	19 881	4 288
- inne	14 974	5 151
Rozliczenie z tyt. kart kredytowych/płatniczych	28 585	26 462
Przychody otrzymane z góry	32 603	36 570
Rozliczenia publiczno- prawne	24 006	14 310
Przychody do rozliczenia z tytułu gwarancji	8 993	10 792
Wierzyciele różni	3 956	5 547
Pośrednictwo walutowe	3 611	1 689
Pozostałe	157	1 634
Razem	237 151	292 061

Przychody do rozliczenia z tytułu gwarancji zawierają przychód do rozliczenia w czasie z tytułu otrzymanej gwarancji, odpowiadający kwocie rezerwy IBNR na części portfela hipotecznego objętego gwarancją na dzień podpisania umowy z Nordea Bank AB (publ). Szczegółowy opis otrzymanej gwarancji znajduje się w nocie 35 *Aktywa i zobowiązania warunkowe*.

Pozostałe zobowiązania (wg terminu zapadalności)

w tys. zł

w tys. zł	31/12/2013	31/12/2012
Do 3 miesięcy (włącznie)	148 505	209 895
Od 3 miesięcy do 1 roku (włącznie)	64 107	55 734
Powyżej 1 roku	24 539	26 432
Razem	237 151	292 061

Zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Nordea Bank Polska S.A. pracownicy otrzymują nagrody roczne. Dodatkowo pracownicy Banku mogą otrzymać nagrody w ramach programu motywacyjnego zaakceptowanego przez Zarząd Banku oraz nagrody uznaniowe zgodnie z decyzją Prezesa Zarządu. Nagrodę roczną Bank szacuje, zgodnie z definicją MSR 19.8, w kwocie przewidywanej niezdykontowanej wartości świadczeń pracowniczych i ujmuje jako pozostałe zobowiązania po potrąceniu wszelkich kwot już zapłaconych.

Zmienne składniki wynagrodzeń

W 2012 roku Bank wdrożył system zmiennych składników wynagrodzeń „VSP” dla osób pełniących funkcje kierownicze w Banku, zgodnie z wymogami Uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego. Wynagrodzenie zmienne w ramach tego programu uzależnione jest od wyników indywidualnych pracowników objętych programem jak i od wyników całego Banku.

Zgodnie z zasadami tego systemu, wynagrodzenie zmienne jest podzielone na komponent wypłacany w gotówce (50%) oraz komponent powiązany ze zmianami wskaźnika Total Shareholder Return (TSR) dla akcji Banku notowanych na GPW (50%). Komponent gotówkowy, jak i powiązany z TSR, podlega odroczeniu w czasie (w zależności od zaszeregowania uczestników programu odroczeniu podlega 40% zmiennych składników wynagrodzeń na 3 lata lub 60% zmiennych składników wynagrodzeń na 5 lat). Dodatkowo część wynagrodzenia zmiennego nieodroczonego powiązanego z TSR jest zatrzymana na okres 6 miesięcy.

W świetle wymogów MSSF, komponent zmiennych składników wynagrodzeń powiązany z TSR stanowi program płatności opartych o akcje własne Banku rozliczany w gotówce zgodnie z MSSF 2 Płatności w formie akcji.

	zmiennie składniki wynagrodzeń za rok 2013	zmiennie składniki wynagrodzeń za rok 2012
Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych
Data rozpoczęcia okresu oceny	1 stycznia 2013 r.	1 stycznia 2012 r.
Data akceptacji programu przez uczestników	1 kwietnia 2013 r.	1 kwietnia 2012 r.
Data przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2	I kwartał 2014 r.	12 kwietnia 2013 r.
Liczba instrumentów przyznanych	Zostanie ustalona w pierwszym kwartale 2014 r.	71 891,32
Data zapadalności	30 październik 2019 r. (Zarząd i Wyższa Kadra Zarządzająca) 30 październik 2017 r. (Pozostała Kadra Zarządzająca)	30 październik 2018 r. (Zarząd i Wyższa Kadra Zarządzająca) 30 październik 2016 r. (Pozostała Kadra Zarządzająca)
Data nabycia uprawnień	I kwartał 2014 r.	12 kwietnia 2013 r.
Warunki nabycia uprawnień	Brak	Brak
Pozostałe warunki niezwiązane z nabyciem uprawnień	Warunki wykluczające wypłatę wynagrodzenia lub zmniejszające wypłatę: <ul style="list-style-type: none"> • Poniesienie przez Bank Skorygowanej Straty Operacyjnej, • Naruszenie przez Bank wymogów kapitałowych. 	Warunki wykluczające wypłatę wynagrodzenia lub zmniejszające wypłatę: <ul style="list-style-type: none"> • Poniesienie przez Bank Skorygowanej Straty Operacyjnej, • Naruszenie przez Bank wymogów kapitałowych.
Rozliczenie programu	Kwota wypłaty każdej z transz zostanie obliczona, jako iloczyn kwoty wynagrodzenia pierwotnie przyznanej oraz procentowej zmiany wskaźnika TSR pomiędzy wskaźnikiem bazowym za 2013 r. a wskaźnikiem za okres, którego dotyczy dana transza. Rozliczenie nastąpi do 30 października każdego z lat trwania programu.	Kwota wypłaty każdej z transz zostanie obliczona, jako iloczyn kwoty wynagrodzenia pierwotnie przyznanej oraz procentowej zmiany wskaźnika TSR pomiędzy wskaźnikiem bazowym za 2012 r. a wskaźnikiem za okres, którego dotyczy dana transza. Rozliczenie nastąpi do 30 października każdego z lat trwania programu.

Wartość godziwa zobowiązania Banku z tytułu programu na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosi 7 085 tys. zł kwoty.

Wartość godziwa została oszacowana w sposób następujący:

- Dla programów, dla których wystąpiła już data przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2, i znana jest całkowita ilość przyznaczonych instrumentów, wartością godziwą jest iloczyn przyznaczonych instrumentów oraz bieżącej (na datę bilansową) ceny akcji z GPW.
- Dla programów, dla których data przyznania zgodnie z definicją MSSF 2 jeszcze nie wystąpiła, wartością godziwą jest szacunkowa kwota komponentu TSR zmiennego składnika wynagrodzeń.

W 2013 roku w rachunku zysków i strat z tytułu przyznaczonych programów ujęto kwotę 7 508 tys. zł

30. Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane wg stanu na dzień 31/12/2013 (bez odsetek)

w tys. zł	Wartość nominalna	Waluta	Stopa procentowa (%)	Termin wymagalności	Stan zobowiązania
Nordea Bank Finland	68 000	CHF	6M LIBOR + marża	28.01.2019	229 949
Nordea Bank AB (Publ.)	224 000	CHF	3M LIBOR + marża	25.04.2022	757 479

Zobowiązania podporządkowane wg stanu na dzień 31/12/2012 (bez odsetek)

w tys. zł	Wartość nominalna	Waluta	Stopa procentowa (%)	Termin wymagalności	Stan zobowiązania
Nordea Bank Finland	79 000	CHF	6M LIBOR + marża	24.05.2017	267 557
Nordea Bank Finland	68 000	CHF	6M LIBOR + marża	28.01.2019	230 302
Nordea Bank AB (Publ.)	224 000	CHF	3M LIBOR + marża	22.06.2022	758 644

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Bank posiada dwie pożyczki podporządkowane:

- Pożyczkę podporządkowaną uzyskaną na podstawie umowy podpisanej w dniu 30 września 2007 r. z Nordea Bank Finland (Plc.) w kwocie 68 000 tys. CHF na okres dziesięciu lat. Jest ona zaliczana do funduszy Banku na podstawie otrzymanej zgody Komisji Nadzoru Finansowego.
- Pożyczkę podporządkowaną otrzymaną od Nordea Bank AB (Publ.) na podstawie umowy podpisanej w dniu 25 kwietnia 2012 r. z 10-letnim okresem wymagalności. Termin zwrotu pożyczki został skrócony o dwa miesiące. Jest ona zaliczana do funduszy Banku, zgodnie z decyzją Komisji Nadzoru Finansowego wydaną w dniu 27 grudnia 2012 r.
- Pożyczka podporządkowana w kwocie 79 000 tys. CHF otrzymana z Nordea Bank Finland na podstawie umowy z 14 marca 2007 r. została spłacona wcześniej, tj. 10 stycznia 2013 r.

Pożyczki podporządkowane zostały zaliczone do funduszy uzupełniających Banku w celu zapewnienia adekwatnego poziomu funduszy uzupełniających do skali prowadzonej działalności.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Stan na początek okresu	1 259 239	536 629
Zwiększenia (z tytułu)	31 190	818 767
- otrzymana pożyczka podporządkowanej	-	794 685
- odsetki od pożyczek podporządkowanych	30 264	23 750
- różnice kursowe	926	332
Zmniejszenia (z tytułu)	(300 479)	(96 157)
- spłata pożyczki podporządkowanej	(266 372)	-
- odsetki od pożyczek podporządkowanych	(30 907)	(26 240)
- różnice kursowe	(3 200)	(69 917)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	989 950	1 259 239

Zobowiązanie podporządkowane zostały przeliczone wg średniego kursu NBP z dnia przeprowadzania transakcji (średni kurs NBP CHF - 2,2996; 2,9466; 3,5564). Na koniec okresu sprawozdawczego (31/12/2013) średni kurs NBP dla CHF wynosił 3,3816, co wygenerowało znaczący poziom różnic kursowych.

31. Kapitał własny

Kapitały (fundusze) własne banku stanowią kapitały i fundusze tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze Statutem Banku.

Kapitały własne Banku obejmują:

1. Kapitał akcyjny, który stanowi wartość nominalną wyemitowanych akcji, zgodną ze statutem Banku oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.
2. Kapitał zapasowy, utworzony z nadwyżki wartości akcji ponad wartość nominalną oraz z odpisów z zysku. Kapitał zapasowy przeznacza się na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.
3. Kapitał rezerwowy, tworzony z odpisów z zysku.
4. Zysk (strata) z lat ubiegłych niepodzielona (niepokryta przez akcjonariuszy).
5. Wynik netto okresu bieżącego

Kapitał zakładowy

Łączna liczba akcji na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosi 55 498 700 sztuk (31 grudnia 2012 r. – 55 498 700 sztuk) o wartości nominalnej 5 zł każda akcja (2012 r.: 5 zł każda akcja). Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

Struktura kapitału zakładowego Nordea Bank Polska S.A na dzień 31 grudnia 2013 r. przedstawia się następująco:

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ (STRUKTURA)								
Seria/emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	Na okaziciela	Zwykłe	-	239 300	1 196 500	gotówka	21/11/1991	01/01/1995
B	Na okaziciela	Zwykłe	-	409 900	2 049 500	gotówka	30/11/1992	01/01/1995
CI	Na okaziciela	Zwykłe	-	547 800	2 739 000	gotówka i aporty	07/01/1994 I transza 31/05/1995 II transza	01/01/1995
CO	Na okaziciela	Zwykłe	-	903 000	4 515 000	gotówka	07/01/1994 I transza 31/05/1995 II transza	01/01/1995
D	Na okaziciela	Zwykłe	-	73 700	368 500	gotówka	31/05/1995	01/01/1995
E	Na okaziciela	Zwykłe	-	1 100 000	5 500 000	gotówka	31/05/1996	10/07/1996
G	Na okaziciela	Zwykłe	-	2 140 853	10 704 265	gotówka i aporty	29/10/1999	01/01/1999
H	Na okaziciela	Zwykłe	-	4 010 780	20 053 900	gotówka	09/10/2000	01/01/2000
I	Na okaziciela	Zwykłe	-	7 500 000	37 500 000	gotówka	09/03/2002	01/01/2002
J	Na okaziciela	Zwykłe	-	16 692 500	83 462 500	majątek spółki przejętej	30/06/2003	01/01/2002
K	Imienne	Zwykłe	-	11 800 000	59 000 000	gotówka	08/11/2007	01/01/2007
L	Na okaziciela	Zwykłe	-	100 867	504 335	aport	04/04/2008	01/01/2007
M	Imienne	zwykłe		9 980 000	49 900 000	Wkład pieniężny	30/07/2010	01/01/2010
Liczba akcji, razem				55 498 700				
Zarejestrowany kapitał zakładowy, razem					277 493 500			
Wartość nominalna jednej akcji (w zł) = 5 zł								

Informacja o akcjonariuszach posiadających co najmniej 5% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy i w kapitale akcyjnym Nordea Bank Polska S.A.:

Wyszczególnienie	Stan na 31/12/2013			
	Ogólna liczba głosów: 55 498 700		Ogólna liczba akcji: 55 498 700	
Akcjonariusz	suma głosów	% głosów na WZA	liczba akcji	udział w kapitale
Nordea Bank AB (publ)	55 061 403	99,21%	55 061 403	99,21%

Wyszczególnienie	Stan na 31/12/2012			
	Ogólna liczba głosów: 55 498 700		Ogólna liczba akcji: 55 498 700	
Akcjonariusz	suma głosów	% głosów na WZA	liczba akcji	udział w kapitale
Nordea Bank AB (publ)	55 061 403	99,21%	55 061 403	99,21%

Jak opisano w nocie 41 w dniu 21 listopada 2013 r. Bank dokonał warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w kwocie 100 mln zł.

32. Klasyfikacja instrumentów finansowych

w tys. zł

AKTYWA 31/12/2013	Pożyczki i należności	<i>Kwotowania aktywnego rynku (poziom 1)</i>	<i>Technika wyceny oparta o dane z aktywnego rynku (poziom 2)</i>	<i>Technika wyceny oparta częściowo o dane nie pochodzące z rynku, estymowane przez Bank (poziom 3)</i>	Aktywa niefinansowe	Razem
Kasa i środki w banku centralnym	-	-	-	-	2 297 982	2 297 982
Należności od banków	799 370	-	-	-	-	799 370
Należności od klientów	27 088 660	-	-	-	-	27 088 660
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	12 503	-	-	12 503
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu	-	735 731	1 599 781	511	-	2 336 023
Wartości niematerialne	-	-	-	-	21 051	21 051
Rzeczowe środki trwałe	-	-	-	-	101 162	101 162
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	-	-	-	-	73 727	73 727
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	33 391	33 391
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	-	-	-	91 876	91 876
AKTYWA OGÓŁEM	27 888 030	735 731	1 612 284	511	2 619 189	32 855 745

w tys. zł

PASYWA 31/12/2013	Zobowiązania finansowe wg zamortyzowanego kosztu	<i>Technika wyceny oparta o dane z aktywnego rynku (poziom 2)</i>	Zobowiązania niefinansowe	Razem
Zobowiązania wobec banków	14 753 709	-	-	14 753 709
Zobowiązania wobec klientów	14 491 648	-	-	14 491 648
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	16 477	-	16 477
Pozostałe zobowiązania	-	-	237 151	237 151
Zobowiązania podporządkowane	989 950	-	-	989 950
Rezerwy	-	-	23 725	23 725
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	30 235 307	16 477	260 876	30 512 660
Kapitał zakładowy	-	-	277 494	277 494
Pozostałe kapitały	-	-	2 022 593	2 022 593
Zyski z lat ubiegłych i roku bieżącego	-	-	42 998	42 998
KAPITAŁY WŁASNE OGÓŁEM	-	-	2 343 085	2 343 085
PASYWA OGÓŁEM	30 235 307	16 477	2 603 961	32 855 745

w tys. zł

AKTYWA 31/12/2012	Pożyczki i należności	<i>Kwotowania aktywnego rynku (poziom 1)</i>	<i>Technika wyceny oparta o dane z aktywnego rynku (poziom 2)</i>	<i>Technika wyceny oparta częściowo o dane nie pochodzące z rynku, estymowane przez Bank (poziom 3)</i>	Aktywa niefinansowe	Razem
Kasa i środki w banku centralnym	-	-	-	-	2 443 243	2 443 243
Należności od banków	575 426	-	-	-	-	575 426
Należności od klientów	26 473 165	-	-	-	-	26 473 165
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	26 062	-	-	26 062
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu	-	1 050 465	2 399 162	491	-	3 450 118
Wartości niematerialne	-	-	-	-	49 861	49 861
Rzeczowe środki trwałe	-	-	-	-	150 402	150 402
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	-	-	-	-	85 581	85 581
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	72 021	72 021
AKTYWA OGÓŁEM	27 048 591	1 050 465	2 425 224	491	2 801 108	33 325 879

PASYWA 31/12/2012	Zobowiązania finansowe wg zamortyzowanego kosztu	<i>Technika wyceny oparta o dane z aktywnego rynku (poziom 2)</i>	Zobowiązania niefinansowe	Razem
Zobowiązania wobec banków	15 945 857	-	-	15 945 857
Zobowiązania wobec klientów	13 467 278	-	-	13 467 278
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	51 363	-	51 363
Pozostałe zobowiązania	-	-	292 061	292 061
Zobowiązania podporządkowane	1 259 239	-	-	1 259 239
Rezerwy	-	-	27 320	27 320
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	30 672 374	51 363	319 381	31 043 118
Kapitał zakładowy	-	-	277 494	277 494
Pozostałe kapitały	-	-	1 870 746	1 870 746
Zyski z lat ubiegłych i roku bieżącego	-	-	134 521	134 521
KAPITAŁY WŁASNE OGÓŁEM	-	-	2 282 761	2 282 761
PASYWA OGÓŁEM	30 672 374	51 363	2 602 142	33 325 879

Bank dokonuje klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych ze względu na zastosowane techniki wyceny wartości godziwej do następujących kategorii:

- poziom 1 – Kwotowania aktywnego rynku, czyli dokonywanie wyceny dla takich samych aktywów lub zobowiązań finansowych Banków do wartości godziwej w odniesieniu bezpośrednio do cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnego rynku. Do tej kategorii Bank zaliczył *Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu*, dla których istnieje aktywny rynek. Do tej grupy zostały zaliczone instrumenty dłużne emitowane przez Skarb Państwa notowane na rynku regulowanym. Papiery te cechują się niskim ryzykiem płynności, niskim poziomem ryzyka kredytowego, a ryzyko stopy procentowej jest uzależnione od terminów wykupu oraz mechanizmu oprocentowania. W celu ustalenia ich wartości godziwej Bank wykorzystuje notowania z rynku regulowanego (Bondspot).
- poziom 2 – Technika wyceny wykorzystująca dane pochodzące z aktywnego rynku. Aktywa klasyfikowane na poziomie drugim to w większości aktywa, dla których cena nie jest kwotowana na aktywnych rynkach, jednak można je jednoznacznie wycenić na podstawie danych rynkowych. Do tej grupy zostały zakwalifikowane:
 - *Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu*, do których zostały zaliczone instrumenty pochodne (SWAP, FORWARD, IRS, CIRS). Ten rodzaj instrumentów potwierdza uzyskanie przez nabywcę prawa do otrzymania w przyszłości określonej wartości pieniężnej lub dokonania transakcji. Wartość godziwa tych instrumentów szacowana jest przy wykorzystaniu techniki bazującej między innymi na modelach zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz krzywych dochodowości.
 - *Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu* obejmujące dłużne papiery wartościowe emitowane przez Narodowy Bank Polski (bony pieniężne) o określonym (krótkim) terminie wykupu, cechujące się stałym oprocentowaniem. Papiery te charakteryzują się niskim ryzykiem płynności i ryzykiem kredytowym, a ryzyko stopy procentowej jest ograniczone przez krótki termin do wykupu. W celu dokonania oszacowania wartości godziwej bonów pieniężnych wykorzystywana jest metoda zdyskontowanych przepływów pieniężnych.
- poziom 3 – technika wyceny wykorzystująca częściowo dane nie pochodzące z aktywnego rynku. Aktywa klasyfikowane na poziomie trzecim to aktywa dla których nie ma aktywnego rynku. Bank szacuje ich wartość przy pomocy ogólnie uznanych metod. Do tej grupy zostały zakwalifikowane akcje nie notowane na aktywnym rynku giełdowym, które są papierami wartościowymi reprezentującymi prawa o charakterze majątkowym i korporacyjnym.

33. Zarządzanie kapitałem

Proces zarządzania kapitałem Banku uwzględnia zapisy Uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 04.10.2011 r.^[1] Wyliczenia regulacyjnego wymogu kapitałowego Bank dokonuje w oparciu o zapisy

^[1] „uchwała w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania

Uchwały nr 76/2010 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 10.03.2010 r.^[2] (wraz z późniejszymi zmianami), wykorzystując metodę standardową dla ryzyka kredytowego, oraz metodę współczynnika bazowego (BIA) dla ryzyka operacyjnego.

Bank analizuje kapitał regulacyjny w oparciu o podział na dwie podklasy:

- fundusze własne podstawowe (ang.: tier 1), na które składają się: fundusze zasadnicze Banku (wraz z kapitałem/funduszem rezerwowym), fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej, inne fundusze własne podstawowe, kapitał krótkoterminowy oraz pozycje pomniejszające fundusze podstawowe,
- fundusze własne uzupełniające (ang.: tier 2), na które składają się: składniki funduszy własnych uzupełniających, pozycje dodatkowe funduszy uzupełniających (w tym zobowiązania podporządkowane) oraz zmniejszenia funduszy własnych uzupełniających.

Bank spełnia warunek utrzymywania kapitału regulacyjnego na poziomie nie niższym od wyliczonego wymogu kapitałowego, co znajduje swoje odzwierciedlenie w wyliczonym współczynniku wypłacalności na poziomie nie niższym niż 12%.

Dodatkowo, Bank analizuje zależności pomiędzy bazą kapitałową, a ponoszonym ryzykiem, w taki sposób, aby:

- zapewnić wystarczający poziom kapitałów własnych w celu pokrycia ponoszonego przez Bank ryzyka działalności, z uwzględnieniem sytuacji obecnej oraz oczekiwań dotyczących przyszłości,
- optymalizować poziom kapitału własnego, z punktu widzenia relacji oczekiwanych zysków do szacowanego poziomu ryzyka, z uwzględnieniem zasad zawartych w strategicznych celach Banku,
- optymalizować strukturę kapitału własnego z punktu widzenia relacji oczekiwanych zysków do szacowanego poziomu ryzyka.

Bank posiada zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą politykę kapitałową, w oparciu o którą realizuje cele kapitałowe. W procesie monitoringu realizacji tych celów Bank dokonuje wyliczeń wymogów kapitałowych w sposób dwutorowy. Obliczany jest: regulacyjny wymóg kapitałowy, zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi (regulacyjny wymóg kapitałowy) oraz wewnętrzny wymóg kapitałowy w oparciu o metodologię własną. Celem obu kalkulacji jest zarówno optymalizacja zwrotu na kapitale Banku jak i spełnienie wymogów nadzorczych.

Kapitał własny Banku nie może być niższy od regulacyjnego wymogu kapitałowego.

Bank w polityce kapitałowej ustala limity wewnętrzne na minimalny poziom współczynnika wypłacalności.

Kapitał własny Banku nie powinien być niższy od kapitału wewnętrznego wyliczonego według własnej metodologii. Tym samym, w przypadku, gdy wewnętrzny wymóg kapitałowy jest wyższy co do wartości od regulacyjnego wymogu kapitałowego, kwota wymogu kapitału wewnętrznego staje się wiążącym minimalnym poziomem kapitału.

W celu wyznaczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego Bank wykorzystuje wewnętrzną metodologię kapitału ekonomicznego (ang.: Economic Capital) dla wszystkich rodzajów ryzyka, które Bank uznał za istotne.

kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku"

^[2] „uchwała w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka”.

34. Wartość godziwa

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nie wykazywanych w bilansie według wartości godziwej

Wartość godziwa jest to cena, jaką Bank otrzymał by za zbycie składników aktywów lub zapłacił by za przeniesienie zobowiązań w transakcji przeprowadzanej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla każdej grupy aktywów i pasywów, które nie są prezentowane w bilansie w wartości godziwej. Aktywa i zobowiązania przedstawiono zgodnie z ustanowioną hierarchią klasyfikacji określoną w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej, których zasady zostały opisane w nocie 32.

Wartość godziwa: 31/12/2013

		<i>w tys. zł</i>
Wyszczególnienie	Wartość bilansowa	Wartość godziwa Technika wyceny oparta częściowo o dane nie pochodzące z rynku, estymowane przez Bank (poziom 3)
Aktywa finansowe		
Należności od banków	799 370	799 370
Należności od klientów	27 088 660	27 084 158
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania wobec banków	14 753 709	14 723 704
Zobowiązania wobec klientów	14 491 648	14 491 648
Zobowiązania podporządkowane	989 950	977 838

Wartość godziwa: 31/12/2012

		<i>w tys. zł</i>
Wyszczególnienie	Wartość bilansowa	Wartość godziwa Technika wyceny oparta częściowo o dane nie pochodzące z rynku, estymowane przez Bank (poziom 3)
Aktywa finansowe		
Należności od banków	575 426	575 426
Należności od klientów	26 473 165	26 009 057
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania wobec banków	15 945 857	15 848 946
Zobowiązania wobec klientów	13 467 278	13 467 278
Zobowiązania podporządkowane	1 259 239	1 222 164

Określenie wartości godziwej

Poniżej znajduje się podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwej dla instrumentów finansowych zaprezentowanych w powyższej tabeli.

W przypadku aktywów i zobowiązań finansowych o charakterze krótkoterminowym zakłada się, że wartość bilansowa tych instrumentów jest w przybliżeniu równa ich wartości godziwej.

Należności od banków: W przypadku lokat bankowych zakłada się, iż ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej z uwagi na krótki termin ich zawierania.

Należności od klientów: Są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa zostaje wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. W przypadku należności od klientów oprocentowanych według zmiennej stopy procentowej, należności o terminie zapadalności do 1 roku oraz należności objętych utratą wartości, zakłada się, że wartość bilansowa tych należności nie różni się istotnie od ich wartości godziwej, o ile nie zmieniła się istotnie ocena ryzyka kredytowego klienta. Oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego od czasu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych w przypadku kredytów o stałej stopie procentowej.

Zobowiązania wobec banków i klientów: W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie i depozytów bez ustalonej daty wymagalności, za wartość godziwą przyjmowana jest kwota, która byłaby wypłacona na żądanie na dzień bilansowy.

Wartość godziwa depozytów o ustalonym terminie zapadalności jest szacowana na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi właściwymi dla depozytów o zbliżonych terminach wymagalności.

W przypadku depozytów o zmiennym oprocentowaniu zakłada się, iż ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. W przypadku depozytów o terminie wymagalności do 3 miesięcy, zakłada się, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Ze względu na niewielki udział depozytów oprocentowanych według stałej stopy procentowej o terminie wymagalności powyżej 3 miesięcy przyjmuje się, że korekta wyceny tych depozytów do wartości godziwej jest nieistotna dla całego portfela depozytów.

Zobowiązania podporządkowane zostały oszacowane w oparciu o analizę mechanizmów przyszłych przepływów pieniężnych.

35. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa warunkowe z tytułu gwarancji

W dniu 18 grudnia 2012 roku Bank podpisał umowę gwarancji z Nordea Bank AB (publ) obowiązującą do 31 grudnia 2020 r., która przenosi ryzyko części portfela kredytów hipotecznych na Nordea Bank AB (publ), co w efekcie przyczynia się do osiągnięcia współczynników kapitałowych wymaganych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2013 r. wartość portfela hipotecznego objętego gwarancją wynosi 1 502 675 tys. CHF (31 grudnia 2012 r. 1 578 460 tys. CHF).

W przypadku rozpoznania straty na ekspozycjach objętych gwarancją, Bank uprawniony jest do otrzymania od Nordea AB (publ) rekompensaty odpowiadającej kwocie strat kredytowych poniesionych w wyniku niedokonania przez dłużnika płatności w przypadającym terminie, zgodnie z umową kredytową. Rekompensata ta będzie jednak dokonana po okresie przejściowym trwającym 2 lata od daty zidentyfikowania straty na danych ekspozycjach. Ponieważ gwarancja nie jest integralną częścią umów kredytowych, jest ona ujmowana w momencie rozpoznania przez Bank straty, analogicznie jak zwrot wydatków (ang. Reimbursement) zgodnie z MSR 37, tj. jako należność z tytułu przyszłego zwrotu od Nordea Bank AB (publ).

Przy początkowym ujęciu gwarancji, Bank rozpoznał dodatkowo należność z tytułu przyszłej rekompensaty od gwaranta w kwocie utraty wartości IBNR dotyczącej portfela objętego gwarancją na moment zawarcia umowy gwarancji. W celu zachowania zasady współmierności przychodów i kosztów rozpoznany został symetrycznie przychód do rozliczenia w wysokości rezerwy IBNR na portfel hipoteczny objęty gwarancją na dzień podpisania umowy. Przychód ten jest rozliczany w czasie do rachunku zysków i strat w okresie życia gwarancji.

Zobowiązania warunkowe do udzielenia kredytów.

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się: zatwierdzone kredyty, limity na kartach kredytowych oraz kredyty w rachunku bieżącym.

Bank wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Tego typu umowy mają określone limity i z reguły przyznawane są na okres do pięciu lat. Daty wygaśnięcia umów nie kumulują się w żadnym z okresów.

Wartości zobowiązań warunkowych wynikające z kontraktów z podziałem na kategorie zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. Wartości gwarancji i akredytyw pokazane w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jak byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań.

Dodatkowe informacje dotyczące *Zobowiązań warunkowych udzielonych* zostały zaprezentowane w notce 5 w obszarze *ryzyka kredytowego*.

	<i>w tys. zł</i>	
	31/12/2013	31/12/2012
Zobowiązania warunkowe udzielone		
a) dotyczące finansowania	4 329 662	4 885 416
<i>w tym: - akredytywy</i>	12 763	11 434
- linie kredytowe	3 221 738	3 975 131
- zobowiązanie do wykupu emisji papierów wartościowych	1 095 161	898 851
b) dotyczące gwarancji	798 507	862 272
Razem	5 128 169	5 747 688

Instrumenty finansowe z wbudowanymi instrumentami pochodnymi

Bank posiada w swojej ofercie depozyt dwuwalutowy, który zawiera wbudowany instrument pochodny (opcję walutową wystawioną przez klienta). Konstrukcja depozytu przewiduje, iż w przypadku określonej zmiany kursu walutowego zwrot kapitału następuje w drugiej walucie (w kwocie obliczonej wg kursu ustalonego w momencie zawierania transakcji). Wbudowana opcja jest księgowana i wykazywana w sprawozdaniu osobno.

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Zobowiązania warunkowe otrzymane	8 527 787	11 027 374
a) dotyczące finansowania	2 979 158	5 230 258
b) dotyczące gwarancji	5 548 629	5 797 116
Zobowiązania związane z realizacją transakcji walutowych oraz wartości nominalne transakcji pochodnych	1 955 151	4 109 622
Bieżące operacje walutowe	113 372	125 290
Transakcje pochodne - terminowe	1 841 779	3 984 332
a) SWAP	1 376 512	2 810 357
b) FORWARD	17 559	440 696
c) IRS	441 212	724 722
d) CIRS	6 496	8 557
Razem	10 482 938	15 136 996

Pozostałe zobowiązania warunkowe

W związku z planowanym procesem fuzji Banku z PKO Bankiem Polskim SA pracownicy kluczowi dla procesu integracji zostali objęci Programem retencyjno-projektowym na okres:

- od objęcia akcji Banku przez PKO Bank Polski SA do fuzji prawnej Banku z PKO Bankiem Polskim SA (szacunkowo 6 miesięcy)
- od fuzji prawnej Banku z PKO Bankiem Polskim SA do fuzji operacyjnej Banku z PKO Bankiem Polskim SA (szacunkowo 6 miesięcy).

W ramach programu pracownik może otrzymać nagrodę w wysokości stanowiącej maksymalnie równowartość trzymiesięcznego wynagrodzenia za każdy z okresów pod warunkiem realizacji celów określonych przez powołany w tym celu Komitet Integracji.

Ponadto w programie dla kluczowych pracowników wprowadzono dodatek związany z funkcją pełnioną w projekcie integracji PKO Banku Polskiego SA ze spółkami Grupy Nordea w wysokości 60% lub 40% świadczenia.

Dodatek dotyczy wyżej wymienionego okresu i będzie przyznawany na okresy 3-miesięczne celem weryfikacji realizacji założonej funkcji w projekcie integracji.

Oszacowana łączna kwota potencjalnych wypłat wynosi ok. 10 mln PLN.

Informacja o sprawach spornych.

W roku 2013 roku przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, toczyły się postępowania, w których Bank był stroną pozwaną. Łączna wartość wszczętych i toczących się postępowań nie przekroczyła na dzień 31 grudnia 2013 r. progu 10% wartości kapitałów własnych Banku.

36. Aktywa stanowiące zabezpieczenie

w tys. zł

Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/2012
1) Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie Funduszu środków gwarantowanych przez BFG	118 312	131 529
2) Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie na rzecz BZ WBK S.A	39 497	40 554

- 1) Bankowy Fundusz Gwarancyjny – zgodnie z art. 25 i 26 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym – podmioty obowiązane są utworzyć fundusz środków gwarantowanych w wysokości określonej uchwałą BFG. Podstawą jest suma środków pieniężnych zgromadzonych w Banku na wszystkich rachunkach stanowiących podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej (zablokowane na rzecz BFG: 120 000 szt. Obligacji Skarbu Państwa o łącznej wartości nominalnej 120 000 tys. zł).

Fundusz Środków Gwarantowanych przez BFG w okresie porównywalnym na dzień 31 grudnia 2012 był zabezpieczony przez Obligacje Skarbu Państwa zablokowane na rzecz BFG: 130 000 szt. o łącznej wartości nominalnej 130 000 tys. zł.

- 2) Obligacje Skarbu Państwa zablokowane na rzecz BZ WBK S.A. 40 000 szt. o łącznej wartości nominalnej 40 000 tys. zł, (w okresie porównywalnym 40 000 szt. o łącznej wartości nominalnej 40 000 tys. zł), gwarantują transakcje przeprowadzone kartami VISA przez klientów Banku.

37. Leasing operacyjny

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego wyszczególniono poniżej:

<i>w tys. zł</i>		
Koszty z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego	31/12/2013	31/12/2012
Poniżej jednego roku	70 319	65 181
Od roku do pięciu lat	149 884	149 649
Powyżej pięciu lat	12 075	31 171
Razem	232 278	246 001

<i>w tys. zł</i>		
Dochody z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego	31/12/2013	31/12/2012
Poniżej jednego roku	424	457
Od roku do pięciu lat	946	780
Powyżej pięciu lat	-	-
Razem	1 370	1 237

Przeważająca część umów jest zawarta na okres od 5 do 10 lat, z opcją przedłużenia leasingu po tym okresie. Bank leasinguje również samochody osobowe, kserokopiarki, bankomaty i terminale zgodnie z umowami leasingu operacyjnego. Są to umowy standardowe zawarte na okres od 3 do 5 lat.

Koszty z tytułu leasingu operacyjnego w 2013 i 2012 roku wyniosły odpowiednio: 90 680 tys. zł i 88 336 tys. zł.

Dochody z tytułu leasingu operacyjnego w 2013 i 2012 roku wyniosły odpowiednio: 1 790 tys. zł i 1 091 tys. zł. i dotyczyły leasingowanych powierzchni biurowych będących własnością Banku. Większość umów została zawarta na okres od roku od 5 do 10 lat.

Płatności leasingowe są indeksowane w trybie rocznym, tak by ich wysokość odzwierciedlała czynsze rynkowe. Żadna z umów leasingowych nie zawiera płatności warunkowych.

38. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych – informacja dodatkowa

Dla celów rachunku przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują salda o krótszym niż 3 miesiące terminie wymagalności.

w tys. zł

Wyszczególnienie	31/12/2013	31/12/20012
Kasa i środki w banku centralnym	2 297 982	2 443 243
Bony pieniężne	1 599 781	2 399 162
Rachunki bieżące w innych bankach	799 220	575 286
Razem	4 696 983	5 417 691

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej obejmują przede wszystkim podstawową działalność Banku, tj. działalność kredytową, depozytową, transakcje wymiany walut. Są to zatem skutki zdarzeń gospodarczych, których uczestnikiem był Bank, które uwzględnia się przy ustalaniu zysku lub straty netto. Bank sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, za pomocą, której wynik netto z danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji, mające charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej oraz o pozycje przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej.

Działalność inwestycyjna obejmuje zakup i sprzedaż inwestycyjnych papierów wartościowych, środków trwałych, ponieważ ten rodzaj przepływu wskazuje na poniesione nakłady przez Bank w celu osiągnięcia w przyszłości określonych korzyści.

Działalność finansowa obejmuje przepływy wynikające ze spłat zaciągniętych kredytów na finansowanie Banku, emisji dłużnych papierów wartościowych.

39. Jednostki powiązane

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Nordea Bank Polska S.A. nie posiada żadnej jednostki podporządkowanej i tym samym nie tworzy (jako podmiot dominujący) Grupy Kapitałowej.

Jednostki powiązane Nordea Bank Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2013 r:

- akcjonariusz większościowy (podmiot dominujący) - Nordea Bank AB (publ) z siedzibą w Sztokholmie (99,21%),
- podmioty powiązane organizacyjnie (inne podmioty z Grupy Nordea),
- członkowie Zarządu (na dzień 31 grudnia 2013 r.):
 - Sławomir Żygowski – Prezes Zarządu
 - Agnieszka Domaradzka – I Wiceprezes Zarządu – Zastępca Prezesa Zarządu ds. kredytowych
 - Jacek Kalisz – Wiceprezes Zarządu ds. strategii i rozwoju bankowości detalicznej
 - Bohdan Tillack – Wiceprezes Zarządu ds. finansowych
- członkowie Rady Nadzorczej (na dzień 31 grudnia 2013 r.):
 - Wojciech Rybowski – Przewodniczący Rady
 - Ossi Leikola – Wiceprzewodniczący Rady
 - Emilia Osewska - Mądry - Członek Rady
 - Maciej Dobrzyniecki - Członek Rady
 - Esa Tuomi - Członek Rady
 - Rauno Päivinen - Członek Rady
 - Eugeniusz Kwiatkowski - Członek Rady
 - Marek Głuchowski – Członek Rady
 - Jacek Wańkowicz – Członek Rady

Valdis Siksnis – Członek Rady

Asbjorn Hoyheim – Członek Rady.

Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Transakcje z podmiotami powiązаныmi mają charakter depozytowo – kredytowy, a więc wynikają z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, transakcje wymiany walut obcych, gwarancje.

Pozycje bilansowe Banku dotyczące podmiotów powiązanych:

w tys. zł

Należności 31/12/2013	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązаныmi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Należności od banków	21 819	759 773	781 592
Należności od klientów	-	325 381	325 381
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 832	1 832
Pozostałe aktywa działalności bankowej	17 299	4 400	21 699
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	91 876	91 876
RAZEM	39 118	1 183 262	1 222 380

w tys. zł

Należności 31/12/2012	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązаныmi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Należności od banków	886	560 740	561 626
Należności od klientów	-	177 482	177 482
Pochodne instrumenty finansowe	-	10 325	10 325
Pozostałe aktywa działalności bankowej	11 956	4 181	16 137
RAZEM	12 842	752 728	765 570

w tys. zł

Zobowiązania 31/12/2013	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązаныmi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Zobowiązania wobec banków	846 655	13 583 701	14 430 356
Zobowiązania wobec klientów	-	590 472	590 472
Pochodne instrumenty finansowe	-	16 164	16 164
Kapitały uzupełniające (pożyczka podporządkowana)	757 841	232 109	989 950
Pozostałe zobowiązania	28 874	-	28 874
RAZEM	1 633 370	14 422 446	16 055 816

w tys. zł

Zobowiązania 31/12/2012	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązanymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Zobowiązania wobec banków	1 189 560	14 263 511	15 453 071
Zobowiązania wobec klientów	-	1 493 002	1 493 002
Pochodne instrumenty finansowe	-	43 480	43 480
Kapitały uzupełniające (pożyczka podporządkowana)	758 839	500 400	1 259 239
Pozostałe zobowiązania	15 009	2 789	17 798
RAZEM	1 963 408	16 303 182	18 266 590

Pozycje pozabilansowe Banku dotyczące podmiotów powiązanych:

w tys. zł

31/12/2013	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązanymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Zobowiązania warunkowe udzielone dotyczące:	11 432	230 999	242 431
a) finansowania	6 142	114 996	121 138
b) gwarancji	5 290	116 003	121 293
Zobowiązania warunkowe otrzymane dotyczące:	5 146 313	2 643 769	7 790 082
a) finansowania	-	2 488 320	2 488 320
b) gwarancji	5 146 313	155 449	5 301 762
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	-	1 722 513	1 722 513
Bieżące operacje walutowe	-	113 372	113 372
Transakcje pochodne - terminowe	-	1 609 141	1 609 141
a) SWAP	-	1 376 512	1 376 512
b) FORWARD	-	8 783	8 783
c) Opcje walutowe	-	-	-
d) IRS i CIRS	-	223 846	223 846
Razem	5 157 745	4 597 281	9 755 026

w tys. zł

31/12/2012	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązanymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Zobowiązania warunkowe udzielone dotyczące:	16 978	184 186	201 164
a) finansowania	10 630	69 293	79 923
b) gwarancji	6 348	114 893	121 241
Zobowiązania warunkowe otrzymane dotyczące:	5 648 264	2 570 316	8 218 580
a) finansowania	-	2 452 920	2 452 920
b) gwarancji	5 648 264	117 396	5 765 660
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	-	3 522 822	3 522 822
Bieżące operacje walutowe	-	125 290	125 290
Transakcje pochodne - terminowe	-	3 397 532	3 397 532
a) SWAP	-	2 810 364	2 810 364
b) FORWARD	-	220 540	220 540
c) Opcje walutowe	-	-	-
d) IRS i CIRS	-	366 628	366 628
Razem	5 665 242	6 277 324	11 942 566

Pozycje Rachunku zysków i strat dotyczące podmiotów powiązanych:

w tys. zł

od 01/01/2013 do 31/12/2013	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązanymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Przychody z tytułu odsetek	358	9 796	10 154
Koszty z tytułu odsetek	(32 492)	(75 874)	(108 366)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	60	20 265	20 325
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(79 759)	(123)	(79 882)
Koszty administracyjne	(426)	(2 532)	(2 958)
Pozostałe przychody operacyjne	4 195	26 604	30 799
Wynik z instrumentów pochodnych	-	(3 027)	(3 027)
Wynik z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	5 645	-	5 645
RAZEM	(102 419)	(24 891)	(127 310)

w tys. zł

od 01/01/2012 do 31/12/2012	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązanymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Pozostałe przychody operacyjne	2 365	15 843	18 208
Przychody z tytułu opłat i prowizji	308	20 617	20 925
Przychody z tytułu odsetek	693	18 844	19 537
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(4 331)	(257)	(4 588)
Koszty administracyjne	(748)	(1 679)	(2 427)
Koszty z tytułu odsetek	(20 625)	(123 203)	(143 828)
Wynik z instrumentów pochodnych	-	(22 698)	(22 698)
RAZEM	(22 338)	(92 533)	(114 871)

Transakcje z osobami zarządzającymi i nadzorującymi**1) Informacje o kredytach i pożyczkach udzielonych osobom zarządzającym i nadzorującym**

w tys. zł

	31/12/2013	31/12/2012
Zarząd Banku	2 298	3 213
Rada Nadzorcza	466	479
Razem	2 764	3 692

Powyższe wartości nie zawierają odsetek.

2) Informacje o łącznej wartości wynagrodzeń i nagród, wypłaconych lub należnych, odrębnie dla osób zarządzających i nadzorujących.

Wynagrodzenia, nagrody lub korzyści wypłacone lub należne osobom zarządzającym i nadzorującym prezentowane łącznie dla każdej grupy osobno, w podziale na poszczególne składniki (w tys. zł):

	Od 01/01/2013 do 31/12/2013	Od 01/01/2012 do 31/12/2012
Zarząd Banku	9 412	4 900
Wypłacone bądź do wypłaty w ciągu 12 miesięcy	6 061	4 900
Wynagrodzenia, nagrody lub korzyści wypłacone lub należne w danym roku	5 389	4 900
Program zmiennych składników wynagrodzeń 2013 - komponent niepowiązany ze wskaźnikiem TSR	605	-
Program zmiennych składników wynagrodzeń 2012 - komponent niepowiązany ze wskaźnikiem TSR	67	-
Do wypłaty po 12 miesiącach	1 300	-
Program zmiennych składników wynagrodzeń 2013 - komponent niepowiązany ze wskaźnikiem TSR	992	-
Program zmiennych składników wynagrodzeń 2012 - komponent niepowiązany ze wskaźnikiem TSR	308	-
Program akcji pracowniczych	2 051	-
Program zmiennych składników wynagrodzeń 2013 - komponent powiązany ze wskaźnikiem TSR	1 512	-
Program zmiennych składników wynagrodzeń 2012 - komponent powiązany ze wskaźnikiem TSR	539	-
Rada Nadzorcza	476	441
Wypłacone bądź do wypłaty w ciągu 12 miesięcy	476	441
Wynagrodzenie podstawowe	476	441
Razem	9 888	5 341

Łączna kwota wypłaconych lub należnych wynagrodzeń, nagród lub korzyści stanowi wartość brutto wynagrodzeń, bonusów i świadczeń dodatkowych w danym roku obrotowym. Informacje dotyczące wysokości wynagrodzeń oraz nagród wypłaconych lub należnych osobom zarządzającym i nadzorującym - prezentowane dla każdej osoby oddzielnie - zostały zamieszczone w pkt. 14 Roczno Sprawozdania Zarządu z działalności Nordea Bank Polska S.A. za rok 2013.

40. Program akcji pracowniczych

Program akcji pracowniczych w Banku obejmuje programy akcji pracowniczych uruchomionych przez podmiot dominujący Nordea Bank AB (publ) oraz komponent program zmiennych składników wynagrodzeń powiązany ze zmianami wskaźnika TSR dla akcji Banku notowanych na GPW.

Transakcje wypłat opartych o akcje rozliczane w instrumentach kapitałowych

W 2007 roku, Spółka Dominująca, Nordea Bank AB (NBAB), uruchomiła programy Wypłat Opartych o Akcje ("Share-based Payment Program") pod nazwami Długoterminowy program motywacyjny (Long Term Incentive Program - LTIP). W programie tym bierze udział kierownictwo Nordea Bank Polska. Uczestnicy LTIP obejmą w posiadanie akcje NBAB, pod warunkiem spełnienia pewnych kryteriów efektywności.

W roku 2013 w rachunku zysków i strat Banku uwzględniono koszt w wysokości 613 tys zł (2012: 233 tys. zł) i dokonano stosownego wpisu w pozycji kapitałów własnych.

Prawa warunkowe w ramach LTIP 2012	2013			2012		
	Akcja pracownicza	Akcja wynikowa I	Akcja wynikowa II	Akcja pracownicza	Akcja wynikowa I	Akcja wynikowa II
Stan na początek roku	8 647	17 294	8 647	-	-	-
Przeniesienie w ciągu roku ¹⁾	332	5 410	332	9 647	19 294	9 647
Utracone	-	-	-	(1 000)	(2 000)	(1 000)
Przydzielone	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec roku	8 979	22 704	8 979	8 647	17 294	8 647
w tym obecnie dostępne do wykorzystania	-	-	-	-	-	-

Prawa warunkowe w ramach LTIP 2011	2013			2012		
	Akcja pracownicza	Akcja wynikowa I	Akcja wynikowa II	Akcja pracownicza	Akcja wynikowa I	Akcja wynikowa II
Stan na początek roku	9 240	18 479	9 240	8 901	17 802	8 901
Przeniesienie w ciągu roku ¹⁾	355	710	355	339	677	339
Utracone	-	-	-	-	-	-
Przydzielone	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec roku	9 595	19 189	9 595	9 240	18 479	9 240
w tym obecnie dostępne do wykorzystania	-	-	-	-	-	-

Prawa warunkowe w ramach LTIP 2010	2013			2012		
	Akcja pracownicza	Akcja wynikowa I	Akcja wynikowa II	Akcja pracownicza	Akcja wynikowa I	Akcja wynikowa II
Stan na początek roku	7 562	15 124	7 562	7 462	14 924	7 462
Przeniesienie w ciągu roku	-	-	-	100	200	100
Utracone	-	(7 135)	(4 159)	-	-	-
Przydzielone	(6 028)	(6 369)	(2 713)	-	-	-
Stan na koniec roku	1 534	1 620	690	7 562	15 124	7 562
w tym obecnie dostępne do wykorzystania	-	-	-	-	-	-

Prawa warunkowe w ramach LTIP 2009	2013			2012		
	Prawa-A	Prawa-B-C	Prawa-D	Prawa-A	Prawa-B-C	Prawa-D
Stan na początek roku	8 531	8 531	3 412	8 531	8 531	3 412
Utracone	-	-	-	-	-	-
Wykorzystane ²⁾	(8 531)	(8 531)	(3 412)	-	-	-
Stan na koniec roku	-	-	-	8 531	8 531	3 412

w tym obecnie dostępne do wykorzystania

- - - 8 531 8 531 3 412

¹⁾ Przyznane w 2013r. prawa z tytułu LTIP 2012 i LTIP 2011 zostały skorygowane o dywidendę z tytułu bazowych akcji Nordea w roku 2013

²⁾ Średnia ważona cena akcji w okresie realizacji prawa wynosi 8,63 mln EUR (6,88 EUR)

Długoterminowe Programy Motywacyjne (Long-Term Incentive Programmes)

Uczestnictwo w Długoterminowych Programach Motywacyjnych (LTIP) wymaga, by uczestnicy stali się bezpośrednimi właścicielami poprzez dokonanie inwestycji w akcje Nordea.

	LTIP 2012		
	Akcja pracownicza	Akcja wynikowa I	Akcja wynikowa II
Akcja zwykła na 1 prawo	1	1	1
Cena realizacji (EUR)	-	-	-
Data przyznania	13 maj 2012	13 maj 2012	13 maj 2012
Okres nabywania prawa	36 miesięcy	36 miesięcy	36 miesięcy
Termin umowy (w miesiącach)	36 miesięcy	36 miesięcy	36 miesięcy
Pierwszy dzień realizacji	Kwiecień/Maj 2015	Kwiecień/Maj 2015	Kwiecień/Maj 2015
Wartość godziwa w dniu przyznania (EUR)	6,31*	6,31*	2,28*

	LTIP 2011		
	Akcja pracownicza	Akcja wynikowa I	Akcja wynikowa II
Akcja zwykła na 1 prawo	1	1	1
Cena realizacji (EUR)	-	-	-
Data przyznania	13 Maja 2011	13 Maja 2011	13 Maja 2011
Okres nabywania prawa	36 miesięcy	36 miesięcy	36 miesięcy
Termin umowy (w miesiącach)	36 miesięcy	36 miesięcy	36 miesięcy
Pierwszy dzień realizacji	Kwiecień/Maj 2014	Kwiecień/Maj 2014	Kwiecień/Maj 2014
Wartość godziwa w dniu przyznania (EUR)*	7,61*	7,61*	2,75*

* wartość godziwa była ponownie przeszacowana ze względu na korektę wartości dywidendy od akcji pracowniczych i akcji wynikowych podlegających kompensacie zgodnie z MSSF2

	LTIP 2010		
	Akcja pracownicza	Akcja wynikowa I	Akcja wynikowa II
Akcja zwykła na 1 prawo	1	1	1
Cena realizacji (EUR)	-	-	-
Data przyznania	13 Maja 2010	13 Maja 2010	13 Maja 2010
Okres nabywania prawa	36 miesięcy	36 miesięcy	36 miesięcy
Termin umowy (w miesiącach)	36 miesięcy	36 miesięcy	36 miesięcy
Pierwszy dzień realizacji	Kwiecień/Maj 2013	Kwiecień/Maj 2013	Kwiecień/Maj 2013
Wartość godziwa w dniu przyznania (EUR)	6,75	6,75	2,45

	LTIP 2009		
	Prawa-A	Prawa-B-C	Prawa-D
Akcja zwykła na 1 prawo	1	1	1
Cena realizacji (EUR)	0,51	0,12	0,12
Data przyznania	14 Maja 2009	14 Maja 2009	14 Maja 2009
Okres nabywania prawa	24 miesiące	24 miesiące	24 miesiące
Termin umowy (w miesiącach)	48 miesięcy	48 miesięcy	48 miesięcy
Pierwszy dzień realizacji	29 Kwiecień 2011	29 Kwiecień 2011	29 Kwiecień 2011
Wartość godziwa w dniu przyznania (EUR)	4,66	5,01	1,75

Warunki i wymogi

W zamian za każdą akcję zwykłą, jaką uczestnicy zablokowali w ramach LTIP, otrzymali warunkowe Prawo A/Akcję pracowniczą do nabycia lub otrzymania akcji zwykłych, pod warunkiem ciągłego zatrudnienia oraz warunkowe Prawa-B-D/Akcje wynikowe I i II do nabycia lub otrzymania akcji zwykłych, z zastrzeżeniem spełnienia pewnych warunków dotyczących wyników pracy. Warunki dotyczące wyników pracy odnośnie praw B i C oraz Akcji wynikowej I obejmują docelowy wzrost zysku przypadającego na akcję, skorygowanego o ryzyko (RAPPS). Jeśli wartość zysku na 1 akcję podana w sprawozdaniu będzie niższa niż ustalony z góry poziom, to uczestnicy nie będą mieli prawa do realizacji żadnych praw B ani C ani prawa do Akcji wynikowych I. Warunek dotyczący Praw D oraz Akcji wynikowych II związany jest z rynkiem i obejmuje wzrost całkowitego zwrotu dla akcjonariuszy (TSR) w porównaniu z TSR grupy rówieśniczej.

W przypadku niespełnienia w całości warunków dotyczących wyników pracy, prawa, które nie podlegają realizacji są wykazywane jako "Utracone" w powyższych tabelach. Ponadto, w pozycji "Utracone" wykazywane są akcje, które nie przysługują z powodu odejścia uczestnika z Grupy Nordea.

Cena realizacji akcji zwykłych korygowana jest o dywidendy, jednakże nie jest nigdy korygowana poniżej ustalonego z góry poziomu ceny. Ponadto, ustalany jest górny limit zysku przypadającego na każde prawo.

	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009 ¹
Warunek zatrudnienia, Prawa A,- D/Akcja pracownicza/Akcja wynikowa I i II	Utrzymanie stosunku pracy z Grupą Nordea w trzyletnim okresie nabywania praw.	Utrzymanie stosunku pracy z Grupą Nordea w trzyletnim okresie nabywania praw.	Utrzymanie stosunku pracy z Grupą Nordea w trzyletnim okresie nabywania praw.	Utrzymanie stosunku pracy z Grupą Nordea w dwuletnim okresie nabywania praw.
Warunki dotyczące wyników pracy, Prawa-B/Akcja wynikowa I	Złożona Roczna Stopa Wzrostu wartości RAROCAR w okresie od 2012 (rok bazowy) do 2014 włącznie. Uczestnik uzyskał pełne prawo do realizacji jeśli wartość Złożonej Rocznej Stopy Wzrostu równa jest lub większa niż 17%.	Złożona Roczna Stopa Wzrostu wartości RAPPS w okresie od 2010 (rok bazowy) do 2013 włącznie. Uczestnik uzyskał pełne prawo do realizacji jeśli wartość Złożonej Rocznej Stopy Wzrostu równa jest lub większa niż 10%.	Złożona Roczna Stopa Wzrostu wartości RAPPS w okresie od 2009 (rok bazowy) do 2012 włącznie. Uczestnik uzyskał pełne prawo do realizacji jeśli wartość Złożonej Rocznej Stopy Wzrostu równa jest lub większa niż 9%.	Wzrost wartości RAPPS 2009 w porównaniu z 2008. Uczestnik uzyskał pełne prawo do realizacji jeśli wartość RAPPS zwiększyła się o 8% lub więcej.
Próg wyłączający, dotyczący zysku na akcję (EPS), Akcja wynikowa I, Prawa-B	-	Podana wartość zysku na akcję za okres od 2011 do 2013 jest mniejsza niż EUR 0.26.	Podana wartość zysku na akcję za okres od 2010 do 2012 jest mniejsza niż EUR 0.26.	Podana wartość zysku na akcję za rok 2009 mniejsza niż EUR 0.26.
Warunki dotyczące wyników pracy, Prawa-D/Akcja wynikowa II	RAROCAR w latach 2012 r- 2014 oraz P / B-rankingu na koniec roku 2014 w porównaniu do grupy rówieśniczej. Uczestnik uzyska pełne prawo do realizacji jeśli kwota RAROCAR będzie wynosiła 14%, i Nordea osiągnie 1- 5 miejsce w rankingu P / B-ranking.	TSR w latach 2011-2013 w porównaniu z grupą rówieśniczą. Uczestnik uzyska pełne prawo do realizacji jeśli Nordea osiągnie 1 -5 miejsce w rankingu.	TSR w latach 2010- 2012 w porównaniu z grupą rówieśniczą. Uczestnik uzyskał pełny przydział w realizacji jeśli Nordea zajęła 1 -5 miejsce w rankingu.	TSR w latach 2009- 2010 w porównaniu z grupą rówieśniczą. Uczestnik uzyska pełne prawo do realizacji jeśli Nordea osiągnie 1 miejsce w rankingu.

	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009 ¹⁾
Limit górny	Wartość rynkowa przyznanych akcji ograniczona jest z góry do wartości zarobków rocznych uczestnika na koniec 2011.	Wartość rynkowa przyznanych akcji ograniczona jest z góry do wartości zarobków rocznych uczestnika na koniec 2010.	Wartość rynkowa przyznanych akcji ograniczona jest z góry do wartości zarobków rocznych uczestnika na koniec 2009.	Kwota zysku przypadającego na prawa A i D została ograniczona do 9,59 EUR na 1 prawo.
Warunki wypłaty wynagrodzenia w formie dywidendy	Wartość akcji pracowniczych będzie korygowana w okresie nabywania praw przez pracowników w zależności od dywidendy w oparciu o wartość akcji bazowej oraz pod warunkiem że dywidendy zostaną zainwestowane w dodatkowe akcje Nordea	Wartość akcji pracowniczych będzie korygowana w okresie nabywania praw przez pracowników w zależności od dywidendy w oparciu o wartość akcji bazowej oraz pod warunkiem że dywidendy zostaną zainwestowane w dodatkowe akcje Nordea.	-	Cena realizacji zostanie skorygowana w przypadku realizacji dywidendy, ale nie niżej niż 0,10 EUR.
Warunki dotyczące wyników pracy, Prawa-C	-	-	-	Wzrost wartości RAPPS 2010 w porównaniu z 2009. Uczestnik uzyska pełne prawo do realizacji jeśli wartość RAPPS zwiększy się o 8% lub więcej.
Próg wyłączający, dotyczący zysku na akcję (EPS), Prawa-C	-	-	-	Podana wartość zysku na akcję za rok 2010 mniejsza niż EUR 0.26.

¹⁾ RAPPS za lata 2008 i 2009, próg wyłączający dotyczący zysku na akcję (EPS) i limit górny były w 2009 r. skorygowane ze względu na skutki finansowe emisji nowych praw w 2009 roku.

Obliczenia wartości godziwej

Wartość godziwa ustalana jest na podstawie ogólnie przyjętych modeli wyceny, z uwzględnieniem następujących czynników wejściowych:

	LTIP 2012	LTIP 2011	LTIP 2010	LTIP 2009
Średnia ważona cena akcji, w EUR	6,7	8,39	6,88	5,79
Okres nabywania prawa, w latach	3,0	3,0	3,0	2,5
Pomniejszenie o oczekiwaną kwotę dywidend	Nie	Nie	Nie	Tak
Stawka wolna od ryzyka, %	N/D	N/D	N/D	1,84%
Oczekiwana zmienność, %	N/D	N/D	N/D	29%

Oczekiwana zmienność ustalana jest w oparciu o dane historyczne. Ponieważ cena realizacji (zero w przypadku LTIP 2010, LTIP 2011 i LTIP 2012) jest na poziomie znacznie niższym od kursu akcji w dniu przyznania prawa, wartość ma ograniczoną wrażliwość na oczekiwaną zmienność i odsetki wolne od ryzyka. Obliczenia wartości godziwej są także oparte o założenie wczesnej realizacji w okresach realizacji praw w ramach programu, jednak dotyczy to tylko LTIP 2009.

Wartość praw D/Akcji Wynikowej II opiera się na warunkach rynkowych a wypełnienie celów TSR, RAROCAR oraz P/B zostało uwzględnione przy obliczaniu wartości godziwej prawa w momencie udzielenia. Przy ocenie efektu wartości docelowej TSR i P/B założono, że wszystkie możliwe wyniki mają ten sam stopień prawdopodobieństwa. Również w każdym został uwzględniony limit przy wyliczaniu wartości godziwej akcji pracowniczych. Korekta ta wynosi około 2-3% średniej ceny ważonej akcji.

Transakcje wypłat opartych o akcje rozliczane w formie pieniężnej

Transakcje wypłat oparte o akcje rozliczane w formie pieniężnej obejmują komponent programu zmiennych składników wynagrodzeń VSP powiązany ze wskaźnikiem TSR. Szczegółowe informacje na temat programu zostały ujawnione w nocie 29 *Pozostałe zobowiązania*.

41. Istotne zdarzenia w ciągu okresu sprawozdawczego

Sprzedaż akcji Banku przez akcjonariusza większościowego Nordea Bank AB (publ)

W dniu 12 czerwca 2013 r. podmiot dominujący w stosunku do Banku – Nordea Bank AB (publ) z siedzibą w Sztokholmie, podpisał z Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. (PKO BP) umowę, której przedmiotem jest między innymi nabycie przez PKO BP akcji Banku, stanowiących 99,21% kapitału zakładowego Nordea Bank Polska S.A.

Powyższa transakcja zostanie zamknięta po spełnieniu się warunków zawieszających (m.in. uzyskanie zgód urzędów nadzorujących: KNF, UOKiK oraz UKA na Ukrainie). Zgody ze strony UOKiK oraz UKA na Ukrainie, urzędów nadzorujących PKO Bank Polski SA zostały uzyskane w III kwartale br. Do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego Komisja Nadzoru Finansowego nie wydała zgody na nabycie akcji Banku przez PKO Bank Polski SA.

Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego

W dniu 21 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku dokonał wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego wartości nominalnej warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w wysokości 100 mln zł.

Warunkowe podwyższenie kapitałów nastąpiło w konsekwencji transakcji sprzedaży akcji Banku, w ramach której Nordea Bank AB (publ) zobowiązała się do spowodowania, że Nordea Bank Polska S.A. zaoferuje PKO Bankowi Polskiemu S.A., w dniu zamknięcia transakcji, warranty subskrypcyjne uprawniające PKO Bank Polski S.A. do objęcia akcji nowej emisji Nordea Bank Polska S.A. („Nowe Akcje”) po cenie emisyjnej odpowiadającej cenie oferowanej w publicznym wezwaniu do zapisywania się na sprzedaż akcji Nordea Bank Polska S.A. Objęcie przez PKO Bank Polski S.A. Nowych Akcji ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu adekwatności kapitałowej tego Banku w związku z Transakcją.

Zbycie aktywów Nordea Bank Polska S.A. związanych z działalnością IT Banku

W związku z toczącym się procesem sprzedaży akcji Nordea Bank Polska przez akcjonariusza większościowego Banku w dniu 12 grudnia 2013 r. nastąpiło zawarcie umów dotyczących wydzielenia i migracji funkcji IT Banku w okresie przejściowym poprzedzającym migrację danych i usług na platformę PKO Bank Polski SA, do Spółki Nordea IT Polska sp. z o.o. Podpisano następujące umowy:

- 1) Umowa w sprawie Usług w Okresie Przejściowym pomiędzy Bankiem, Nordea Bank AB (publ), Nordea IT Polska sp. z o.o., Nordea Finance Polska S.A. oraz PKO BP. Umowa ta stanowi umowę ramową łączącą wszystkie strony zaangażowane w proces wydzielenia funkcji IT oraz przyszłej migracji.
- 2) Umowa Outsourcingowa pomiędzy Bankiem oraz Nordea IT Polska sp. z o.o. Celem tej umowy jest ustalenie zasad świadczenia przez Nordea IT Polska sp. z o.o na rzecz Banku kompleksowych usług IT.
- 3) Umowa w sprawie Migracji pomiędzy Bankiem, Nordea IT Polska sp. z o.o oraz PKO BP mająca na celu uregulowanie kwestii związanych ze współpracą pomiędzy wszystkimi stronami w procesie przeniesienia informacji i procesów biznesowych z dotychczasowych aplikacji i platform wykorzystywanych przez Bank do aplikacji i na platformę PKO BP.
- 4) Umowa w sprawie sprzedaży przez Bank aktywów IT na rzecz Nordea IT Polska sp. z o.o pomiędzy Bankiem oraz Nordea IT Polska sp. z o.o potwierdza, iż wraz z przeniesieniem aktywów nastąpi przeniesienie części zakładu pracy Banku na rzecz Nordea IT Polska sp. z o.o.

W ramach podpisanych umów Nordea IT Polska sp. z o.o. będzie między innymi świadczyć usługi outsourcingu IT dla Banku. Aktywa będące przedmiotem wydzielenia i sprzedaży do Nordea IT Polska sp. z o.o. stanowią na dzień 31 grudnia 2013 r. Aktywa przeznaczone do sprzedaży jak opisano w nocie 25.

42. Zdarzenia po dacie bilansu

W dniu 01 stycznia 2014 r. na podstawie umów podpisanych 12 grudnia 2013 r. (opisanych w nocie 41 Istotne zdarzenia w ciągu okresu sprawozdawczego), Nordea IT Polska sp. z o.o. nabyła od Banku aktywa obejmujące m. in. środki trwałe, licencje i prawa z umów, które były niezbędne do realizacji przez Nordea IT Polska sp. z o.o. obowiązków wynikających z niniejszych umów. Cena sprzedaży została ustalona w oparciu o wycenę niezależnego rzeczoznawcy.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
28-02-2014	Sławomir Żygowski	Prezes Zarządu	
28-02-2014	Agnieszka Domaradzka	I Wiceprezes Zarządu, Zastępca Prezesa	
28-02-2014	Jacek Kalisz	Wiceprezes Zarządu	
28-02-2014	Bohdan Tillack	Wiceprezes Zarządu	